

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla liceum i technikum na rok szkolny 2022/2023

1. Uczeń zobowiązany jest do posiadania na zajęciach podręcznika, zeszytu przedmiotowego oraz (w zależności od realizowanego materiału) lektury.
2. Nauczyciel ocenia ucznia sprawdzając jego wiadomości i umiejętności w zakresie tworzenia poprawnej merytorycznie wypowiedzi ustnej, czytania tekstu ze zrozumieniem, tworzenia poprawnej wypowiedzi pisemnej.
3. Odpowiedzi ustne oceniane będą z trzech ostatnich tematów lub przygotowanych referatów czy prezentacji.
4. Dłuższe prace pisemne (sprawdziany, wypracowania typu maturalnego) będą zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej.
5. W przypadku nieobecności na pracy klasowej, sprawdzianie, uczeń ma obowiązek napisać je w terminie dodatkowym ustalonym z nauczycielem.
6. Pisemne prace klasowe będą punktowane według skali:

Niedostateczny 0 – 39%
Dopuszczający 40 – 54%
Dostateczny 55 – 74%
Dobry 75 – 89%
Bardzo dobry 90 -97%
Celujący 98 – 100%
7. Jeżeli prace klasowe będą miały charakter wypracowań typu maturalnego, będą punktowane według kryteriów obowiązujących dla tzw. „nowej matury”.
8. Nauczyciel może przeprowadzić niezapowiedziane „kartkówki” z trzech ostatnich tematów.
9. Sprawdzone i ocenione dłuższe prace pisemne nauczyciel jest obowiązany przekazać do wglądu uczniowi w terminie dwóch tygodni od daty pisanie pracy, a jego rodzicom, na ich wniosek, udostępnić w czasie zebrań z rodzicami.
10. Udział uczniów w dyskusji, aktywność na lekcji, prowadzenie rzetelnych notatek, prace domowe nauczyciel może odnotować w postaci plusów i minusów (za pięć plusów- ocena bardzo dobra, natomiast za trzy minusy – niedostateczna).
11. Pisemne prace domowe mogą mieć formę: recenzji, sprawozdań, artykułów, polemik, komentarzy, rozprawek, interpretacji tekstów kultury itp.
12. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej uwzględniane będą następujące elementy:
 - wiedza;
 - umiejętności;
 - aktywność;
 - samodzielność;
 - zaangażowanie;
 - systematyczność.

13. Zarówno oceny cząstkowe, jak również śródroczna i roczna, muszą być jawne i zgodne ze Statutem Szkoły.

14. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z podstawy programowej. Biorąc pod uwagę pisemną opinię albo orzeczenie poradni nauczyciel stosuje metody oraz środki dydaktyczne, które umożliwiają uczniowi sprostanie wymaganiom szkolnym.

Wymagania stanowią załącznik do PZO

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości określonych w podstawie w zakresie wiedzy historycznoliterackiej;
- nie zna treści i problematyki lektur obowiązkowych;
- nie opanował podstawowych umiejętności redagowania wypowiedzi argumentacyjnych;
- nie ma elementarnej wiedzy o języku.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- rozpoznaje tylko podstawowe związki przyczynowo - skutkowe w zakresie wiedzy o kulturze;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- odszukuje tylko najważniejsze informacje w tekście nieliterackim;
- objaśnia z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się podstawowymi odmianami polszczyzny;
- dostrzega i koryguje niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma częściową wiedzę i spełnia podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- wskazuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) do określonej epoki literackiej;
- dokonuje elementarnej analizy porównawczej utworów;
- wykorzystuje znalezione informacje i przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury w kontekście macierzystym;
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko

pisanych) źródłach; • przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji; • sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; • rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych; • samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej; • sprawnie redaguje teksty własne; • aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy; • odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę i opanował umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych; • szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej; • samodzielnie interpretuje tekst literacki w różnych kontekstach; • hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór; • przeprowadza rozmaite interpretacje tekstów kultury; • samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne; • samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej; • sprawnie redaguje teksty własne i cudze; • aktywnie słucha wykładu, potrafi wykonać notatki w różnorodny sposób; • formułuje własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami; • aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę historycznoliteracką i posługuje się nią w różnych trudnych sytuacjach problemowych; • szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej; • czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje; • bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania nowego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym; • zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia; • zna dodatkową literaturę krytyczną dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych; • bezbłędnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; • potrafi swoją wiedzę zainteresować innych; • aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji

Uczniowie klas pierwszych przystępują do testu diagnozującego, który nie podlega ocenie – stanowi jedynie podstawę do diagnozy i analizy wiadomości i umiejętności po szkole podstawowej.

Każdy uczeń w celu poprawienia oceny rocznej może przystąpić do sprawdzianu rocznego. Jeżeli uzyskana z niego ocena jest wyższa niż proponowana, właśnie taką otrzymuje jako roczną. W przypadku, gdy uczeń z testu otrzyma ocenę niższą niż proponowana, nie wpływa ona na ocenę proponowaną.

Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny są dostępne na stronie internetowej szkoły i odnoszą się do realizowanego podczas lekcji materiału.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 1 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	• wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, klasycyzm, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki	• wymienić kręgi kulturowe starożytnej Europy i je scharakteryzować	• wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy • wypowiedzieć się na temat greckich filozofów	• wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej	• przedstawić znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych
3. Grecja, Rzym	• wyjaśnić pojęcia: <i>polis, demokracja, prawo, obywatel</i>	• omówić złoty wiek Aten • wymienienia osiągnięcia starożytnych Greków • wymienienia osiągnięcia starożytnych Rzymian	• omówić różnice pomiędzy kulturą Grecji i Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku	• wyjaśnić pojęcie <i>kalokagatia</i> • wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych	• podjąć dyskusję na temat wpływu starożytności na współczesność
4. Filozofia antyczna	• wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa,	• wymienić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa	• wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa	• omówić wpływ filozofii starożytnych na epoki późniejsze

	Platona i Arystotelesa • wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i>	• wymienić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków i sceptyków	jego metodę filozoficzną • omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona		
5. i 6. Sztuka antyku	• rozpoznać najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna	• przedstawić główne cechy sztuki antycznej • wyjaśnić, jak Grecy rozumieli piękno • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian	• omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon • objaśnić pojęcie <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej	• dokonać analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny	• rozróżnić okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkować im konkretne dzieła
7. Teatr antyczny	• wymienić rodzaje literackie i zdefiniować dramat • wskazać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchestrę, proscenium, skene, parodos • wyjaśnić, na czym polegała zasada trzech jedności • wymienić przynajmniej dwa tytuły tragedii Sofoklesa: <i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i>	• rozróżnić antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat satyrowy • opisać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchestrę, proscenium, skene, parodos • przedstawić budowę dramatu antycznego	• przedstawić historię narodzin teatru • swobodnie posługiwać się pojęciami: <i>dytyramb</i> , <i>koryfeusz</i> , <i>agon</i> , <i>chór</i> , <i>koturny</i> , <i>maska</i> , <i>deus ex machina</i> , <i>amfiteatr</i>	• określić rolę trzech pisarzy w rozwoju dramatu: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa	• wyjaśnić etymologię słowa <i>tragedia</i> • omówić wpływ tragików greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru
STAROŻYTNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
8. Wprowadzenie do literatury starożytnej	• czytać ze zrozumieniem tekst informacyjny	• referować informacje pozyskane z tekstu informacyjnego	• wymienić gatunki literatury starożytnej	• zdefiniować pojęcia: <i>mit</i> , <i>symbol</i> , <i>sacrum</i> , <i>profanum</i> , rodzaje	• omówić podstawowe wątki i tematy podejmowane przez

Grecji i Rzymu		• wymienić twórców literatury starożytnej		literackie, epika, liryka, dramat, poezja tyrtejska, anakreontyk, <i>mimesis</i>	starożytnych twórców literatury
9., 10. i 11. Mitologia grecka	• wymienić najważniejszych bogów greckich: Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos • scharakteryzować najważniejszych bogów olimpijskich	• wyjaśnić pojęcie <i>mit</i> na tle wierzeń świata starożytnego • odróżnić mit od legendy i baśni • omówić rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne, i podać ich konkretne przykłady • wymienić frazeologizmy pochodzące z mitologii i objaśnić ich znaczenie	• interpretować mit o Orfeuszu • omówić znaczenie mitów dla starożytnych Greków • omówić kondycję człowieka w starożytnym świecie w świetle mitów	• wyjaśnić pojęcie <i>archetyp</i> w kontekście mitu o Orfeuszu • wskazać archetypy w innych mitach greckich	• wskazać i omówić antyczne toposy w kulturze współczesnej
12. Konteksty i nawiązania – Zbigniew Herbert, <i>H. E. O.</i>	• zrelacjonować treść tekstu • wskazać narratora • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wskazać nawiązania do mitu o Orfeuszu	• określić problematykę utworu • omówić rolę nawiązań do mitu o Orfeuszu	• interpretować treści symboliczne i metaforyczne utworu	• interpretować rolę opozycji światła i mroku w kreacji Orfeusza
*13., 14. i 15. Mitologia starożytnych Rzymian UWAGA! Zgodnie z rozporządzeniem MEiN w sprawie zmian w liście lektur obowiązującego od 1.09.2021 Mitologia rzymska została usunięta	• zrelacjonować mity rzymskie • scharakteryzować najważniejszych rzymskich bogów	• wskazać terminy pochodzące z mitologii rzymskiej obecne we współczesnym języku • wskazać wpływy greckie na mitologię rzymską	• omówić różnice pomiędzy mitologią grecką a rzymską	• omówić zależności pomiędzy wierzeniami starożytnych Rzymian a ich priorytetami	• omówić rodzaje i znaczenie wpływów na światopogląd starożytnych Rzymian

z listy lektur.					
16. i 17. Homer, <i>Iliada</i>	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: epos • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i>	• wymienić cechy eposu homeryckiego • wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Iliady</i>	• wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i>	• podjąć dyskusję dotyczącą tezy, że <i>Iliada</i> ukazuje tragiczną koncepcję ludzkiego losu
18. Konteksty i nawiązania – George R.R. Martin, <i>Nawałnica mieczy. Krew i złoto</i>	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wskazać we fragmencie cechy powieści <i>fantasy</i> • omówić kompozycję fragmentu	• wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję	• porównać fragment ze sceną pojedynku opisaną w <i>Iliadzie</i>	• przygotować prezentację na temat sposobów przedstawiania pojedynków w kulturze
19. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena	• zrelacjonować treść filmu • opisać scenerię filmu	• scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego	• wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele	• podjąć dyskusję na temat rzetelności i jakości filmu
20. Homer, <i>Odyseja</i>	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: epos • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i>	• wymienić cechy eposu homeryckiego • wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i>	• wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję • wskazać i omówić archetypy obecne we fragmencie	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i>	• omówić różne sposoby przedstawiania motywu wędrowki w kulturze
21. i 22. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst

			filozoficzny, egzystencjalny		
23., 24., 25. i 26. <i>Antygona</i> Sofoklesa	• streścić <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wymienić racje Kreona i racje Antygony	• wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu	• wytłumaczyć tragizm w kontekście utworu • na przykładzie działań Kreona określić funkcjonowanie ironii tragicznej • przedstawić istotę winy tragicznej w odniesieniu do losów głównych bohaterów	• analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i> • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony • objaśnić zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej	• streścić mit o rodzie Labdakidów • wyjaśnić, na czym polega zasada <i>decorum</i> na przykładzie <i>Antygony</i>
*27., 28. i 29. Arystofanes, <i>Chmury</i>	• zrelacjonować treść komedii Arystofanesa • przedstawić genezę utworu	• omówić kompozycję <i>Chmur</i> • scharakteryzować bohaterów komedii • wymienić elementy składające się na komizm utworu • wskazać w utworze cechy komedii greckiej	• omówić konflikt racji w <i>Chmurach</i> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia Sokratesa	• wypowiedzieć się na temat antycznego sporu filozofii z poezją	• podjąć dyskusję na temat sposobu przedstawienia poglądów Sokratesa
30. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*31. Platon, <i>Państwo</i>	• zrelacjonować treść fragmentu	• wyjaśnić, na czym polegało państwo idealne według Platona	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie opowieści o jaskini	• wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy fragmentu	• podjąć dyskusję na temat koncepcji przedstawionej przez

		• opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy	• omówić relację pomiędzy rzeczywistością materialną a idealną		Platona
*32. Najstarsza teoria literatury – <i>Poetyka</i> Arystotelesa	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>poetyka normatywna</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić najważniejsze założenia <i>Poetyki</i>	• wyjaśnić pojęcie: <i>mimesis</i> • wyjaśnić, na czym polega epizodyczność fabuły	• przedstawić i omówić sposoby wywołania <i>katharsis</i> • omówić funkcję mitów w literaturze	• omówić funkcję poetyki normatywnej w procesie twórczym
*33. O sile argumentów – <i>Retoryka</i> Arystotelesa	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić cechy wypowiedzi retorycznej	• wymienić i omówić trzy grupy środków, za pomocą których mówca może przekonać kogoś do swojej racji	• przygotować wypowiedź retoryczną według wskazówek Arystotelesa	• podjąć dyskusję na temat przydatności retoryki w różnych sytuacjach
34. Nieśmiertelność poety – liryka Horacego	• przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pochodzenie pojęcia <i>mecenas sztuki</i> w nawiązaniu do biografii Horacego • wyjaśnić pojęcie <i>horacjanizm</i>	• omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj liryki omawianych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej	• określić problematykę utworów • umieścić treść utworu w kontekście poznanych filozofii • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze i określić ich funkcję	• stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza Horacego	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
35. Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• wskazać topos literacki obecny w wierszu • wskazać środki językowe zastosowane w utworze	• formułować problem zaprezentowany w wierszu • interpretować tytuł utworu • omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu	• wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją zaprezentowanego w wierszu • interpretować utwór	• podjąć dyskusję na temat dwóch wizji sztuki: Horacego i Różewicza
*36. i 37. Mitologiczne początki Rzymu – <i>Eneida</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • wymienić głównych	• scharakteryzować bohaterów fragmentów • omówić kompozycję	• wyjaśnić, na czym polega parenetyczny charakter utworu	• omówić relację Eneasza i Dydony w kontekście priorytetów	• porównać Eneasza i Odyseusza

Wergiliusza	bohaterów <i>Eneidy</i> • przedstawić genezę utworu	<i>Eneidy</i>	• wskazać środki językowe zastosowane w utworze i omówić ich funkcję	starożytnych Rzymian	
*38. <i>Eneida</i> z innego punktu widzenia – <i>Lawinia</i> Ursuli Le Guin	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wypowiedzieć się na temat funkcji narracji pierwszoosobowej	• przedstawić problematykę fragmentu • omówić sposób reinterpretacji mitu • omówić portret psychologiczny bohaterki	• interpretować fragment w kontekście krytyki feministycznej	• podjąć dyskusję na temat sposobu przedstawiania kobiet w kulturze
STAROŻYTNOŚĆ – NAUKA O JĘZYKU					
39. Język a inne systemy znaków	• wymienić rodzaje znaków • definiować znaki naturalne i konwencjonalne	• omówić język jako system znaków	• posługiwać się różnymi kodami ikonicznymi	• porównać różne formy przekazywania informacji	• wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
40. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenie umiejętności	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań • rozróżnia rodzaje kodów (języków)	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
STAROŻYTNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
41. Wypowiedź argumentacyjna	• przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• omówić sposoby budowania spójności między zdaniami • rozwinąć zaproponowaną argumentację	• zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami	• zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną	
42. Jak skutecznie przemawiać?	• przedstawić strukturę przemówienia • wymienić środki retoryczne	• przedstawić zależności pomiędzy sposobem budowania przemówienia a sytuacją	• budować przemówienie podążając za wskazówkami	• wygłosić spójne przemówienie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej	

		komunikacyjną			
STAROŻYTNOŚĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
43. i 44. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
45. Biblia – wiadomości wstępne	• wymienić religie, wywodzące się z Biblii • określić podstawowe podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	• wyjaśnić pojęcie <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii • przedstawić podział ksiąg biblijnych i podać przykłady • wyjaśnić pojęcia: <i>kanon</i>, <i>apokryf</i> • podać przykłady frazeologizmów wywodzących się z Biblii	• omówić różnice między Starym a Nowym Testamentem • wyjaśnić, czym są Ewangelie i wymienić ewangelistów • wymienić przekłady Biblii • wymienić cechy stylu biblijnego	• wypowiedzieć się na temat roli Biblii w kulturze • omówić funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i estetyczną	• wyczerpująco opisać jedną z religii, wywodzących się z Biblii • wymienić święte księgi innych religii
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
46. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	• zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii	• wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i> • zdefiniować pojęcia: <i>genesis</i>, <i>patriarcha</i>	• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym	• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym)	• formułować wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu pierworodnym
47. Konteksty i nawiązania – <i>Co się naprawdę wydarzyło w ogrodzie Eden</i> Harolda S. Kushnera	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu Harolda Kushnera • zrelacjonować treść historii o grzechu pierworodnym	• wskazać podobieństwa i różnice, które autor eseju dostrzega między ludźmi a zwierzętami	• określić funkcję pytań w tekście Harolda Kushnera • porównać autorską interpretację historii biblijnej z interpretacją	• podjąć dyskusję na temat autorskiej interpretacji historii o grzechu pierworodnym	

			kanoniczną		
48. Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie • wskazać motywy biblijne we fragmencie	• omówić cel gry opisanej we fragmencie • przedstawić problematykę fragmentu	• interpretować treści niedosłowne fragmentu • wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania
49. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
50. Rozważania o cierpieniu – <i>Księga Hioba</i>	• opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję Księgi Hioba	• scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem	• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omówić sposób przedstawiania cierpienia w kulturze popularnej • interpretować obraz Léona Bonnata w kontekście historii Hioba
51. Dociekanie sensu ludzkiego życia w <i>Księdze Koheleta</i>	• wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment	• nazwać środki stylistyczne użyte we fragmencie • wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los	• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie • określić problematykę utworu	• interpretować teologiczną wymowę <i>Księgi Koheleta</i> • wskazać podobieństwa pomiędzy radami Koheleta a radami greckich filozofów	• omówić obraz Adriaena van Utrechta w kontekście omawianego utworu
52. Poezja biblijna – <i>Księga Psalmów</i>	• przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm</i>, <i>psalterz</i>	• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • podać przykłady paralelizmów	• wypowiedzieć się na temat związku psalmów z muzyką • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omówić ich funkcje	• omówić obraz Boga wyłaniający się z psalmów	• porównać tłumaczenia psalmów (z Biblii Tysiąclecia, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)

53. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
54. Konteksty i nawiązania – Wojciech Wencel, <i>Psalm</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać adresata lirycznego	• wskazać środki językowe	• omówić, jakimi środkami językowymi został osiągnięty patos w wierszu • określić funkcję środków stylistycznych	• omówić koncepcję Boga i człowieka przedstawioną w wierszu	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania
55. Biblijne oblicza miłości – Pieśń nad Pieśniami	• uzasadnić przynależność Pieśni do liryki • zrelacjonować treść fragmentu	• scharakteryzować relacje między Oblubieńcem a Oblubienicą • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcie <i>miłość zmysłowa</i>	• omówić oddziaływanie Pieśni na zmysły, podając cytaty z tekstu • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w Pieśni i określić ich funkcję	• podjąć dyskusję na temat przynależności Pieśni do kanonu biblijnego • wypowiedzieć się na temat alegorycznej interpretacji Pieśni	• porównać opis miłości zaprezentowany w Pieśni z wybranymi utworami miłosnymi z kręgu popkultury • opisać Oblubienicę z obrazu Rossettiego i porównać ją z literackim pierwowzorem postaci w Biblii
56. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić Księgę Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów	• opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • zdefiniować pojęcie <i>eschatologii</i>	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie, znajdujące się w omawianych fragmentach	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie • porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata	• stworzyć w formie pisemnej analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)
57.	• posługiwać się nowo	• wykorzystywać teorię	• poszerzyć	• funkcjonalnie	• sprawnie posługiwać

Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	poznanym słownictwo	w rozwiązywaniu zadań	świadomość językową	wykorzystywać wiedzę językową	się językiem
58. Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu • analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy	• przedstawić wybrany tekst kultury opisujący rzeczywistość postapokaliptyczną
59. Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie • analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• interpretować postać graną w filmie przez Artura Barcisia • podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat innego filmu z cyklu <i>Dekalog</i>
BIBLIA – NAUKA O JĘZYKU					
60. Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• wyjaśnić, co należy zrobić, aby komunikat był dobrze zrozumiany	• omówić funkcję mowy ciała w procesie komunikacji	• omówić wpływ sytuacji społecznej na jakość aktu komunikacji	
61. Informacja, prośba czy zakłęcie? Funkcje wypowiedzi.	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
62. Jak napisać plan twórczy i odtwórczy tekstu?	• wymienić rodzaje planów • wymienić cechy dobrze przygotowanego planu	• przereklamować podany plan	• stworzyć plan odtwórczy tekstu	• stworzyć plan twórczy tekstu	
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
63. i 64. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy

				argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
65. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wyjaśnić pojęcia: <i>teocentryzm, feudalizm</i> • wymienić fazy średniowiecza	• omówić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wymienić średniowieczne wzorce osobowe • porównać ramy czasowe średniowiecza polskiego i europejskiego • scharakteryzować średniowieczny system szkolny • wyjaśnić pojęcie: <i>Biblia pauperum</i>	• analizować specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza • omówić średniowieczny uniwersalizm, teocentryzm oraz dualizm	• interpretować rolę karnawału	• opisać wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze
66. i 67. Sztuka średniowieczna	• rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	• wymienić podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego • podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza • posługiwać się następującymi terminami: <i>plaskorzeźba, rzeźba pełnofigurowa, fresk,</i>	• wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady • posługiwać się następującymi terminami: <i>symultanizm, iluminatorstwo, miniatura, chorał,</i>	• analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	• odróżnić styl romański od gotyckiego • wymienić cechy stylu bizantyjskiego i podać jego przykłady • wypowiedzieć się na temat muzyki średniowiecznej

		pieta, ikona, nawa, ołtarz, prezbiterium, apsyda, katedra, przypora, rozeta, witraż, portal	bazylika		
68. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczycaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
69. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić kompozycję utworu • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza	• wskazać podobieństwa między motywem <i>deesis</i> w <i>Bogurodzicy</i> a tym przedstawionym na ikonie
70. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>Stabat mater</i> w wierszu	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• porównać obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Grünewalda • wypowiedzieć się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu</i>
71. Średniowieczny ideał ascety – <i>Legenda o św. Aleksym</i>	• streścić żywot św. Aleksego • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• scharakteryzować świętego jako ascetę • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i	• wskazać w tekście typowe elementy legendy hagiograficznej	• podjąć dyskusję na temat aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości • omówić parenetyczny	• opisać inne przykłady ascezy średniowiecznej • omówić rolę świętych w życiu ludzi średniowiecza

		słownotwórcze		charakter utworu	
72. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
73. Konteksty i nawiązania – <i>Opowieść małżonki świętego Aleksego</i> Kazimierzy Iłakowiczówny	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • rozpoznać kontekst literacki wiersza	• określić typ liryki • scharakteryzować podmiot liryczny i adresata utworu	• porównać legendę średniowieczną z poetyckim komentarzem współczesnej poezji	• omówić kontekst kulturowy wykorzystany w wierszu	• stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza
74. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• streścić utwór • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i> • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić motyw <i>danse macabre</i> • wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> i <i>ars moriendi</i>	• na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną • wypowiedzieć się na temat „czarnej śmierci” w średniowieczu	• porównać motyw <i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie</i> z jego ujęciem na obrazie Bernta Notkego
75. Konteksty i nawiązania – <i>Śmierć i co potem</i> Terry’ego Pratcheta	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów • omówić zachowanie bohatera w chwili śmierci	• omówić pogląd Śmierci na przemiany cywilizacyjne • porównać sposób przedstawienia śmierci w utworze Terry’ego Pratcheta i w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• omówić uniwersalną wymowę fragmentu	• przedstawić alegoryczny obraz śmierci w innych tekstach kultury
*76. Tryumf śmierci w	• zrelacjonować treść filmu	• zinterpretować tytuł i objaśnić jego funkcję	• rozpoznać w filmie konwencję moralitetu i	• interpretować przesłanie filmu	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania

<i>Siódmej pieczęci</i> Igmara Bermana	• odnaleźć nawiązania do kultury i obyczajowości średniowiecza	• w kontekście filmu wyjaśnić pojęcia: <i>personifikacja, taniec śmierci</i>	• ją omówić • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcie <i>teodycea</i>		
77. Świętość afirmacyjna – św. Franciszek	• zrelacjonować treść fragmentów • opisać postać św. Franciszka z Asyżu	• porównać postawy dwóch świętych: św. Franciszka i św. Aleksego • wyjaśnić reakcję zwierząt na słowa św. Franciszka	• omówić problematykę utworu • omówić funkcję elementów fantastycznych	• interpretować metaforyczne znaczenie utworu • wyjaśnić pojęcie: <i>franciszkanizm</i>	• interpretować scenę z życia św. Franciszka ukazaną na fresku Giotto
78. Konteksty i nawiązania – <i>Imię róży</i> Umberto Eco	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• porównać dwie wersje historii o kazaniu św. Franciszka do ptaków	• wskazać problemy społeczne poruszone we fragmencie	• wskazać i omówić uniwersalne problemy poruszone we fragmencie	• wypowiedzieć się na temat roli autorytetów
79. Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić genezę utworu	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars moriendi</i> obecne w utworze	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym	• omówić przykłady współczesnych wzorców osobowych
*80. Filozofia średniowieczna – <i>Wyznania</i> św. Augustyna	• zrelacjonować fragment <i>Wyznań</i> św. Augustyna • przybliżyć postać św. Augustyna	• omówić kompozycję <i>Wyznań</i> • wymienić podstawowe założenia filozofii św. Augustyna • wyjaśnić pojęcia: <i>asceza, iluminacja, dualizm duszy i ciała</i>	• wyjaśnić naturę i pochodzenie zła	• porównać wyjaśnienie obecności zła w świecie zawarte w <i>Księdze Hioba</i> z interpretacją tego problemu w <i>Wyznaniach</i> św. Augustyna	• omówić obraz Fra Angelico w kontekście fragmentu
*81. Filozofia średniowieczna –	• zrelacjonować fragmenty <i>Summy teologicznej</i>	• wymienić podstawowe założenia filozofii św. Tomasza	• wyjaśnić, na czym polega opisany w tekście dowód na	• podjąć dyskusję na temat zastosowanej przez św. Tomasza	• podjąć dyskusję na temat aktualności poglądów głoszonych

<i>Summa teologiczna</i> św. Tomasza z Akwinu	• przybliżyć postać św. Tomasza	• wyjaśnić pojęcie: <i>scholastyka</i>	istnienie Boga • wyjaśnić, na czym polega scholastyczny sposób myślenia	argumentacji • porównać filozofię św. Tomasza i św. Augustyna	przez św. Augustyna i Tomasza
82. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>	• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu	• omówić kompozycję utworu • sformułować zasady miłości dworskiej • omówić etos rycerski na przykładzie Tristana	• objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy	• przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	• omówić topos nieszczęśliwej miłości na wybranym przykładzie z kultury współczesnej
83. Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [<i>tutaj leży Izolda...</i>]	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• opisać sytuacje liryczną w wierszu • omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze	• omówić kompozycję wiersza • sformułować tezę interpretacyjną	• interpretować wiersz • wskazać i omówić konteksty interpretacyjne • porównać przesłanie wiersza i przesłanie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	• napisać analizę i interpretację wiersza, uwzględniając konteksty
84. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
85. Historiografia polska w średniowieczu – <i>Kronika polska</i> Galla Anonima	• zdefiniować pojęcie <i>kroniki</i> • zrelacjonować treść fragmentów • opisać obowiązki króla przedstawione przez kronikarza	• wymienić dzieła polskiej historiografii średniowiecznej • zdefiniować pojęcie <i>historiografii</i> • zaprezentować wzorzec władcy na podstawie charakterystyki Bolesława Chrobrego pióra Galla Anonima	• scharakteryzować dzieła polskiej historiografii średniowiecznej • wypowiedzieć się na temat <i>Kroniki polskiej</i> jako źródła historycznego	• wypowiedzieć się na temat stosunków społecznych i obyczajowości w średniowiecznej Polsce na podstawie <i>Kroniki polskiej</i> • omówić uwarunkowania historyczne początków piśmiennictwa	• podjąć dyskusję na temat wizerunku współczesnych władców w mediach

				polskiego	
*86. Testament poetycki François Villona <i>UWAGA! Zgodnie z rozporządzeniem MEiN w sprawie zmian w liście lektur obowiązującego od 1.09.2021 Wielki testament Villona został usunięty z listy lektur.</i>	• zaprezentować życiorys Villona stanowiący kanwę utworu • zrelacjonować treść fragmentów • wskazać nadawcę i adresata ballady	• zinterpretować tytuł utworu • wyjaśnić pojęcie – <i>testament poetycki</i> • wskazać środki językowe użyte w utworze	• określić funkcję środków językowych użytych w utworze • omówić kompozycję utworu	• omówić obraz przemijania zawarty w <i>Wielkim Testamencie</i> • wypowiedzieć się na temat refleksji odnośnie ludzkiego życia zawartych w <i>Wielkim testamencie</i>	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
87. Podróż po zaświatach – <i>Boska Komedia</i> Dantego Alighieri	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników Dantego po zaświatach	• omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tajemnicę tytułu • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki, summa</i>	• wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować alegorie obecne w poemacie	• wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze • wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante	• wyjaśnić, dlaczego Dante uczynił swoim przewodnikiem Wergiliusza
ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JĘZYKU					
88. Od słowa do zdania. Czym jest gramatyka?	• wymienić działy gramatyki	• scharakteryzować działy gramatyki	• rozpoznawać błędy we wskazanych wypowiedziach i określać rodzaj błędu	• omówić funkcję poszczególnych działów gramatyki w budowaniu wypowiedzi	
*89. Jak powstał i jak rozwijał się język polski?	• wyjaśnić pojęcie: <i>język praindoeuropejski</i> • wymienić grupy języków słowiańskich	• wskazać języki należące do poszczególnych grup języków słowiańskich • wskazać zmiany kształtujące system gramatyczny	• omówić zmiany kształtujące system gramatyczny	• omówić procesy językowe, które ukształtowały podane słowa i zwroty • wskazać w dziełach kultury dawnej dowody na zmiany językowe	
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
90.	• zdefiniować notatkę	• scharakteryzować	• przygotować notatkę	• przygotowuje notatkę	

Jak robić notatki?	syntetyzującą • wymienić formy notatki syntetyzującej	rodzaje notatek	syntetyzującą	syntetyzującą w formie mapy myśli	
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
91. i 92. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

A
u
t
o
r
k
a
:

M
a
g
d
a
l
e
n
a

L
o
t
t
e
r
b

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 1 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
RENEZANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	- wymienić umowne daty wskazujące na początek renesansu w Europie - wymienić umowną datę początku renesansu w Polsce - wyjaśnić znaczenie i pochodzenie nazwy epoki - wyjaśnić pojęcie <i>reformacji</i> i opisać rolę Marcina Lutra - dostrzec powiązania pomiędzy renesansem a antykiem	- objaśnić, na czym polegała reformacja oraz podać jej przyczyny - opisać przemiany kulturowe dające podwaliny nowej epoce - wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem - wymienić wyznania protestanckie - wyjaśnić pojęcia: <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki	- wyjaśnić społeczne uwarunkowania narodzin epoki renesansu - wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki - wyjaśnić pojęcie: <i>ad fontes</i>	analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki	- wyjaśnić podłoże różnicy pomiędzy periodyzacją renesansu w Europie i Polsce - objaśnić wpływ odkrycia Mikołaja Kopernika, wynaleźienia druku i upadku Konstantynopola na kształtowanie się epoki renesansu
3. i 4. Sztuka renesansu	rozpoznać dzieła sztuki renesansowej	wymienić cechy charakterystyczne stylu	wskazać i zilustrować przykładami	analizować renesansowe dzieło	opisać twórczość renesansowych

	wymienić najważniejszych twórców renesansu	renesansowego i objaśnić je na przykładach - zaprezentować dzieła polskiego renesansu - wyjaśnić pojęcia: <i>akt</i>, <i>portret</i>, <i>perspektywa</i>, <i>scenka rodzajowa</i>, <i>krużganki</i>, <i>miasto idealne</i>	najważniejsze tematy sztuki renesansowej opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	sztuki analizować wpływ antyku na sztukę renesansu	artystów północnych - analizować i oceniać dzieła renesansowe - wypowiedzieć się na temat muzyki renesansowej
5. <i>Mona Lisa</i> a sztuka ulicy	- opisać obraz - wskazać pierwowzór obrazu	- opisać kompozycję obrazu - porównać z obrazem Leonarda da Vinci	opisać kompozycję obrazu w kontekście banknotu jednodolarowego	interpretować wymowę dzieła	przedstawić inne dzieła wchodzące w dialog z dziełem Leonarda da Vinci
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wzorcowy obraz szlacheckiego życia – <i>Żywot człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja	- zrelacjonować treść fragmentów - wskazać adresata utworu - wypowiedzieć się na temat Mikołaja Reja	- omówić kompozycję <i>Żywota człowieka poczciwego</i> - scharakteryzować tytułową postać - wskazać środki językowe zastosowane we fragmencie	- omówić funkcję środków językowych zastosowanych we fragmencie - wymienić i omówić cechy idealnego szlachcica	- omówić obraz świata przedstawiony we fragmencie - wyjaśnić, na czym polega parenetyczny charakter dzieła	podjąć dyskusję na temat kontekstu społecznego
7. Poezja religijna Jana Kochanowskiego	- zrelacjonować treść wiersza - określić rodzaj liryki - wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego - wypowiedzieć się na temat Jana Kochanowskiego	- określić gatunek utworu i wskazać na jego pochodzenie - omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu	- dokonać interpretacji wiersza - zanalizować renesansowy charakter wiersza	- porównać kreację Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z jego obrazem w utworach średniowiecznych - rozpoznać rodzaj wersyfikacji	- na podstawie indywidualnych poszukiwań, wyjaśnić pojęcie <i>deus artifex</i> i odnieść je do utworu Jana Kochanowskiego - skonfrontować wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Pietera Bruegela
8. i 9. Świat myśli Jana	zrelacjonować treść <i>Pieśni: IX, XXIV, V</i>	wskazać elementy światopoglądu	odnaleźć i omówić wątki horacjańskie w	dokonać wnikliwej analizy i interpretacji	porównać <i>Pieśń XXIV</i> z <i>Ksiąg wtórych</i> z

Kochanowskiego, utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• zdefiniować gatunek: <i>pieśń</i> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego omawianych pieśniach	renesansowego w podanych pieśniach Jana Kochanowskiego • omówić kompozycję wierszy • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wierszy, scharakteryzować światopogląd Jana Kochanowskiego • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	utworach Jana Kochanowskiego • zanalizować wiersze pod kątem obecności elementów stoicyzmu i epikureizmu • zdefiniować humanistyczny ideał człowieka na podstawie wierszy	utworów • wskazać w utworach cechy wiersza sylabicznego	wierszami Horacego
10. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
11., 12. i 13. „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował. Dziecięcia” – o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść podanych trenów • zdefiniować tren	• wskazać elementy filozofii stoickiej w <i>Trenach</i> • rozpoznać w <i>Trenie IX</i> pozorny panegiryk • odczytać odbudowę światopoglądu poety w <i>Trenie XIX</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>poezja funeralna, liryka żałobna</i>	• przedstawić kryzys światopoglądowy poety na podstawie trenów: IX, X i XI • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w <i>Trenach</i>	• dokonać analizy i interpretacji trenów • określić, jakie innowacje wprowadził Jan Kochanowski w trenie jako gatunku literackim	• omówić sposób przedstawienia żałoby we współczesnym tekście kultury

14. O śmierci ponad epokami – ***[<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki, wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• odnaleźć nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego • w kontekście wiersza wyjaśnić etymologię imienia <i>Zofia</i>	• dokonać analizy stylistycznej wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• podjąć dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych epokach literackich	• stworzyć pracę pisemną, w której dokona analizy porównawczej wierszy: [Anka! to już trzy i pół roku] Władysława Broniewskiego i <i>Trenu</i> XIX Jana Kochanowskiego
15. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
*16. <i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • wskazać inspiracje mitologiczne i biblijne	• omówić <i>Treny</i> jako świadomą kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Trenów</i>
17. Artystyczna parafraza psalmów	• zrelacjonować treść psalmów • zdefiniować psalm • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego w psalmach	• odnieść <i>Psalterz Dawidów</i> do tradycji biblijnej • wyjaśnić pojęcia: <i>translatoryka</i>, <i>humanizm chrześcijański</i>, <i>poeta doctus</i> • omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat specyfiki tłumaczenia • omówić obraz Boga i człowieka wyłaniający się z psalmów • porównać wybrane tłumaczenie psalmu Jana Kochanowskiego z tłumaczeniem zamieszczonym w Biblii Tysiąclecia	• omówić uniwersalny charakter tłumaczenia • podjąć dyskusję na temat granic wolności tłumacza	
18., 19. i 20.	• zrelacjonować treść	• wskazać nawiązania	• wskazać i omówić	• omówić kunszt	• podjąć dyskusję na

Jan Kochanowski, <i>Odprawa posłów greckich</i> (lektura)	dramatu • przedstawić genezę utworu	do budowy tragedii antycznej • scharakteryzować bohaterów	problematykę utworu • przedstawić konflikt postaw	poetycki pieśń chóru • opisać aluzje do realiów XVI-wiecznej Polski w utworze	temat aktualności <i>Odprawy posłów greckich</i>
21. Podsumowanie wiadomości na temat Jana	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Jana Kochanowskiego • wymienić omawiane utwory Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana Kochanowskiego	• omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• wypowiedzieć się na temat światopoglądu Jana Kochanowskiego w kontekście jego biografii i twórczości
22. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
23. <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• zrelacjonować argumentację zaprezentowaną przez Piotra Skargę • wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i>	• umieścić <i>Kazania sejmowe</i> w kontekście historycznym • wskazać w tekście wątki biblijne • wyjaśnić pojęcia: <i>anarchia szlachecka</i> , <i>złota wolność</i> , <i>tolerancja religijna</i>	• wskazać w tekście środki retoryczne i omówić ich funkcję • scharakteryzować stylizację proroczej groźby w <i>Kazaniach sejmowych</i>	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Kazań sejmowych</i> we współczesnym społeczeństwie polskim • skonfrontować treść obrazu Jana Matejki z realiami historycznymi, wyciągnąć wnioski na temat ideologicznej funkcji obrazu	• zanalizować obraz Jana Matejki
24. Ironicznie o miłości ojczyzny	• zrelacjonować treść utworu • wskazać podmiot liryczny i adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata utworu • określić nastrój utworu	• określić problematykę utworu	• porównać sposób postrzegania miłości do ojczyzny przez podmiot liryczny oraz Piotra Skargę	• podjąć dyskusję na temat roli miłości do ojczyzny w procesie wychowawczym
*25. <i>Żywoty</i> świętych Piotra	• zrelacjonować treść utworu	• omówić kompozycję <i>Żywotów świętych</i>	• określić problematykę utworu	• porównać sposób postrzegania miłości do	• wskazać konteksty i nawiązania

Skargi <i>UWAGA! Zgodnie z rozporządzeniem MEiN w sprawie zmian w liście lektur obowiązującego od 1.09.2021 pozycja <i>Żywoty świętych</i> Piotra Skargi została usunięta z listy lektur.</i>	wskazać podmiot liryczny i adresata utworu	- wyjaśnić pojęcie: <i>hagiografia</i> - scharakteryzować bohatera fragmentu		ojczyzny przez podmiot liryczny oraz Piotra Skargę	
*26. i 27. Świat na opak – <i>Gargantua i Pantagruel</i> François Rabelais’ego	- zrelacjonować treść fragmentów - omówić genezę utworu - omówić świat przedstawiony	- omówić kompozycję utworu - wyjaśnić pojęcie: <i>parodia</i> - scharakteryzować bohaterów	- wyjaśnić alegoryczny sens fragmentów - przedstawić problematykę fragmentów - omówić elementy parodii	analizować język fragmentów	podjąć dyskusję na temat roli śmiechu w życiu człowieka
*28. W idealnym państwie – <i>Utopia</i> Tomasza Morusa	- zrelacjonować treść fragmentu - przedstawić genezę utworu	- omówić kompozycję dzieła - wskazać prawa i obowiązki mieszkańców Utopii	wskazać cechy idealnego państwa	- przedstawić motyw utopii dawniej i dziś - wyjaśnić, na czym polega antyutopia i podać przykłady	podjąć dyskusję na temat ideału społeczeństwa przedstawionego w dziele Morusa
*29. Antyutopijna wizja przyszłości – <i>Nowy wspaniały świat</i> Aldousa Huxleya	- zrelacjonować treść fragmentu - wyjaśnić pojęcie: <i>antyutopia</i>	wyjaśnić cel działań przedstawionych we fragmencie	omówić podobieństwa i różnice pomiędzy utopią i antyutopią na przykładzie <i>Utopii</i> Tomasza Morusa i <i>Nowego wspaniałego świata</i> Aldousa Huxleya	podjąć dyskusję na temat wartości istotnych dla Republiki Świata	podjąć dyskusję, czy ważniejsza jest jednostka, czy społeczność
*30. <i>Próby</i> Michela de Montaigne’a	zrelacjonować treść fragmentów	- przedstawić kompozycję <i>Prób</i> - wskazać problemy poruszone w tekście	omówić <i>Próby</i> jako przykład eseistyki	wskazać teksty świadczące o subiektywnym charakterze tekstu	wskazać przykłady sentencji we fragmencie i rozwinąć zawarte w niej myśli
31. Filmowy obraz nocy	opisać relacje przedstawione w filmie	omówić wycinek historii Francji	analizować pobudki kierujące tytułową	rozważać problem zła w człowieku na	przywołać szerokie konteksty i nawiązania

św. Bartłomieja – <i>Królowa Margot</i> Patrice’a Chéreau	panujące na dworze francuskim	stanowiący tło wydarzeń rozgrywających się w filmie	bohaterką filmu	podstawie fabuły filmu	
RENEZANS – NAUKA O JĘZYKU					
*32. Podstawowe zasady polskiej pisowni: fonetyczna, morfologiczna, historyczna i konwencjonalna	• wyjaśnić pojęcie: <i>ortografia</i> • wymienić zasady rządzące ortografią	• scharakteryzować zasady rządzące ortografią	• wskazać zasady pisowni regulujące zapis podanych wyrazów	• wyjaśnić cel stworzenia zasad ortograficznych	
33. Kiedy używamy wielkich, a kiedy – małych liter?	• wymienić powody stosowania wielkiej litery	• przedstawić reguły pisowni wielką literą	• uzasadnić pisownię wielką literą w podanych słowach • podać przykłady wyjątków	• omówić znaczenie wielkich liter w tekście poetyckim	
34. Łącznie czy rozdzielnie? Pisownia partykuł <i>nie</i> i <i>by</i>	• wymienić części mowy, z którymi partykułę <i>nie</i> piszemy łącznie oraz części mowy, z którymi partykułę <i>nie</i> piszemy rozdzielnie	• wymienić zasady łącznej bądź rozdzielnej pisowni partykuły <i>by</i>	• uzasadnić pisownię <i>nie</i> oraz <i>by</i> w podanych przykładach	• uzasadnić pisownię <i>nie</i> oraz <i>by</i> w tekście poetyckim	
35. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
RENEZANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
36. Streszczenie a parafraza	• zdefiniować pojęcia: <i>streszczenie</i> i <i>parafraza</i>	• przedstawić proces tworzenia streszczeń	• wyjaśnić różnicę pomiędzy streszczeniem a parafrazą	• dokonać streszczenia i parafrazy podanych tekstów	
RENEZANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
37. i 38. Powtórzenie	• odtworzyć najważniejsze fakty,	• wykorzystać najważniejsze	• wyciągać wnioski • określić własne	• poprawnie interpretować	• wykorzystać bogate konteksty

wiadomości	sądy i opinie	konteksty	stanowisko	wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BAROK – O EPOCE					
39. Barok – świat wewnętrznych sprzeczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe polskiego baroku	• scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • wyjaśnić, dlaczego w historii okres baroku nazywany jest czasem wojen • wyjaśnić pojęcia: <i>monarchia absolutna</i>, <i>kontrreformacja</i>	• zaprezentować najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego • omówić przyczyny i przejawy niepokoju duchowego • scharakteryzować specyfikę baroku polskiego • wyjaśnić pojęcie: <i>sarmatyzm</i>	• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku • omówić filozofię baroku	• analizować wpływ soboru trydenckiego na kształt epoki • podać przykłady teatralizacji życia w baroku • scharakteryzować tło historyczne epoki
40. i 41. Sztuka baroku	• rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach • wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego	• zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • przedstawić cechy architektury barokowej na wybranym przykładzie	• scharakteryzować założenia światopoglądowe sztuki baroku • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej	• opisać rolę Kościoła jako mecenasu sztuki • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów	• stworzyć samodzielną analizę i interpretację wybranego dzieła sztuki barokowej
42. Konteksty i nawiązania:	• zrelacjonować życie codzienne w baroku na podstawie filmu	• scharakteryzować postać służącej Griet	• porównać kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera	• analizować i ocenić kreację Scarlett Johanson	• stworzyć prezentację na temat obrazu artysty w filmie

Dziewczyna z perłą Petera Webbera	opisać proces powstawania dzieła sztuki				
BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
43. i 44. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	- odczytać ze zrozumieniem wiersze Mikołaja Sępa Szarzyńskiego - wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną	- odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego - wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach - wskazać środki stylistyczne	- określić problematykę utworów - określić funkcję środków stylistycznych w wierszu	- dokonać analizy i interpretacji utworów - porównać obraz Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w Hymnie Jana Kochanowskiego	- analizować, zawarty w podanych sonetach pogląd poety na temat sensu istnienia - skonfrontować sonety Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem <i>In ictu oculi</i>
45. Poezja Daniela Naborowskiego	- zrelacjonować wiersze - przedstawić genezę utworów - wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną	- odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację potwierdzającą tezę - odnaleźć w wierszach cechy literatury metafizycznej - odnaleźć w wierszach cechy literatury dworskiej i je scharakteryzować - wskazać środki stylistyczne	- określić funkcję środków stylistycznych w wierszach - omówić koncept w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> - wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i>	- analizować znaczenie paradoksów kończących wiersz - dokonać analizy i interpretacji utworów	dokonać interpretacji obrazu <i>Maria Magdalena</i>
46. Barok w poezji współczesnej – Jarosław Marek Rymkiewicz, Róża oddana Danielowi Naborowskiemu	- zrelacjonować treść wiersza - wyjaśnić pojęcie: <i>anafora</i>	- określić zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz - wskazać podobieństwa	wykazać się znajomością topiki barokowej i wskazać, które toposy zostały wykorzystane w wierszu Rymkiewicza	- porównać wiersz Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji - dokonać analizy i interpretacji wiersza	przygotować prezentację, dotyczącą obecności toposu róży w literaturze i sztuce

		między wierszem Rymkiewicza a poezją Naborowskiego	• omówić symbolikę róży w naszej kulturze • omówić funkcję anafory		
47. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	• na podstawie wiersza <i>Do trupa</i> zdefiniować sonet • zdefiniować pojęcie paradoksu i wyjaśnić je na przykładzie	• wyjaśnić istotę konceptu w wierszach: <i>Niestatek</i> i <i>Do trupa</i> • wskazać elementy sensualizmu w analizowanych wierszach • wskazać środki stylistyczne w utworze	• zdefiniować pojęcie marinizmu po analizie wierszy Jana Andrzeja Morsztyna • omówić funkcję środków stylistycznych zastosowanych w utworze	• dokonać analizy i interpretacji wierszy • podjąć dyskusję na temat prawdy o człowieku, zawartej w wierszu <i>Niestatek</i>	• skonfrontować wiersz <i>Do trupa</i> z rzeźbą Berniniego w kontekście barokowego ujęcia tematu śmierci
48. Barok w poezji współczesnej – Stanisław Grochowiak, ***[<i>Dla zakochanych to samo staranie...</i>]	• wyjaśnić pojęcie: <i>erotyk</i>	• wskazać środki językowe • wskazać podobieństwa związane z doświadczeniem miłości i śmierci	• określić problematykę wiersza • omówić funkcję środków stylistycznych • omówić podobieństwa między wierszem Grochowiaka a utworami Morsztyna	• dokonać analizy i interpretacji wiersza	
49. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczycie sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
50. Sarmaty portret własny – <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska	• zdefiniować sarmatyzm, wymienić jego wady i zalety • zrelacjonować treść fragmentów • wymienić kluczowe	• scharakteryzować biografię Jana Chryzostoma Paska jako typową dla sarmaty • na podstawie utworu	• omówić kompozycję <i>Pamiętników</i> • wskazać w tekście <i>Pamiętników</i> elementy mentalności sarmackiej i je omówić	• analizować styl i język <i>Pamiętników</i>	• podjąć dyskusję na temat obecności elementów mentalności sarmackiej wśród współcześnie żyjących Polaków

	fakty biografii Jana Chryzostoma Paska	Jana Chryzostoma Paska zdefiniować pamiętnik			
51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
52. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
53. William Szekspir i jego czasy	• zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	• wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira • przedstawić specyfikę teatru elżbietańskiego	• przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira wobec klasycznej tragedii	• omówić specyfikę tragizmu w dziełach Szekspira	
54., 55., 56., 57. i 58. <i>Romeo i Julia</i> Williama Szekspira (lektura)	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu	• scharakteryzować bohaterów dzieła • wskazać nawiązania do reguł starożytnych • omówić kompozycję utworu	• omówić sposób postrzegania miłości przez poszczególnych bohaterów • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego	• analizować język utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności dzieła	• omówić tekst kultury współczesnej nawiązujący do dzieła Szekspira
59., 60., 61., 62. i 63. <i>Makbet</i> Williama Szekspira (lektura)	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu	• scharakteryzować głównych bohaterów tragedii • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie	• analizować pod względem psychologicznym motywację działań głównych bohaterów • określić rolę czarownic w procesie budowania napięcia w dramacie • określić funkcję fantastyki w utworze • określić funkcję elementów	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira • zdefiniować tragizm w utworze • analizować kreację Lady Makbet	• omówić wybraną adaptację <i>Makbeta</i> bądź <i>Hamleta</i> i skonfrontować ją z tekstem dramatu

			humorystycznych w utworze		
64. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
65. <i>Makbet</i> współcześnie	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wyjaśnić, czym jest <i>Projekt Szekspir</i>	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wskazać elementy fabuły <i>Makbeta</i> Williama Szekspira	• porównać fragmenty powieści z dramatem Williama Szekspira	• podjąć dyskusję na temat uniwersalności twórczości Williama Szekspira	
*66., 67., 68., 69. i 70. <i>Hamlet</i> Williama Szekspira	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu	• scharakteryzować bohaterów tragedii • omówić relacje między bohaterami • przedstawić różne sposoby sprawowania władzy w <i>Hamlecie</i>	• omówić wątki wanitatywne w <i>Hamlecie</i> • omówić różne sposoby realizacji nakazu zemsty w <i>Hamlecie</i> • omówić przyczyny obłędu Ofelii	• analizować przyczyny zachowań Hamleta • dokonać analizy i interpretacji monologów Hamleta	• przedstawić i omówić wybraną adaptację filmową <i>Hamleta</i>
*71. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczycaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
*72. <i>Tren Fortynbrasa</i> Zbigniewa Herberta	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i omówić sytuację liryczną	• wskazać nawiązania do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • scharakteryzować Hamleta i Fortynbrasa • wskazać środki	• przedstawić problematykę utworu • omówić funkcję środków stylistycznych	• dokonać analizy i interpretacji utworu	• podjąć dyskusję na temat prezentowanych postaw

		językowe			
73. William Szekspir – podsumowanie	- wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira - wymienić omawiane utwory Williama Szekspira	scharakteryzować wybrane utwory Williama Szekspira	wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira	omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury	podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Williama Szekspira
74., 75. i 76. <i>Skąpiec</i> Moliera (lektura)	- zrelacjonować treść dramatu - wymienić bohaterów dzieła - wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Moliera	- wymienić rodzaje komizmu - omówić <i>Skąpca</i> jako komedię charakterów - omówić obyczajowość przestawioną w dramacie - omówić kompozycję utworu	- przedstawić problematykę utworu - omówić rolę didaskaliów	- analizować język utworu - podjąć dyskusję na temat problematyki dramatu	przedstawić i omówić wybraną adaptację utworu
BAROK – NAUKA O JĘZYKU					
77. Pisownia <i>-ji</i> , <i>-ii</i> oraz <i>-i</i> w zakończeniach niektórych rzeczowników	wymienić zasady pisowni <i>-ji</i>, <i>-ii</i> oraz <i>-i</i> w zakończeniach niektórych rzeczowników	omówić zasady pisowni <i>-ji</i>, <i>-ii</i> oraz <i>-i</i> w zakończeniach niektórych rzeczowników	wskazać zasadę, według której zapisuje się podane rzeczowniki	zapisać poprawnie podane wyrazy i wyjaśnić zasadę zapisu	
78. Kiedy piszemy <i>q</i> i <i>ę</i> , a kiedy – <i>om</i> , <i>on</i> , <i>em</i> , <i>en</i> ?	wymienić zasady zapisu <i>q</i> i <i>ę</i>, <i>om</i>, <i>on</i>, <i>em</i>, <i>en</i>	omówić zasady zapisu <i>q</i> i <i>ę</i>, <i>om</i>, <i>on</i>, <i>em</i>, <i>en</i>	wskazać zasadę, według której zapisuje się podane słowa	zapisać poprawnie podane wyrazy i wyjaśnić zasadę zapisu	
79. Pisownia przedrostków <i>roz-</i> , <i>bez-</i> , <i>wez-</i> , <i>wes-</i> , <i>wz-</i> , <i>ws-</i> oraz przyimków złożonych	wymienić zasady pisowni przedrostków <i>roz-</i>, <i>bez-</i>, <i>wez-</i>, <i>wes-</i>, <i>wz-</i>, <i>ws-</i> oraz przyimków złożonych	omówić zasady pisowni przedrostków <i>roz-</i>, <i>bez-</i>, <i>wez-</i>, <i>wes-</i>, <i>wz-</i>, <i>ws-</i> oraz przyimków złożonych	wskazać zasadę, według której zapisuje się podane słowa	zapisać poprawnie podane wyrazy i wyjaśnić zasadę zapisu	
BAROK – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
80. Interpretacja tekstu	wyjaśnić pojęcie: <i>interpretacja</i>	przedstawić kompozycję rozprawki	formułować tezę interpretacyjną	tworzyć spójną rozprawkę	

literackiego	wymienić elementy rozprawki interpretacyjnej	interpretacyjnej omówić budowę akapitów	wskazać konteksty interpretacyjne	interpretacyjną	
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
81. i 82. Powtórzenie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólnić, podsumować i porównać	- wykorzystać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE – O EPOCE					
83. Oświecenie w Europie i Polsce	- objaśnić etymologię nazwy epoki - podać daty graniczne oświecenia w Europie - przedstawić periodyzację polskiego oświecenia	- opisać światopogląd ludzi oświecenia - przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki - wymienić najważniejsze instytucje powstałe w czasach stanisławowskich - wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia - wyjaśnić pojęcia: <i>deizm, ateizm, materializm, sensualizm, empiryzm, tabula rasa, utylitaryzm, liberalizm, libertynizm</i>	- opisać przemiany społeczne doby oświecenia - wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna, konstytucja, trójpodział władzy</i> - wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu - wymienić najważniejsze założenia filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau - scharakteryzować specyfikę oświecenia polskiego	- zaprezentować wpływ idei oświeceniowych na życie codzienne - analizować wpływ czasopiśmiennictwa na epokę	analizować przemiany światopoglądowe, które ukształtowały oświecenie

84. i 85. Sztuka oświecenia	• wskazać na przykładach cechy stylu klasycystycznego w architekturze • wskazać na przykładach cechy stylu klasycystycznego w malarstwie i rzeźbie • wskazać na przykładach cechy stylu rokoko	• wymienić cechy stylu klasycystycznego • wymienić cechy stylu rokoko • omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej	• wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • opisać specyfikę rokokowych przedmiotów codziennego użytku i wystroju wnętrz	• analizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów • analizować, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki	• wypowiedzieć się na temat muzyki okresu oświecenia
86. Opowieść o genialnym muzyku – <i>Amadeusz</i> Miloša Formana	• streścić fabułę filmu	• scharakteryzować Salieriego oraz Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie	• nazwać chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określić jego funkcję	• oceniać zachowanie Mozarta oraz w tym kontekście wypowiadać się na temat praw artysty do niekonwencjonalnego zachowania	• opisać kondycję artysty w XVIII wieku
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
87. Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	• wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego	• omówić działalność publicystyczną Ignacego Krasickiego	• omówić działalność literacką Ignacego Krasickiego	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia	
88. Poetycki opis miłości do ojczyzny	• przedstawić genezę <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • zdefiniować hymn	• opisać wzór patrioty ukazany w utworze • wskazać środki stylistyczne	• omówić funkcję środków stylistycznych w utworze	• porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego	• podjąć dyskusję na temat definicji patriotyzmu
89. i 90. Satyryczny komentarz rzeczywistości	• zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	• przedstawić kompozycję satyr • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i>	• przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do	• rozpatrzyć satyry w kontekście ówczesnej obyczajowości oraz w kontekście sytuacji społeczno-politycznej	• w kontekście satyry rozpatrzyć i ocenić wzorce obyczajowe oraz postawy społeczne we współczesnym

		- wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach - wskazać w utworach cechy satyry	klasycyzmu - omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego - wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	świecie
91. Współczesna satyra	- zrelacjonować treść utworu - wyjaśnić terminy: <i>ironia, stereotyp, PRL</i>	- wskazać cechy satyry w utworze - wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	- omówić problem poruszony w satyrze - omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	- porównać <i>Mistrzostwa w narzekaniu</i> Wojciecha Młynarskiego z wybraną satyrą Ignacego Krasickiego - omówić kontekst społeczno-polityczny utworu	podjąć dyskusję na temat siły oddziaływania dobrej satyry – dawniej i współcześnie
92. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	zinterpretować tekst według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	samodzielnie zinterpretować tekst
93. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	rozpoznać główny problem w tekście	sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	zaprezentować i uzasadniać własne sądy	podjąć polemikę
94. Ignacy Krasicki – podsumowanie	wymienić gatunki tworzone przez Ignacego Krasickiego i zilustrować je przykładami	- relacjonować najważniejsze wydarzenia w biografii Ignacego Krasickiego - utwory autorstwa Ignacego Krasickiego	wyliczyć tematy i motywy, którymi w swojej twórczości zajmował się Ignacy Krasicki oraz odnieść je do konkretnych dzieł	rozważać znaczenie twórczości Ignacego Krasickiego w rozwoju literatury polskiej	zaprezentować tematykę powieści <i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>

95. Piewca miłości tkliwej	• zdefiniować sielankę • streścić podane fragmenty utworu Franciszka Karpińskiego	• odnaleźć w świecie przedstawionym <i>Laury i Filona</i> elementy o charakterze konwencjonalnym • scharakteryzować bohaterów sielanki	• wyjaśnić pojęcie: <i>sentymalizm</i> • wskazać elementy sentymalizmu w utworze	• wyjaśnić, dlaczego sielanki sentymentalne śmieszą dzisiejszego czytelnika	• porównać świat sielankowej Arkadii do utopii
96. Miłość w przyziemnym świecie	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wskazać kontrast w sposobie przedstawienia dwóch światów	• przedstawić problematykę fragmentu • omówić funkcję kontrastu zawartego we fragmencie • wskazać elementy sielanki we fragmencie	• przeanalizować rozmowę trzech mężczyzn i wypowiedzieć się na temat ich motywacji • omówić język fragmentu	• wskazać konteksty i nawiązania
97. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
98. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
99. <i>Pieśni nabożne</i> Franciszka Karpińskiego	• przedstawić genezę utworów • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • opisać sytuację	• omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • omówić opisaną w utworach relację	• wskazać cechy modlitwy w utworach • formułować przesłanie utworów • wskazać treści symboliczne	• analizować i interpretować utwory • porównać utwory Franciszka Karpińskiego z pieśnią <i>Czego chcesz od nas,</i>	• wskazać konteksty i nawiązania

	liryczną utworów	między człowiekiem a Bogiem		<i>Panie Jana</i> Kochanowskiego	
*100., 101. i 102. <i>Kandyd</i> Woltera (lektura)	• streścić utwór • omówić świat przedstawiony • nazwać rodzaj narracji	• przedstawić historię dojrzewania bohatera • omówić kompozycję utworu • wyjaśnić pojęcie: <i>Eldorado</i>	• omówić <i>Kandyd</i> jako satyryczną i krytyczną wizję cywilizacji europejskiej • wskazać elementy parodii w utworze • wskazać sposoby uzyskiwania efektu komicznego	• omówić językowe sposoby uzyskiwania efektu komicznego • omówić kontekst filozoficzny utworu • interpretować zakończenie utworu	• podjąć dyskusję na temat przesłania zawartego w zakończeniu utworu
*103. Człowiek naiwny wobec absurdu świata – <i>Forrest Gump</i> Winstona Grooma	• streścić fabułę filmu • omówić świat przedstawiony filmu	• scharakteryzować głównego bohatera • wskazać, na czym polega naiwność głównego bohatera	• wskazać sposoby uzyskiwania efektu komicznego w filmie • scharakteryzować język głównego bohatera	• porównać film <i>Forrest Gump</i> z <i>Kandydem</i> Woltera • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w filmie • omówić kreację Toma Hanksa	• wskazać konteksty i nawiązania
OŚWIECENIE – NAUKA O JĘZYKU					
104. Pisownia skrótów i skrótowców	• wyjaśnić pojęcia: <i>skrót</i> i <i>skrótowiec</i> • wymienić typy skrótowców	• omówić pisownię skrótowców	• tworzyć odpowiednie formy poszczególnych skrótowców	• posługiwać się skrótami i skrótowcami w tworzeniu tekstu	
*105. Rola języka w budowaniu obrazu świata	• wyjaśnić pojęcie: <i>językowy obraz świata</i>	• wymienić i omówić elementy składające się na językowy obraz świata	• omówić językowy obraz świata wynikający z podanych wyrażen	• przeanalizować język w odniesieniu do elementów składających się na językowy obraz świata	
106. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
OŚWIECENIE – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
*107. Różne typy	• wymienić typy dowodzenia	• omówić poszczególne typy dowodzenia	• wyjaśnić na przykładach	• stworzyć tekst stosując różne typy	

dowodzenia			poszczególne typy dowodzenia • rozpoznać poszczególne typy dowodzenia	dowodzenia • przeanalizować podany przykład dowodzenia	
*108. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
109. i 110. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 2 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
ROMANTYZM – O EPOCE					
2. i 3. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić ramy czasowe romantyzmu europejskiego i polskiego	• wyjaśnić, na czym polegała specyfika romantyzmu polskiego • przedstawić wydarzenia historyczne, które miały wpływ na kształtowanie się nowej epoki	• przedstawić rolę rewolucji francuskiej w procesie kształtowania się nowej epoki	• przedstawić najważniejsze założenia filozofii romantycznej	• wyjaśnić, na czym polegał wpływ wydarzeń historycznych w Europie i na świecie na proces kształtowania się nowej epoki • opisać specyfikę życia codziennego w romantyzmie • omówić obrazy Thomasa Cole’a i Johana Christiana Dahla w kontekście epoki
4. i 5. Sztuka romantyczna	• wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej	• wymienić cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnić je na przykładach	• wymienić nazwiska najważniejszych twórców romantyzmu i omówić ich dzieła	• dokonać analizy wpływu gotyku na sztukę romantyczną • dokonać analizy romantycznego dzieła sztuki	• wymienić cechy romantycznego pejzażu • omówić zagadnienie polskiego malarstwa romantycznego • wypowiedzieć się na temat muzyki romantycznej

ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	- wymienić motywy i tematy charakterystyczne dla literatury romantycznej - wymienić gatunki realizowane w literaturze romantycznej	- wymienić i omówić cechy bohatera romantycznego - wymienić typy bohaterów romantycznych i wskazać ich rodowody	- określić rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków - określić rolę wątków irracjonalnych w twórczości romantyków	wskazać specyfikę literatury polskiej i wyjaśnić jej genezę	scharakteryzować specyfikę romantycznych gatunków literackich
7. Konteksty i nawiązania – Sándor Márai, <i>Zadanie</i>	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - określić rodzaj narracji - wskazać bohatera romantycznego	- omówić kompozycję opowiadania - scharakteryzować postać głównego bohatera	- wypowiedzieć się na temat postawy głównego bohatera w kontekście definicji bohatera romantycznego - zinterpretować tytuł opowiadania	- zinterpretować ostatnie zdanie utworu - wskazać elementy romantycznej wizji świata i wypowiedzieć się na temat jej konfrontacji z rzeczywistością	podjąć dyskusję na temat przyczyn samotności bohaterów romantycznych
8. Zacieranie granic między fikcją a rzeczywistością – <i>Król olch</i> Johanna Wolfganga Goethego	- zrelacjonować treść ballady - wskazać narratora i bohaterów tekstu	- omówić punkty widzenia ojca i syna - scharakteryzować króla olch - omówić cechy gatunkowe utworu	- wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących bohaterom - wyjaśnić, dlaczego tylko dziecko widzi króla	- określić nastrój wiersza i to, w jaki sposób został on zbudowany - określić konwencję literacką dominującą w utworze	wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia romantycznego nastroju ballady w utworze <i>Król olch</i> Franciszka Schuberta
9. Konteksty i nawiązania – Andrzej Sapkowski, <i>Pani Jeziora</i>	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - omówić świat przedstawiony - określić rodzaj narracji	- wskazać cechy literatury <i>fantasy</i> we fragmentach tekstu - scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu	- omówić relacje między bohaterami - dokonać analizy nawiązań do literatury romantycznej – zarówno w treści, jak	- podać przykłady archaizacji języka i określić funkcję tego zabiegu - dokonać analizy sposobu budowania nastroju grozy i	wypowiedzieć się w odniesieniu do fragmentu artykułu Franka Furediego na temat ewoluowania motywu strachu w literaturze i sztuce na

			i w formie tekstu	dynamizowania akcji	przestrzeni epok • podjąć dyskusję na temat przyczyn popularności fantastyki
10. <i>Cierpienia młodego Wertera</i> Johanna Wolfganga Goethego – bestseller swoich czasów (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować tytułowego bohatera • zaprezentować obraz uczucia Wertera do Lotty wyłaniający się z tekstu	• scharakteryzować miłość romantyczną w kontekście przeczytanych fragmentów tekstu	• wyjaśnić przyczynę wyboru powieści epistolarnej • wskazać przykłady funkcji ekspresywnej i wyjaśnić znaczenie jej dominacji w tekście	• podjąć dyskusję na temat aktualności romantycznego sposobu przeżywania miłości we współczesnym świecie
11. i 12. Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust. Tragedia</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu na podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić przynależność rodzajową i gatunkową utworu	• scharakteryzować głównych bohaterów • zdefiniować bohatera faustowskiego	• omówić funkcję dobra i zła w dziele • dostrzec i przedstawić uniwersalną wymowę utworu	• zinterpretować słowa Mefistofelesa: <i>Cząstka siły mała, / Co złego pragnąc zawsze dobro zdziała</i>	• podjąć dyskusję na temat możliwości osiągnięcia przez człowieka szczęścia • przedstawić utwory zawierające topos Fausta
13. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Prospekt</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• scharakteryzować adresata lirycznego • wskazać środki retoryczne i określić ich funkcję	• wskazać i zinterpretować nawiązanie do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • porównać dwa rodzaje kuszenia: w dramacie Goethego i w wierszu Szymborskiej	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować tytuł wiersza	• podjąć dyskusję na temat „kusicieli” XXI wieku
*14.	• zrelacjonować	• omówić sposób	• wskazać w wierszu	• omówić relacje	• przedstawić swoje

Fryderyk Schiller, <i>Do Radości</i>	treść utworu • wskazać podmiot liryczny i adresata wiersza	zaprezentowania radości w utworze • przedstawić obraz świata wyłaniający się z utworu	elementy klasycystyczne • wskazać w wierszu motywy należące do światopoglądu romantycznego	pomiędzy radością a miłością w utworze	zdanie na temat przyczyn wyboru utworu na hymn Unii Europejskiej
*15. Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka. Powiastka</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• wskazać cechy ballady • przedstawić sposób ukazania motywu rycerza	• sformułować przesłanie utworu	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój wiersza	• omówić funkcję kostiumu historycznego w utworze
*16. Poeci jezior – William Wordsworth, <i>Wiersze</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych w wierszach • wskazać środki stylistyczne w wierszach	• omówić funkcję środków językowych użytych w wierszu <i>Świat ludzkich spraw zbyt wiele dla nas znaczy</i> • wskazać w utworze wyrażenia o charakterze wartościującym i określić ich funkcję	• sformułować tezy interpretacyjne wierszy	• podjąć dyskusję na temat roli natury w XIX wieku w kontekście utworu <i>Żonkile</i> • podjąć dyskusję na temat relacji pomiędzy człowiekiem a przyrodą w kontekście utworu <i>Świat ludzkich spraw zbyt wiele dla nas znaczy</i>
*17. Poeci jezior – Samuel Taylor Coleridge, <i>Loch</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza	• dokonać analizy środków językowych użytych w wierszu • zinterpretować tytuł wiersza	• zinterpretować w kontekście wiersza fotografie zamieszczone w podręczniku	• podjąć dyskusję na temat relacji pomiędzy naturą a cywilizacją
18. i 19. George Gordon Byron,	• zrelacjonować treść utworu na	• scharakteryzować tytułowego bohatera	• zdefiniować miłość romantyczną w	• wypowiedzieć się na temat tragizmu w	• przedstawić wybranego bohatera

<i>Giaur</i> (lektura uzupełniająca)	podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić sposób relacjonowania wydarzeń	na podstawie fragmentów tekstu • wskazać cechy gatunkowe we fragmentach tekstu	kontekście fragmentów tekstu	odniesieniu do bohatera	kultury współczesnej, którego można określić mianem bohatera bajronicznego
*20. Edgar Allan Poe, <i>Berenice</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić sposób przedstawienia przez narratora samego siebie oraz tytułowej bohaterki • scharakteryzować bohatera / narratora	• zinterpretować symbolikę biblioteki jako miejsca akcji	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój grozy	• wypowiedzieć się na temat symbolu zębów w kulturze
21. Carlos Ruiz Zafón, <i>Marina</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić funkcję miejsca akcji, okoliczności i przywołanych zjawisk atmosferycznych	• wskazać cechy egotyzmu romantycznego we fragmentach tekstu • omówić środki językowe tworzące nastrój horroru	• zinterpretować symboliczne znaczenie portretu Mariny	• porównać sposób kreowania koszmaru we fragmentach tekstu oraz na obrazie Johna Henry'ego Fuseliego <i>Nocna mara (Koszmar)</i> • podjąć dyskusję na temat motywów najczęściej pojawiających się we współczesnych horrorach
22. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• nazwać funkcję językową dominującą w wierszu i uzasadnić swoje stanowisko • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać w utworze postawę podlegającą	• omówić nastrój utworu i wskazać środki językowe, które go tworzą • wskazać elementy klasycyzmu i romantyzmu w utworze	• sformułować program przedstawiony w wierszu	• omówić wybrany tekst kultury prezentujący ideały młodości i przyjaźni

		krytyce oraz przeciwstawione jej cechy młodości			
23., 24. i 25. Adam Mickiewicz, <i>Ballady i romanse</i> (lektura obowiązkowa)	<i>Romantyczność:</i> • zrelacjonować treść ballady • opisać różne reakcje osób zgromadzonych wokół Karusi: ludu, Starca i narratora <i>Świtez:</i> • zrelacjonować treść ballady • określić rodzaj narracji i wskazać narratora <i>Lilije:</i> • zrelacjonować treść ballady • omówić świat przedstawiony	<i>Romantyczność:</i> • omówić życie wewnętrzne bohaterki wiersza • omówić sposób przedstawienia Starca • wskazać cechy gatunkowe utworu <i>Świtez:</i> • omówić kompozycję ballady • wskazać cechy gatunkowe utworu <i>Lilije:</i> • scharakteryzować bohaterkę utworu wszystkie ballady: • wskazać elementy synkretyczne w utworach	<i>Romantyczność:</i> • wskazać objawy świadczące o obłędzie bohaterki • wskazać środki językowe, za pomocą których jest prezentowana Karusia, i określić ich funkcję <i>Świtez:</i> • omówić sposób przedstawienia natury i Boga w balladzie • wskazać elementy światopoglądu romantycznego w utworze <i>Lilije:</i> • omówić sposób kreacji bohaterki • określić rolę pustelnika • przedstawić rolę natury w balladzie wszystkie ballady: • określić funkcję	<i>Romantyczność:</i> • przedstawić punkty widzenia Starca i narratora oraz odnieść je do światopoglądów: oświeceniowego i romantycznego • wyjaśnić, dlaczego wiersz został okrzyknięty manifestem romantyzmu <i>Świtez:</i> • dokonać analizy sposobu przedstawienia Świtezi w dzień i w nocy <i>Lilije:</i> • dokonać analizy zabiegów artystycznych, dzięki którym został uzyskany nastrój grozy • porównać główną bohaterkę z lady Makbet	• przedstawić swoje zdanie na temat sporu pomiędzy narratorem a Starcem w balladzie <i>Romantyczność</i> • wskazać elementy konwencji baśniowej w balladach • wypowiedzieć się na temat filmu Kamila Polaka pt. <i>Świtez</i> • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy fantastyką romantyczną a współczesną

			motywów fantastycznych w utworach	wszystkie ballady: • omówić romantyczną koncepcję świata zaprezentowaną w utworach	
26., 27. i 28. Adam Mickiewicz, <i>Sonety krymskie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • opisać zachowania pasażerów statku z sonetu <i>Burza</i>	• omówić kompozycję sonetów w odniesieniu do definicji gatunku • przedstawić postawy wobec życia bohaterów lirycznych sonetu <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i> • omówić sposób przedstawienia podróży w utworach	<i>Burza:</i> • wskazać środki stylistyczne budujące atmosferę zagrożenia • omówić sposób przedstawienia wyróżniającego się pasażera <i>Bakczysaraj w nocy:</i> • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję <i>Ajudah:</i> • omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego • zinterpretować funkcję rozbudowanego porównania użytego w wierszu wszystkie sonety: • przedstawić funkcję	<i>Burza:</i> • zinterpretować zakończenie sonetu w kontekście biografii autora <i>Bakczysaraj w nocy:</i> • wyjaśnić, na czym polega orientalizm utworu <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale:</i> • wypowiedzieć się na temat symboliki przepaści <i>Ajudah:</i> • omówić wiersz jako manifest poezji romantycznej wszystkie sonety: • dokonać analizy sposobu uzyskania określonego nastroju w	• porównać kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Ajudah</i> ze sposobem przedstawienia Adama Mickiewicza na obrazie Walentego Wańkowicza <i>Portret Adama Mickiewicza na Judahu skale</i> • omówić sposoby przedstawienia motywu <i>homo viator</i> w wybranych tekstach kultury

			orientalizmów	poszczególnych utworach	
29. i 30. Adam Mickiewicz – wiersze miłosne (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych w utworach • omówić kompozycję erotyków	• wskazać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję <i>Do M***:</i> • zinterpretować rolę natury przywołanej w wierszu <i>Niepewność:</i> • omówić sposób przedstawienia relacji pomiędzy podmiotem lirycznym a bohaterką wiersza • zinterpretować funkcję stylistyczną pytań umieszczonych na końcu każdej strofy <i>Do*** Na Alpach w Splügen 1829:</i> • scharakteryzować kreację bohaterki lirycznej • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec doświadczenia niespełnionej miłości	<i>Do M***:</i> • porównać obraz miłości przedstawiony w wierszu do przeżyć tytułowego bohatera utworu Johanna Wolfganga Goethego <i>Cierpienia młodego Wertera</i> <i>Niepewność i Do M***:</i> • porównać utwory <i>Do*** Na Alpach w Splügen 1829:</i> • dokonać analizy sposobu ukazania w wierszu różnych odcieni uczuć	• wypowiedzieć się na temat obrazu kobiety w utworach i porównać go ze współczesną obyczajowością • podjąć dyskusję na temat relacji damsko-męskich w utworach • wypowiedzieć się na temat roli miłości w życiu romantyka • porównać romantyczną koncepcję miłości z barokową i sentymentalną

31. Konteksty i nawiązania – Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i>	• wskazać elementy aluzji literackiej w utworach	<i>Oda do młodości:</i> • wymienić cechy ody i odnieść jej definicję do utworu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>On nie doczekał się:</i> • wskazać elementy konwencji romantycznej w utworze <i>Straszna rozmowa Gzegżółki z duchem:</i> • omówić efekt humorystyczny utworu w kontekście romantycznej roli świata nadprzyrodzonego	<i>Oda do młodości:</i> • wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika efekt komiczny uzyskany w utworze <i>On nie doczekał się:</i> • wyjaśnić, na czym polega parodia w utworze • zinterpretować funkcję didaskaliów <i>Straszna rozmowa Gzegżółki z duchem:</i> • omówić funkcję występowania świata nadprzyrodzonego w utworach romantycznych • zinterpretować tytuł utworu w kontekście atmosfery grozy	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy reakcji bohatera romantycznego utworu i wyjaśnić przyczynę ich prześmiewczego potraktowania • dokonać analizy wypowiedzi bohaterów utworu i omówić funkcję kontrastu	• porównać <i>Ode do młodości</i> Adama Mickiewicza z jej parodią w kontekstach historycznych, w których powstały oba utwory • podjąć dyskusję na temat współczesnego odbioru romantyzmu
32., 33., 34. i 35. Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • zrekonstruować biografię tytułowego bohatera • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• wskazać momenty przełomowe w życiu głównego bohatera • omówić kompozycję utworu • przedstawić Konrada Wallenroda jako bohatera bajronicznego	• wskazać i omówić zabiegi literackie podkreślające atmosferę tajemnicy wokół głównego bohatera • omówić funkcję Halbana w utworze • wymienić	• zinterpretować rolę kostiumu historycznego w utworze • dokonać analizy stylu utworu • wypowiedzieć się w kontekście fragmentów artykułu Stefana Chwina	• podjąć dyskusję na temat problemów etycznych, z którymi mierzył się Konrad Wallenrod • podjąć dyskusję na temat prawdopodobieństwa psychologicznego

		- wymienić funkcje poezji wskazane w <i>Pieśni wajdeloty</i> - scharakteryzować Aldonę i omówić jej funkcję w utworze	fragmenty liryczne utworu i określić ich funkcję - zinterpretować zakończenie utworu - wyjaśnić znaczenie <i>Ballady Alpuhara</i>	na temat tragizmu tytułowego bohatera utworu Adama Mickiewicza	Konrada Wallenroda wypowiedzieć się na temat roli, jaką literatura odgrywa współcześnie
36., 37. i 38. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. IV (lektura uzupełniająca)	- zrelacjonować treść dramatu - wymienić cechy miłości romantycznej	- scharakteryzować Gustawa jako bohatera werterowskiego - omówić kompozycję utworu - opisać miłość romantyczną jako religię przeznaczeń - odnaleźć w utworze cechy dramatu romantycznego	- omówić funkcję literatury w kształtowaniu wyobrażenia o miłości - porównać Księdza jako antagonistę Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i> - porównać sposób ukazania obłędu i miłości w <i>Dziadach</i> cz. IV i <i>Romantyczności</i> - dokonać analizy sensu przestrogi wygłoszonej przez Gustawa	- dokonać analizy środków, za pomocą których został wykreowany bohater - dokonać analizy ekspresji słownej w wypowiedziach Gustawa i omówić jej funkcję - wyjaśnić, na czym polega tragizm głównego bohatera	- przedstawić różne sposoby prezentowania miłości w wybranych tekstach kultury - podjąć dyskusję na temat różnych sposobów pojmowania szczęścia w kontekście sporu pomiędzy Gustawem a Księdzem
39., 40., 41., 42. i 43. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść <i>Dziadów</i> cz. III - przedstawić okoliczności powstania <i>Dziadów</i> cz. III	- omówić kompozycję dramatu - odnieść treść scen więziennych do biografii Adama Mickiewicza - przedstawić romantyczną koncepcję poety i poezji - przedstawić wątki biblijne obecne w <i>Widzeniu</i> Księdza Piotra - przedstawić obraz społeczeństwa polskiego	- zinterpretować przemianę Gustawa w Konrada - omówić problem teodycei obecny w <i>Wielkiej Improwizacji</i> - omówić prometeizm i psychomachię na podstawie <i>Wielkiej Improwizacji</i> - omówić mesjanizm na podstawie <i>Widzenia</i> Księdza Piotra	- dokonać analizy kreacji Konrada w <i>Wielkiej Improwizacji</i> - wyjaśnić symbolikę bajki Żegoty - zinterpretować <i>Ustęp</i> oraz <i>Do przyjaciół Moskali</i> pod kątem obrazu społeczeństwa rosyjskiego	- dokonać analizy „pieśni wampirycznej” Konrada i omówić ją - opisać funkcję <i>Małej Improwizacji</i> - omówić funkcję epizodu przedstawiającego historię Pani Rollisonowej - dokonać analizy scen onirycznych w <i>Dziadach</i> cz. III i porównać je - podjąć dyskusję na temat dwóch postaw

		na podstawie scen: <i>Salon warszawski</i> i <i>Pan Senator</i> • przedstawić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Dziadów</i> cz. III • scharakteryzować Konrada jako bohatera romantycznego	• dostrzec stylizację apokaliptyczną w <i>Widzeniu</i> Księdza Piotra • zinterpretować słowa Wysockiego: <i>Nasz naród jak lawa...</i>		wobec Boga: Konrada i Księdza Piotra
44. Adam Mickiewicz, <i>Liryki lozańskie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• omówić kreacje podmiotów mówiących w wierszach • omówić kompozycję wierszy	<i>Nad wodą wielką i czystą ...:</i> • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • omówić funkcję paralelizmu w wierszu <i>Polaty się lzy me czyste ...:</i> • omówić funkcję klamry kompozycyjnej w wierszu • omówić sposób przedstawienia każdego z etapów życia podmiotu mówiącego	<i>Nad wodą wielką i czystą ...:</i> • dokonać analizy wiersza pod kątem sposobu ukazania przemijania oba wiersze: • dokonać analizy sposobów uzyskania nastroju w wierszach • omówić związki utworów ze światopoglądem romantycznym i z romantyczną metodą twórczą	• wypowiedzieć się na temat wiersza <i>Polaty się lzy me czyste...</i> w kontekście biografii Adama Mickiewicza • dostrzec i omówić odmienność <i>Liryków lozańskich</i> od dotychczasowej twórczości poety
45. Podsumowanie wiadomości na temat twórczości Adama Mickiewicza	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Adama Mickiewicza	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Adama Mickiewicza	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Adama Mickiewicza	• przedstawić znaczenie twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej	• przedstawić biografię Adama Mickiewicza • wypowiedzieć się na temat twórczości Mickiewicza w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Mickiewicza

					dla rozwoju literatury polskiej
46. Tomasz Różycki, <i>Dwanaście stacji</i>	• zrelacjonować treść fragmentów utworu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora	• porównać początkowy fragment utworu z inwokacją z <i>Pana Tadeusza</i>	• dokonać analizy języka opisów w kontekście prezentowanej rzeczywistości	• wskazać elementy parodii we fragmentach tekstu • omówić obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>Autobus</i> w kontekście omawianych fragmentów tekstu
47. i 48. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczyciowaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
49. i 50. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
52. Juliusz Słowacki, <i>Rozłączenie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną opisaną w wierszu	• nazwać uczucia podmiotu lirycznego • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować funkcję kompozycji wiersza • wskazać elementy charakterystyczne dla romantycznego sposobu obrazowania	• porównać opisy dwóch światów: obserwowanego przez podmiot liryczny i znanego adresatce lirycznej	• omówić wybrany tekst kultury podejmujący temat rozłączenia dwójki ludzi
53. i 54. Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• zinterpretować metaforyczne znaczenie motywów mitologicznych	• odnieść się do zawartej w utworze opinii podmiotu lirycznego o	• podjąć dyskusję na temat diagnozy podmiotu lirycznego dotyczącej

(lektura obowiązkowa)		wskazać motywy mitologiczne w wierszu	w kontekście wiersza zinterpretować symbolikę „duszy anielskiej” i „czerepu rubasznego” oraz pozostałe symbole zawarte w utworze	Polakach omówić symbolikę Termopil i Cheronei w odniesieniu do współczesnej Juliuszowi Słowackiemu historii Polski	Polski i Polaków oraz jej aktualności w świecie współczesnym opisać grobowiec szybowy, z którego przemawia podmiot liryczny
55. Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść wiersza - określić rodzaj liryki	- omówić kreację podmiotu lirycznego - przedstawić kompozycję wiersza i omówić jej funkcję - wymienić grupy adresatów pojawiające się w wierszu i określić ich funkcję	- odnieść treść wiersza do potocznego rozumienia słowa „testament” - wyjaśnić w kontekście wiersza, czym jest testament poetycki - określić funkcję wyrażen o charakterze impresywnym - wskazać wartości istotne dla podmiotu lirycznego	omówić realizację motywu <i>exegi monumentum</i> w wierszu	porównać motyw <i>exegi monumentum</i> w znanych sobie tekstach literackich
56. Juliusz Słowacki – liryka patriotyczna	- zrelacjonować treść utworów - określić rodzaj liryki i wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych wierszy	<i>Sowiński w okopach Woli:</i> - scharakteryzować tytułowego bohatera oraz określić znaczenie jego wieku i kalectwa dla wymowy utworu - wskazać, które elementy postawy generała Sowińskiego tworzą wzorzec osobowy patrioty <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> - wskazać elementy	<i>Sowiński w okopach Woli:</i> - określić funkcję motywów religijnych w utworze <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> - określić funkcję motywów religijnych w utworze - omówić sposób, w jaki została dokonana heroizacja bohatera	<i>Sowiński w okopach Woli:</i> - dokonać analizy stylistycznej wypowiedzi generała i określić ich funkcję w kreacji bohatera <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> - dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu - dokonać analizy ostatniej zwrotki wiersza i określić jej funkcję	- porównać sposób przedstawienia ostatnich chwil generała Sowińskiego i rycerza Rolanda - wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawiania patriotyzmu w utworach romantycznych

		synkretyczne w utworze			
57., 58., 59., 60. i 61. Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść dramatu • zrelacjonować przemianę tytułowego bohatera	• omówić kompozycję dramatu i określić problematykę jego poszczególnych części • scharakteryzować Kordiana w akcie I • zinterpretować imię tytułowego bohatera • wskazać w kreacji Kordiana cechy bohatera werterowskiego	• określić funkcję <i>Przygotowania</i> • omówić kreację postaci demonicznych w <i>Przygotowaniu</i> • omówić funkcję opowieści Grzegorza • omówić funkcję podróży Kordiana po Europie • zinterpretować metaforyczne znaczenie Winkelrieda • zinterpretować pieśń Nieznajomego • zinterpretować funkcję miejsca spotkania spiskowych • omówić funkcję Strachu i Imaginacji w drodze Kordiana do komnaty cara • wskazać ironię romantyczną w utworze i określić jej funkcję	• dokonać analizy rozmowy Kordiana z Papieżem • omówić próbę autokreacji bohatera w monologu na szczycie Mont Blanc • wskazać zabiegi manipulacyjne w przemowie Kordiana do spiskowych • dokonać analizy rozmowy Kordiana z Doktorem w zakładzie dla obłąkanych	• omówić kontekst historyczny <i>Przygotowania</i> • porównać różne realizacje motywu wędrówki w wybranych tekstach kultury
*62., 63., 64. i 65. Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść dramatu • przedstawić bohaterów dramatu	• scharakteryzować dwa walczące ze sobą plemiona • wskazać analogie pomiędzy sytuacją i postaciami przedstawionymi w dramacie a sytuacją i postaciami współczesnymi	• wskazać elementy tragizmu w utworze • zinterpretować symboliczne znaczenie harfy • zinterpretować symboliczne znaczenie przestrzeni, w której rozgrywa się akcja	• wyjaśnić, na czym polega fatalizm dziejów w utworze • omówić tragizm utworu • omówić sposób budowania atmosfery grozy • zinterpretować funkcję połączenia w utworze różnych konwencji	• porównać tragizm <i>Antygony</i> Sofoklesa z tragizmem <i>Lilli Wenedy</i> • omówić problematykę historiozoficzną utworu

		Juliuszowi Słowackiemu • wskazać elementy baśniowe i określić ich funkcję		literackich	
66. Podsumowanie wiadomości na temat twórczości Juliusza Słowackiego	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Juliusza Słowackiego	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Juliusza Słowackiego	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Juliusza Słowackiego	• przedstawić znaczenie twórczości Juliusza Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej	• zaprezentować biografię Juliusza Słowackiego • wypowiedzieć się na temat twórczości Słowackiego w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej
67. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
68. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
69. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
70., 71., 72., 73. i 74. Zygmunt Krasiński, <i>Nie-</i>	• zrelacjonować treść utworu	• omówić kompozycję utworu i wskazać	• zinterpretować pogoń Męża za Dziewicą	• dokonać analizy przyczyn klęski	• przedstawić obrazy rewolucji w wybranych

<i>Boska komedia</i> (lektura obowiązkowa)	• opisać obóz rewolucji	problematykę jego każdej części • przedstawić argumenty hrabiego Henryka i Pankracego • omówić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i>	• wyjaśnić, co jest przyczyną klęski Męża jako poety • omówić rozważania dotyczące poety i poezji • omówić stosunek rewolucjonistów do ustroju, obyczajowości, moralności, religii i wartości	małżeństwa hrabiego Henryka • zinterpretować zakończenie dramatu • zinterpretować tytuł dramatu • scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera tragicznego	tekstach kultury
75. Jan Lechoń, <i>Nie-Boska komedia</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wskazać nawiązania do biografii i twórczości Zygmunta Krasińskiego	• wskazać w wierszu metafory i określić ich funkcję	• zinterpretować utwór w kontekście czasu jego powstania • zinterpretować tytuł utworu	• wypowiedzieć się na temat roli sztuki w trudnych czasach
76. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
77. Ciężące nad życiem przeznaczenie – <i>Moja piosnka (I)</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • omówić kompozycję i budowę wiersza	• zinterpretować symbolikę nici • omówić funkcję motta • zinterpretować metafory występujące w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić przesłanie wiersza • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	• omówić konteksty kulturowe pojawiające się w wierszu
78. Siła prostoty i milczenia w wierszu Cypriana Norwida <i>W Weronie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• opisać nastrój wiersza • rozpoznać aluzję literacką w wierszu • wskazać w wierszu ironię i kontrasty	• określić funkcję aluzji literackiej w wierszu • określić funkcję kontrastów w wierszu • określić funkcję ironii w wierszu	• zinterpretować przesłanie utworu • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	• przedstawić inne teksty kultury, w których pojawia się aluzja literacka do dzieła Williama Shakespeare’a, i poddać je interpretacji
79. Wybitna jednostka i	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat adresatów utworu	• wskazać w wierszu środki stylistyczne i	• dokonać sfunkcjonalizowanej	• podać przykłady pośmiertnych losów

społeczeństwo – [<i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i>] Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	wskazać podmiot liryczny i adresatów lirycznych	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	- określić ich funkcję - zinterpretować znaczenie trzech ostatnich wersów utworu	- analizy utworu - sformułować tezę interpretacyjną	innych wybitnych postaci
80. Poetycki hołd dla abolicjonisty – <i>Do obywatela Johna Brown</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść wiersza - określić rodzaj liryki	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego - opisać adresata wiersza - odnaleźć w wierszu opinię podmiotu lirycznego na temat Ameryki	- zinterpretować znaczenie motywu mewy użytego w wierszu - omówić funkcję środków stylistycznych użytych do opisu bohatera wiersza - wyjaśnić funkcję zróżnicowanej interpunkcji w wierszu	- dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza - sformułować tezę interpretacyjną	przedstawić sposób zaprezentowania problemu niewolnictwa w wybranych tekstach kultury, np. w <i>Amistad</i> Stevena Spielberga czy <i>Django</i> Quentina Tarantino
81. Duchowa i poetycka biografia poety – [<i>Klaskaniem mając obrzękle prawice...</i>] Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	określić rodzaj liryki	- przedstawić kompozycję wiersza i określić temat jego każdej części - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	- omówić stosunek podmiotu lirycznego do wybitnych romantyków - omówić sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot liryczny	- wyjaśnić, w jaki sposób podmiot liryczny prezentuje swoją twórczość - zinterpretować ostatnią strofę utworu - dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	omówić horacjański motyw <i>exegi monumentum</i> w wierszu Cypriana Norwida i w innych tekstach kultury
*82. Poetycki pogrzeb bohatera – <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	określić rodzaj liryki	- omówić kompozycję wiersza - wskazać elementy obrządków pogrzebowych przedstawione w wierszu - wskazać fragmenty tekstu oddziałujące na zmysły wzroku i słuchu	- określić funkcję fragmentów tekstu oddziałujących na zmysły wzroku i słuchu - omówić sposób przedstawienia obrazu nieskończoności - zinterpretować funkcję wyróżnień graficznych w tekście	- sformułować tezę interpretacyjną wiersza - dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	zinterpretować funkcję motta w kontekście biografii Józefa Bema

*83. Hold złożony zmarłym – <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty) Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wskazać fragmenty o szczególnie osobistym charakterze	• określić funkcję detali przywołanych w toku opowiadania	• wyjaśnić, na czym polega przyjęta przez Cypriana Norwida koncepcja przedstawiania postaci	• wskazać elementy kontrastujące ze sobą i określić funkcję zastosowania tego zabiegu
*84. Sztuka a rzeczywistość – <i>Fortepian Szopena</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki • wymienić adresatów apostrof	• przedstawić kompozycję wiersza • omówić sposób przedstawienia Fryderyka Chopina w wierszu • wskazać nawiązania do antyku i Biblii • odnaleźć elementy symbolizujące rodzimość twórczości Chopina	• określić funkcję nawiązań do antyku i Biblii • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać analizy sposobu przedstawienia powstania styczniowego w wierszu	• przedstawić Norwidowską koncepcję sztuki zaprezentowaną w wierszu
*85. Poetyckie podsumowanie poglądów estetycznych Cypriana Norwida – <i>Promethidion</i> (lektura obowiązkowa)	• omówić antyczną triadę przywołaną w podręczniku	• wskazać nawiązania do koncepcji etycznych i estetycznych Platona • omówić rolę ludu w poemacie	• zinterpretować połączenie w jedną symboliczną postać mitologicznego Prometeusza i biblijnego Adama • omówić ukazane w poemacie relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem	• samodzielnie zinterpretować tekst • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	• omówić rolę piękna i pracy w poglądach estetycznych Cypriana Norwida • porównać rozważania o sztuce i pięknie w <i>Fortepianie Szopena</i> i <i>Promethidionie</i>
86. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
87.	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji	• zinterpretować tekst według podanych	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu	• samodzielnie zinterpretować tekst

Interpretacja tekstu – ćwiczenia	tekstów	wskazówek	historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	utworów	
*88. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
89., 90., 91. i 92. Aleksander Fredro, <i>Śluby panieńskie</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść komedii • wymienić bohaterów utworu	• scharakteryzować bohaterów utworu • wskazać elementy komizmu: postaci, sytuacyjnego i języka	• dokonać analizy sposobu kreacji bohaterów • omówić sposoby postrzegania miłości przez Gustawa i Albina • dokonać analizy wszystkich rodzajów komizmu	• zinterpretować znaczenie podtytułu <i>Magnetyzm serca</i> • omówić funkcję obyczajowości oraz wpływ stereotypów kulturowych na poglądy i postępowanie bohaterów	• wskazać elementy parodii dzieł romantycznych w komedii • omówić na podstawie komedii i dostępnych źródeł sytuację społeczną kobiet w pierwszej połowie XIX wieku
93. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
94. Henryk Rzewuski, <i>Pamiętki Soplicy</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu tekstu • wymienić przejawy obyczajowości szlacheckiej	• wskazać w utworze cechy gatunkowe gawędy • wskazać fragmenty humorystyczne	• omówić funkcję fragmentów humorystycznych • wskazać cechy romantyczne utworu	• omówić stosunek bohaterów fragmentu tekstu do francuskiej kultury i literatury	• porównać obraz szlachty przedstawiony w <i>Pamiętkach Soplicy</i> i <i>Pamiętnikach</i> Jana Chryzostoma Paska
ROMANTYZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
95. Zapożyczenia	• wymienić typy i grupy zapożyczeń • sklasyfikować zapożyczenia ze względu na ich pochodzenie	• odnaleźć w tekście zapożyczenia oraz określić ich typ i przynależność do grup • odnaleźć w tekście	• odnaleźć w tekście zapożyczenia i określić ich funkcję	• wyjaśnić klasyfikację zapożyczeń na podstawie ich budowy	• omówić genezę zapożyczeń w odniesieniu do wydarzeń historycznych

		zapożyczenia i określić ich pochodzenie			
96. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
97. i 98. Odmiany polszczyzny	• wymienić różne odmiany polszczyzny • wymienić dialekty języka polskiego • wymienić cechy środowiskowych odmian polszczyzny	• przedstawić różnice pomiędzy językiem mówionym a pisany • przedstawić różnice pomiędzy językiem oficjalnym a nieoficjalnym	• wskazać w tekście cechy charakterystyczne dla języka mówionego • wskazać w tekście cechy charakterystyczne dla języka nieoficjalnego	• tworzyć teksty z wykorzystaniem różnych odmian polszczyzny	• podjąć dyskusję na temat podatności gwar środowiskowych na ewolucję
99. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
100. Style funkcjonalne	• wymienić style funkcjonalne	• scharakteryzować style funkcjonalne	• wskazać w podanych tekstach cechy określonego stylu • wskazać w tekście literackim elementy stylu artystycznego	• stworzyć tekst w określonym stylu • przekształcić tekst, nadając mu cechy innego stylu	
101. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
*102.	• wymienić rodzaje	• odróżnić styl	• wskazać cechy	• przekształcić tekst,	• podać przykłady

Styl indywidualny a styl typowy	stylu indywidualnego i stylu typowego • wymienić cechy stylu indywidualnego i stylu typowego	indywidualny od stylu typowego w tekście	stylu indywidualnego podanego twórcy • wskazać cechy stylu typowego w podanym tekście	nadając mu cechy stylu indywidualnego określonego twórcy	stylu indywidualnego i stylu typowego w tekstach kultury
*103. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
104. Niejednoznaczność wypowiedzi	• wymienić zjawiska językowe będące źródłem niejednoznaczności	• wskazać w tekście homonimy, anakoluty, elipsy i paradoksy	• podać przykłady homonimów, anakolutów, elips i paradoksów • wyjaśnić sposób wykorzystania zjawisk językowych w podanych tekstach	• określić funkcję zjawisk językowych w podanych tekstach	• przekształcić tekst, aby wyeliminować zjawiska językowe będące źródłem niejasności
105. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię d rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
ROMANTYZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
106. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	• wymienić cele wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy dobrze przygotowanej wypowiedzi perswazyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• wskazać elementy perswazji w podanych tekstach literackich i nieliterackich • nazwać środki perswazji zastosowane w podanych tekstach	• określić funkcję zabiegów perswazyjnych w podanych tekstach	• stworzyć i wygłosić tekst perswazyjny zawierający różne rodzaje argumentów	

	- wymienić zabiegi językowe i środki stylistyczne wzmagające perswazyjność - wymienić środki pozajęzykowe wzmagające perswazyjność				
107. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	posługiwać się nowo poznaną terminologią	wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	poszerzać swoją świadomość językową	funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
108. Jak napisać opinię w formie pisma użytkowego?	zreferować zasady tworzenia opinii – pisma użytkowego	wskazać cechy opinii – pisma użytkowego w podanym tekście	przeredagować podany tekst, aby nadać mu cechy opinii – pisma użytkowego	stworzyć opinię – pismo użytkowe	
109. Szkic interpretacyjny	wymienić cechy szkicu interpretacyjnego	- dokonać analizy przykładowego szkicu interpretacyjnego pod kątem środków językowych - stworzyć szczegółowy plan dekompozycyjny przykładowego szkicu interpretacyjnego	- przeredagować błędnie skomponowany fragment szkicu interpretacyjnego - stworzyć plan szkicu interpretacyjnego według podanych wskazówek	stworzyć szkic interpretacyjny	
ROMANTYZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
110. i 111. Powtórzenie i podsumowanie	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	poprawnie zinterpretować wymagany materiał	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i

wiadomości				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	rozwiązywać problemy badawcze
------------	--	--	--	---	-------------------------------

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 2 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
1. i 2. Piękna epoka pary i elektryczności	• wyjaśnić etymologię terminu „pozytywizm” • określić ramy czasowe pozytywizmu europejskiego	• wskazać przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę	• wyjaśnić pojęcia związane ze światopoglądem pozytywistycznym • scharakteryzować życie codzienne w drugiej połowie XIX wieku	• omówić rolę prasy w drugiej połowie XIX wieku	• dokonać analizy wskazanych obrazów w kontekście epoki
3. Wprowadzenie do pozytywizmu polskiego	• określić ramy czasowe pozytywizmu polskiego • opisać przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w okresie pozytywizmu	• omówić hasła pozytywizmu polskiego	• porównać pozytywizm polski i europejski	• dokonać analizy roli powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• podjąć dyskusję na temat powstania styczniowego • dokonać szczegółowej analizy różnic pomiędzy pozytywizmem polskim a europejskim
4. Filozofia pozytywna	• wymienić najważniejszych filozofów z epoki pozytywizmu	• scharakteryzować polską filozofię pozytywistyczną	• wymienić i omówić najważniejsze założenia filozofii Auguste’a Comte’a • przedstawić podział dziejów ludzkości według Comte’a	• wyjaśnić istotę filozofii pozytywnej	• scharakteryzować poglądy pozostałych twórców filozofii pozytywistycznej

5. i 6. Sztuka epoki pozytywizmu	- wymienić najważniejszych twórców i dzieła z drugiej połowy XIX wieku - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>realizm, akademizm, eklektyzm, naturalizm, malarstwo historyczne</i>	- omówić na wybranym przykładzie istotę realizmu - omówić na wybranym przykładzie istotę malarstwa historycznego	- omówić architekturę z drugiej połowy XIX wieku - wyjaśnić przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce	dokonać analizy dzieła sztuki na podstawie podanych kryteriów	- wypowiedzieć się na temat muzyki z drugiej połowy XIX wieku - dokonać analizy dzieł realistycznych i je ocenić - dokonać analizy wybranego dzieła polskiego malarstwa historycznego i je ocenić
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
7. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	- wymienić gatunki literackie popularne w pozytywizmie - zdefiniować gatunki literackie popularne w pozytywizmie	scharakteryzować założenia poezji pozytywistycznej w kontekście poprzedniej epoki	- omówić służebną rolę powieści tendencyjnej - określić przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	dokonać analizy przyczyn popularności gatunków epickich w okresie pozytywizmu	zrelacjonować treść wybranej powieści realistycznej Stendhala, Karola Dickensa, Lwa Tołstoja lub Gustawa Flauberta
8. Adam Asnyk – poeta epoki przejściowej (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść wiersza - wskazać adresata lirycznego i wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego - określić rodzaj liryki	- sformułować postulaty wyrażone przez podmiot liryczny - omówić sposób przedstawienia przemiany dziejowej w wierszu - wskazać środki stylistyczne i omówić ich funkcję	- sformułować tezę interpretacyjną - zinterpretować puentę wiersza	- omówić dychotomię wiersza na poziomie treści i języka - wyjaśnić na podstawie tekstu Tadeusza Budrewicza, na czym polega imperatyw i wyjaśniający porządek wiersza <i>Do młodych</i> - wskazać dwa style, którymi Adam Asnyk posługuje się w wierszu	porównać wiersz <i>Do młodych</i> Adama Asnyka z <i>Odą do młodości</i> Adama Mickiewicza
9. Poezja czasów niepoetyckich (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść wiersza - wskazać adresata lirycznego	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego - wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	przedstawić elementy światopoglądu romantycznego obecne w wierszu i omówić ich funkcję	- zinterpretować przesłanie wiersza - wypowiedzieć się na temat utworu wykonywanego do muzyki Zbigniewa	wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście filmu <i>Ostatni dzwonek</i> w reżyserii Magdaleny Łazarkiewicz

				Preisnera	
10. Filozoficzne <i>credo</i> poety (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wskazać cechy gatunkowe w utworze (sonet) • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• omówić funkcję opisywanej przestrzeni • omówić funkcję kompozycji wiersza • postawić tezę interpretacyjną	• zinterpretować symbolikę opisywanej przestrzeni • zinterpretować metaforyczną wymowę wiersza	
11. Pejzaż górski w liryce (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać elementy krajobrazu górskiego w utworze	• określić rodzaj rymów • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać elementy rytmizujące wiersz	• omówić sposób dynamizowania liryki na przykładzie utworu	
12. Liryka miłosna Adama Asnyka (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić kompozycję wiersza	• odnaleźć w wierszu ironię i zinterpretować jej funkcję	
13. Konteksty i nawiązania – Krzysztof Kościelski, <i>Limbo</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i towarzyszących mu emocji • wskazać aluzje do wiersza Adama Asnyka • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• omówić kompozycję utworu w kontekście wiersza Adama Asnyka • postawić tezę interpretacyjną	• wskazać zmodyfikowane frazeologizmy i zinterpretować je w kontekście utworu	• wskazać w tekście paronomazję i określić jej funkcję
14. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki	• podjąć polemikę

				• przedstawić i uzasadnić własne sądy	
15. i 16. Maria Konopnicka, <i>Mendel Gdański</i>	• zrelacjonować treść noweli • określić rodzaj narracji • omówić świat przedstawiony	• wskazać cechy gatunkowe utworu • omówić kompozycję utworu • scharakteryzować bohaterów noweli • wskazać elementy kultury żydowskiej w noweli • odnieść treść utworu do światopoglądu pozytywistycznego	• omówić kreację tytułowego bohatera • przedstawić argumentację tytułowego bohatera w odniesieniu do przyczyn pogromu • wskazać elementy stylizacji językowej w utworze i określić jej funkcję	• przedstawić stanowisko narratora wobec poruszonego w noweli problemu antysemityzmu i wskazać fragmenty, które je ujawniają	• porównać kreacje Żydów w <i>Mendlu Gdańskim</i> Marii Konopnickiej i <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza
17. Wprowadzenie do analizy <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• przedstawić sylwetkę Bolesława Prusa • omówić świat przedstawiony utworu	• przedstawić genezę <i>Lalki</i> w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	• przedstawić kontekst historyczny towarzyszący powstaniu utworu • wyjaśnić cel specyficznej kompozycji utworu	• wymienić elementy świadczące o nowatorstwie utworu	
18. i 19. Stanisław Wokulski – bohater niejednoznaczny (lektura obowiązkowa)	• przedstawić życiorys Stanisława Wokulskiego • podać przykłady wypowiedzi różnych bohaterów utworu na temat Wokulskiego • przedstawić przemyślenia Wokulskiego na temat siebie samego	• wskazać różnice pomiędzy relacjonowaniem biografii bohatera przez radcę Węgrowicza, Ignacego Rzeckiego i doktora Szumana • określić funkcję rozbieżności opinii na temat bohatera • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohatera	• określić, jakie cechy osobowości bohatera stały się widoczne dzięki jego miłości do Izabeli Łęckiej • omówić relację pomiędzy Wokulskim a Rzeckim • omówić konflikty wewnętrzne Wokulskiego	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla kreacji głównego bohatera ma jego pobyt w Paryżu • określić funkcję mowy pozornie zależnej w kreacji bohatera • omówić funkcję otwartego zakończenia powieści w kontekście kreacji głównego bohatera	• omówić na podstawie rozdziałów: <i>Medytacje</i> i <i>Dusza w letargu</i> niepokoję egzystencjalne bohatera i przedstawić jego poglądy filozoficzne
20. Teatralność świata <i>Lalki</i>	• zrelacjonować treść fragmentów powieści	• wskazać fragmenty powieści, w których	• wyjaśnić, na czym polega sztuczność świata	• odnieść motyw <i>theatrum mundi</i> do treści <i>Lalki</i>	• przedstawić motyw <i>theatrum mundi</i> w innych

Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	zamieszczonych w podręczniku • zrelacjonować treść fragmentów powieści opisujących zabawę Ignacego Rzeckiego marionetkami	bohaterowie udają • wskazać fragmenty powieści, w których Wokulski udaje	Izabeli Łęckiej • omówić związki pomiędzy salonowymi konwenansami a grą na scenie		tekstach kultury • porównać motyw <i>theatrum mundi</i> w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa oraz <i>Hamlecie</i> i <i>Makbiecie</i> Williama Szekspira
21. Panna z towarzystwa – obrona Izabeli Łęckiej (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • określić rodzaj narracji	• omówić sposób, w jaki Izabela Łęcka postrzega samą siebie • wyjaśnić, dlaczego prezesowa Zasławska nazywa kobiety takie jak Izabela <i>lalkami</i> • przedstawić czynniki, które ukształtowały Izabelę	• omówić funkcję sposobu prowadzenia narracji w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • zinterpretować legendę o uśpionej pannie na dnie potoku w kontekście obrazu Izabeli • omówić wybrane kreacje kobiet w <i>Lalce</i>	• zinterpretować sens porównania życia arystokratów do snu • zinterpretować funkcję posągu Apollina w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • wskazać w kontekście <i>Lalki</i> problemy, z którymi borykały się kobiety w drugiej połowie XIX w.	• porównać sposoby przedstawiania kobiet w tekstach kultury z różnych epok • omówić obraz Édouarda Maneta • zinterpretować plakat Damiana Stryny
22. Konteksty i nawiązania – Sylwia Chutnik, <i>Kieszonkowy atlas kobiet</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • nazwać rodzaj narracji	• omówić sposób prowadzenia narracji • scharakteryzować bohaterów	• omówić styl fragmentów tekstu	• porównać sposoby opisywania przestrzeni we fragmentach tekstu Sylwii Chutnik i w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	
23. i 24. <i>Lalka</i> – powieść dojrzałego realizmu (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści • wymienić grupy społeczne i etniczne przedstawione w <i>Lalce</i> • podać przykłady realizmu języka	• przedstawić nastroje społeczne wobec mniejszości etnicznych opisane w <i>Lalce</i> • wymienić przedstawione w <i>Lalce</i> problemy, z którymi borykało się społeczeństwo polskie • przedstawić postać Ignacego Rzeckiego	• omówić sposób przedstawienia arystokracji w przytoczonych fragmentach powieści • omówić sposób przedstawienia Żydów i mniejszości niemieckiej w powieści • omówić sposób przedstawienia Warszawy	• zinterpretować znaczenie pierwotnego tytułu powieści: <i>Trzy pokolenia idealistów na tle społecznego rozkładu</i> • wskazać i nazwać zabiegi literackie oraz językowe, za pomocą których został zaprezentowany świat wewnętrzny bohaterów	• porównać <i>Lalkę</i> Bolesława Prusa z wybraną powieścią realistyczną • wypowiedzieć się na temat realizmu społeczno-obyczajowego w kontekście historycznym • omówić znaczenie sposobu przedstawienia

		• omówić sposób prowadzenia narracji w utworze • wyjaśnić funkcję retrospekcji	w <i>Lalce</i> • omówić sposób przedstawienia Paryża w powieści i wyciągnąć wnioski na temat zestawienia obrazów dwóch miast • wskazać idee pozytywizmu polskiego, które pojawiają się w powieści, i przedstawić diagnozę Bolesława Prusa odnośnie ich realizacji • omówić funkcję <i>Pamiętnika starego subiekta</i> • wyjaśnić, na czym polega idealizm Ignacego Rzeckiego • wyjaśnić, na czym polega idealizm Juliana Ochockiego	powieści	<i>jeneralnej bitwy dla kreowania postaci Ignacego Rzeckiego</i>
25. <i>Lalka i perła</i> – komentarz Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić, jak należy rozumieć sformułowanie o dwóch Izabalach	• przedstawić tezę tekstu	• przedstawić sposób, w jaki autorka uzasadnia psychoanalityczną interpretację obsesji miłosnej Wokulskiego	• przedstawić podstawowe założenia psychologii głębi
26. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
27. Prus publicysta – <i>Kronika</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wskazać cechy gatunkowe felietonu	• omówić sposób, w jaki Bolesław Prus	• porównać wybrany współczesny felieton z	

tygodniowa	• przedstawić definicję felietonu	• omówić kompozycję felietonu • odnaleźć elementy światopoglądu pozytywistycznego w tekście	• prezentował współczesnych sobie warszawiaków • odnaleźć w tekście ironię i określić jej funkcję • wskazać elementy stylu publicystycznego	tekstem Bolesława Prusa	
28. Konteksty i nawiązania – Maria Poprzeczka, <i>Greta d’Arc</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję tekstu • wskazać cechy gatunkowe tekstu • wskazać w tekście elementy stylów potocznego i publicystycznego	• wskazać pytania retoryczne i określić ich funkcję • wyjaśnić, na czym polega analogia pomiędzy bohaterkami felietonu	• zinterpretować znaczenie tytułu felietonu	
29. Nowela paraboliczna – <i>Z legend dawnego Egiptu</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść noweli • scharakteryzować świat przedstawiony • określić rodzaj narracji	• wskazać cechy gatunkowe noweli • scharakteryzować Ramzesa i Horusa • omówić funkcję klamry kompozycyjnej	• odnieść treść noweli do światopoglądu pozytywistycznego • wyjaśnić rolę kostiumu historycznego	• dokonać analizy fragmentów tekstu pod kątem jego funkcji poetyckiej • zinterpretować paraboliczny charakter noweli	• zinterpretować symbolikę liczby trzy
30. Bolesław Prus – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Bolesława Prusa	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Bolesława Prusa	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Bolesława Prusa	• wyjaśnić znaczenie twórczości Bolesława Prusa dla rozwoju literatury polskiej	• wypowiedzieć się na temat twórczości Bolesława Prusa w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Prusa dla rozwoju literatury polskiej
31. Interpretacja tekstu –	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji	• zinterpretować tekst według podanych	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu	• samodzielnie zinterpretować tekst

ćwiczenia	tekstu	wskazówek	historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	utworu	
32. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza – wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść <i>Potopu</i> • scharakteryzować świat przedstawiony powieści	• wymienić elementy składające się na kompozycję powieści • wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim • przedstawić genezę powieści	• umieścić wydarzenia z powieści w kontekście historycznym	• przedstawić sylwetkę twórczą Henryka Sienkiewicza	
33. Różne prawdy o Polakach – <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści • wskazać perspektywę, z której poznajemy przebieg rozmowy	• omówić reakcje pozostałych bohaterów tekstu – Lisoli i Kmicica • scharakteryzować Kmicica na podstawie fragmentów powieści i w kontekście jej całości • omówić sposób prowadzenia narracji we fragmentach tekstu	• przedstawić sposób charakteryzowania Polaków przez Weyharda Wrzeszczowicza • przedstawić znaczenie klasztoru jasnogórskiego w powieści	• porównać opinię Wrzeszczowicza ze słowami królowej, które padają w dalszej części powieści	
34. Kreacje bohaterów w <i>Potopie</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	• wymienić bohaterów powieści • podzielić bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych	• omówić przemianę Kmicica w odniesieniu do kontekstu romantycznego bohatera dynamicznego • scharakteryzować Oleńkę Billewiczównę	• wskazać wzorce osobowe, które posłużyły do stworzenia postaci Jana Kazimierza oraz Michała Wołodyjowskiego, i odnieść je do bohaterów • przedstawić Onufrego Zagłobę jako typowego Sarmatę	• omówić sposób kreacji bohaterów negatywnych na przykładzie braci Radziwiłłów • wypowiedzieć się na temat prawdopodobieństwa psychologicznego postaci	• podjąć dyskusję na temat stereotypów w kontekście bohaterów <i>Potopu</i> • wypowiedzieć się na temat kreowania sympatii wobec Andrzeja Kmicica

35. <i>Potop</i> , czyli mitologia narodowa (lektura obowiązkowa)	wskazać rozbieżności pomiędzy prawdą historyczną a sposobem jej przedstawienia w powieści	wskazać elementy mitologizujące historię Polski	- określić funkcję modyfikacji w sposobie prezentowania historii - wyjaśnić, jaką rolę w procesie <i>pokrzepienia serc</i> odgrywają: historia, tradycja, sposób kreacji bohaterów, miłość, przyjaźń, humor	- odnieść się krytycznie do sposobu przedstawienia historii i bohaterów w powieści - wyjaśnić funkcję wypowiedzianych pod koniec utworu słów Zagłoby w planie ideologicznym powieści	- wypowiedzieć się na temat polskich mitów narodowych w kontekście opinii Normana Daviesa - podjąć dyskusję na temat tworzenia mitologii narodowej w odniesieniu do <i>Potopu</i> Henryka Sienkiewicza i innych wybranych tekstów kultury
36. Powieść historyczna – gatunek i styl (lektura obowiązkowa)	wskazać trzy typy narracji w przytoczonych fragmentach tekstu	- wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim - wskazać fragmenty tekstu, w których zastosowano archaizację	- wskazać fragmenty tekstu, w których zostały wykorzystane różne rodzaje komizmu, i określić funkcję tego zabiegu - omówić zabiegi stylizacyjne w tekście	wskazać fragmenty powieści, w których narrator nie tylko opisuje wydarzenia, lecz także je interpretuje	- wskazać i omówić toposy w powieści - odnaleźć w powieści fragmenty stylizowane na epos homerycki - odnieść się do opinii Witolda Gombrowicza na temat pisarstwa Henryka Sienkiewicza
37. Konteksty i nawiązania – Andrzej Waligórski, <i>Obrona Częstochowy</i>	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - wskazać te elementy tekstu, które są wiernym odtworzeniem fabuły <i>Potopu</i>, i te, które się od niej różnią	- wyjaśnić, na czym polegają zmiany wprowadzone przez Andrzeja Waligórskiego - wskazać komizm we fragmentach tekstu i wyjaśnić, w jaki sposób autorowi udało się uzyskać efekt humorystyczny	- omówić funkcję połączenia stylu potocznego z patosem - omówić satyryczny i parodystyczny charakter fragmentów tekstu	omówić sposób naśladowania stylu Henryka Sienkiewicza	podjąć dyskusję na temat funkcji parodii
38. Henryk Sienkiewicz – podsumowanie	wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Henryka Sienkiewicza	wymienić i scharakteryzować omawiane utwory	wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Henryka	wyjaśnić znaczenie twórczości Henryka Sienkiewicza dla rozwoju	wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza w

		Henryka Sienkiewicza	Sienkiewicza	literatury polskiej	kontekście jego biografii
					• podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Sienkiewicza dla rozwoju literatury polskiej
39. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
40. Dialog pokoleń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści • opisać relacje pomiędzy bohaterami fragmentów tekstu • omówić stosunek do przeszłości Andrzeja i Zygmunta Korczyńskich	• omówić sposoby kreacji bohaterów • zinterpretować ostatni akapit tekstu pod kątem przemiany, która dokonała się w bohaterce • omówić inne konflikty pokoleń przedstawione w powieści <i>Nad Niemnem</i>	• dokonać analizy argumentacji bohaterów i wskazać elementy racjonalne oraz emocjonalne • odnaleźć w tekście ocenę dokonaną przez narratora i ją przedstawić	• przedstawić różne kreacje matek w powieści <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej
41. W świecie wartości – <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• opisać dwie mogiły • wskazać fragmenty tekstu, w których jest mowa o powstaniu • zrelacjonować losy Jana i Cecylii	• przedstawić rolę mogił w powieści • porównać Jana Bohatyrowicza i Zygmunta Korczyńskiego, zwracając uwagę na sposób kreowania tych	• przedstawić model patriotyzmu zaprezentowany w powieści • dostrzec elementy światopoglądu pozytywistycznego w powieści	• dokonać analizy sceny, w której Jan pokazuje Justynie mogiłę powstańczą, pod kątem motywów religijnych, symboli i zjawisk przyrodniczych • dokonać analizy	• omówić różne sposoby podejmowania tematu powstania styczniowego w wybranych tekstach kultury

		postaci • odnaleźć przykłady użycia języka ezopowego	• wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu wartości	związku pomiędzy stosunkiem bohaterów do mogiły a stosunkiem narratora do bohaterów	
42. Bohaterowie i przestrzeń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• wymienić miejsca, w których toczy się akcja powieści	• przyporządkować bohaterów do miejsc, w których są oni prezentowani	• wyjaśnić, w jaki sposób przestrzeń charakteryzuje bohaterów	• wyjaśnić, jaką rolę w kreacji bohaterów odgrywa natura	• wyjaśnić, na czym polega mitologizacja świata w <i>Nad Niemnem</i>
43. Realizm w powieści <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• wymienić założenia realizmu	• wskazać elementy realizmu historycznego w powieści • wskazać elementy realizmu topograficznego w utworze • wskazać elementy realizmu społeczno-obyczajowego w powieści	• dokonać analizy wypowiedzi bohaterów pod kątem realizmu języka	• dokonać analizy narracji i wskazać elementy odbiegające od jej prostego stylu	• porównać sposób przedstawienia żniw w powieści z obrazem Jeana-François Milleta <i>Kobiety zbierające kłosy</i> i dziełami z innych epok prezentującymi tę tematykę
44. Konteksty i nawiązania – Czesław Miłosz, <i>Rozbieranie Justyny</i>	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać adresatkę liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • porównać poetyckie wyobrażenie Justyny z jej wizerunkiem wykreowanym przez Elizę Orzeszkową • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• zinterpretować motyw świec pojawiający się na początku i na końcu wiersza	• omówić kontekst historyczny wiersza
45. Eliza Orzeszkowa, <i>Gloria victis</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść noweli • wskazać narratorów pojawiających się w utworze	• wymienić nawiązania do Biblii oraz mitologii pojawiające się w utworze i określić ich funkcję	• wyjaśnić, w jaki sposób w utworze jest realizowana funkcja poetycka • zinterpretować tytuł	• wyjaśnić, na czym polega zabieg mitologizacji	

		• wskazać przykłady konwencji baśniowej • omówić kompozycję utworu	utworu		
46. Eliza Orzeszkowa – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Elizy Orzeszkowej	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Elizy Orzeszkowej	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Elizy Orzeszkowej	• wyjaśnić znaczenie twórczości Elizy Orzeszkowej dla rozwoju literatury polskiej	• wypowiedzieć się na temat twórczości Elizy Orzeszkowej w kontekście jej biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Orzeszkowej dla rozwoju literatury polskiej
47. Petersburg – miasto pułapka (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • określić miejsce akcji	• wskazać fragmenty prezentujące pomieszczenia, w których przebywają bohaterowie (szynk, pokój Raskolnikowa, mieszkanie Marmieladowów, pokój Soni)	• wyciągnąć wnioski z opisów różnych przestrzeni (zazwyczaj dusznych i nędznych)	• dokonać analizy rozpoczynającego utwór fragmentu opisującego ulice Petersburga pod kątem oddziaływania na zmysły • odnieść opisy przestrzeni do fabuły utworu	• porównać opisy Petersburga ze <i>Zbrodni i kary</i> Fiodora Dostojewskiego z opisami tego miasta zawartymi w <i>Ustępie</i> do <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza
48. Raskolnikow na rozdrożach ideologii (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • zrekonstruować poglądy Raskolnikowa zawarte w jego artykule	• ustalić, jakie poszlaki naprowadziły Porfirego Pietrowicza na pomysł, że zbrodniarzem jest Raskolnikow • omówić emocje, które towarzyszą Raskolnikowowi podczas rozmowy ze	• wyjaśnić, dlaczego Raskolnikow przyznał się do popełnienia zbrodni • wyjaśnić znaczenie opowieści Marmieladowa o Soni i listu do Raskolnikowa od matki dla podjęcia decyzji o popełnieniu zbrodni	• zinterpretować znaczenie snu o koniu w kontekście planowanej zbrodni • opisać stan psychiczny Raskolnikowa po zamordowaniu kobiet i wyjaśnić jego przyczynę	

		śledczym			
49. i 50. Rozum w starciu z wiarą – zbrodnia i jej odkupienie (lektura obowiązkowa)	• przedstawić historię Soni	• opisać postawę życiową Soni • wymienić podobieństwa i różnice pomiędzy Sonią a Rodionem • omówić postawy Soni i Raskolnikowa na Syberii	• omówić funkcję przywołania w utworze opowieści o Łazarzu • omówić reakcję Soni na wiadomość o zbrodni Raskolnikowa i wyjaśnić jej przyczynę • wyjaśnić, dlaczego w konfrontacji postaw to Sonia odnosi zwycięstwo	• dokonać analizy potyczek słownych pomiędzy Sonią a Rodionem w kontekście postaw życiowych bohaterów • zinterpretować znaczenie snu Raskolnikowa na Syberii	• omówić motyw walki dobra ze złem w różnych tekstach kultury
51. i 52. Powieść społeczna, psychologiczna czy filozoficzna? (lektura obowiązkowa)	• przedstawić poglądy bohaterów powieści • zdefiniować powieść psychologiczną i powieść polifoniczną	• omówić problematykę społeczną powieści na przykładzie historii rodziny Marmieladowów • wskazać na podstawie hasła <i>powieść psychologiczna ze Słownika terminów literackich</i> cechy tego gatunku w <i>Zbrodni i karze</i> • wskazać elementy konwencji realistycznej i naturalistycznej w powieści	• zinterpretować sny przedstawione w powieści i określić ich funkcję • uzasadnić na podstawie fragmentów tekstu stwierdzenie, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest powieścią polifoniczną	• dokonać analizy monologów wewnętrznych Raskolnikowa w kontekście problematyki psychologicznej • określić funkcję Arkadiusza Swidrygajłowa w powieści	• omówić postać Swidrygajłowa – dokonać analizy jego wyglądu, postępowania oraz snów
53.	• zrelacjonować treść	• wyjaśnić alegoryczne	• wyjaśnić, w jaki sposób	• omówić role Ewangelii,	

Lew i mysz [...] – komentarz do lektury	fragmentów tekstu • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>bajka, alegoria</i>	znaczenie bajki Iwana Kryłowa • wyjaśnić znaczenie określenia <i>przestępca-intelektualista</i> użytego przez Henryka Paprockiego	– zdaniem Henryka Paprockiego – dokonała się przemiana wewnętrzna Rodiona	Soni i sumienia w procesie przemiany Raskolnikowa	
54. Konteksty i nawiązania – Dmitry Glukhovsky, <i>Tekst</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera tekstu • porównać Goriunowa z Raskolnikowem	• zinterpretować znaczenie smartfona dla wymowy fragmentów tekstu	• wyjaśnić funkcję oniryzmu we fragmentach tekstu • zinterpretować znaczenie ostatnich pięciu zdań tekstu	• wypowiedzieć się na temat: „Jeśli nawet można uciec przed sprawiedliwością, to czy można uciec przed samym sobą?”, przywołując różne teksty kultury
55. i 56. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
57. i 58. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetwarzać informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*59. Honoriusz Balzak, <i>Ojciec Goriot</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• przedstawić poglądy Vautrina i Rastignaca	• porównać poglądy Vautrina na temat Paryża z poglądami Wokulskiego na temat Warszawy	• zinterpretować metaforę użytą w tekście	
*60. i 61. Gustaw Flaubert, <i>Pani</i>	• zrelacjonować treść powieści	• scharakteryzować Emmę i Karola	• wyjaśnić przyczyny poczucia niespełnienia	• dokonać analizy zachowania bohaterki	• wyjaśnić symbolikę znaczących przedmiotów,

<i>Bovary. Z obyczajów prowincji</i>	• omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować drobnomieszczaństwo przedstawione w utworze • omówić obraz prowincjonalnego życia Francuzów • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze	Emmy • opisać Izabelę Łęcką i Emilię Korczyńską w kategoriach bovaryzmu • porównać obraz mieszczaństwa przedstawiony w dziele Gustawa Flauberta i w <i>Lalce</i> • wskazać fragmenty tekstu, w których użyto mowy pozornie zależnej, i określić jej funkcję	• dokonać analizy języka fragmentów tekstu i określić funkcję zastosowanych w nich zabiegów językowych • dokonać analizy sceny umierania Emmy	zjawisk i motywów pojawiających się w powieści • zinterpretować zdanie wygłoszone przez Gustawa Flauberta
*62. <i>Nuda buduaru</i> – o <i>Pani Bovary</i> Gustawa Flauberta	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić znaczenie użytego w komentarzu wyrazu <i>nuda</i> w kontekście powieści Gustawa Flauberta	• porównać różne definicje bovaryzmu	• zinterpretować motyw ognia	• wyjaśnić związek pomiędzy nudą a zmysłowością
*63. Konteksty i nawiązania – Margaret Atwood, <i>Pani Wrocznia</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterkę tekstu i porównać ją z Emmą Bovary • zrelacjonować opinie Joan Foster i jej koleżanek na temat miłości i mężczyzn oraz odnieść je do terminu <i>bovaryzm</i>	• wypowiedzieć się na temat narracji tekstu i porównać ją z narracją <i>Pani Bovary</i>	• wskazać odwołania, motywy oraz aluzje literackie użyte przez autorkę i określić ich funkcje	• odnieść termin „bovaryzm” do wybranych tekstów kultury
POZYTYWIZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
64. i 65. Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach	• zdefiniować stylizację • przedstawić podział stylizacji ze względu na stopień	• rozpoznać w podanych przykładach stylizacje całościowe,	• wskazać elementy języka świadczące o konkretnym rodzaju stylizacji • zastąpić wyrazy	• przeredagować podane fragmenty tekstu tak, aby zastosować w nich stylizację	• rozpoznać w tekście pastisz, parodię i tawestację • stworzyć tekst parodiujący wybrany

	nasycenia służącymi jej środkami • przedstawić podział stylizacji ze względu na typ podstawy • wymienić funkcje stylizacji • wymienić rodzaje stylizacji	fragmentaryczne i minimalne • rozpoznać w podanych przykładach rodzaje stylizacji • wskazać kolokwializmy w tekście	nacechowane stylistycznie wyrazami z języka ogólnego • wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu	• wskazać intertekstualność w podanym fragmencie tekstu	utwór literacki
66. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
67. i 68. Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów	• wymienić rodzaje grup składniowych i wskazać je w podanych przykładach • wyróżnić typy wypowiedzi ze względu na modalność • wymienić figury słowne i figury myśli	• rozpoznać figury słowne i figury myśli w podanych przykładach • wskazać temat oraz remat i określić porządek wypowiedzi w podanych przykładach • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>struktura syntaktyczna, struktura tematyczno-rematyczna, struktura semantyczno-logiczna</i>	• określić rodzaje modalności w podanych przykładach • przekształcić podane wypowiedzi tak, aby zmodyfikować temat	• przeredagować podane teksty tak, aby stanowiły logiczną i spójną całość	• wyjaśnić istotę presupozycji na przykładzie • określić rodzaje presupozycji w podanych przykładach
69. Zasady interpunkcji oraz jej składniowo-znaczeniowy charakter	• wymienić znaki interpunkcyjne • zrelacjonować zasady stosowania znaków interpunkcyjnych	• sklasyfikować znaki interpunkcyjne • omówić funkcję znaków interpunkcyjnych • określić funkcję znaków	• wyjaśnić, na czym polegają błędy interpunkcyjne w podanych zdaniach • skorygować interpunkcję tekstu	• zredagować tekst, w którym wyraża emocje za pomocą znaków interpunkcyjnych	

		przestankowych w podanych zdaniach			
*70. Funkcje języka	- wymienić funkcje języka - zdefiniować poszczególne funkcje języka	rozpoznać w podanych przykładach realizację funkcji języka	podać przykłady regionalizmów i wyrażań środowiskowych w kontekście funkcji społecznej języka	sformułować wypowiedzi, w których będą realizowane poszczególne funkcje języka	wyjaśnić sens stwierdzenia Ludwiga Wittgensteina
POZYTYWIZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
71. Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej	- zdefiniować perswazję i manipulację - wymienić językowe i pozajęzykowe zabiegi służące manipulacji	- odróżnić perswazję od manipulacji - podać przykłady językowych i pozajęzykowych zabiegów służących manipulacji	rozpoznać techniki manipulacyjne w podanym tekście	przygotować wypowiedź o charakterze manipulacyjnym	- określić presupozycje podanych zdań - określić funkcje ironii w podanych przykładach
72. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	posługiwać się nowo poznaną terminologią	wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	poszerzać swoją świadomość językową	funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
73. Erystyka w dyskusji, typy argumentów	- zdefiniować erystykę i określić jej cele - wymienić typy argumentów erystycznych	- podać przykłady różnych typów argumentów erystycznych - wskazać chwytły erystyczne w podanych wypowiedziach	wyjaśnić, na czym polegają świadome błędy logiczne w podanych wypowiedziach	stworzyć dialog z zastosowaniem chwytów erystycznych	- wymienić cechy wywodu demagogicznego - dokonać analizy przykładu wywodu demagogicznego
74. Dyskusja a spór i kłótnia	przedstawić różnice pomiędzy dyskusją, sporem a kłótnią	- wymienić rodzaje dyskusji - wskazać środki językowe będące	przygotować argumenty do dyskusji na podany temat	- uczestniczyć w debacie - zaproponować strategię obrony przed agresją	

	- wymienić rodzaje dyskusji - wymienić zasady dyskusowania - wymienić cechy agresji językowej	przejawami agresji - przedstawić sposoby reakcji na agresję językową - rozpoznawać dyskusję, spór i kłótnię w podanych przykładach	odróżnić krytykę od agresji językowej	językową	
75. Definicja i hasło encyklopedyczne	- omówić budowę definicji - omówić budowę hasła słownikowego - przedstawić budowę hasła encyklopedycznego	- wymienić różnice pomiędzy definicją słownikową a definicją encyklopedyczną - wymienić reguły obowiązujące podczas budowania definicji - wymienić zasady tworzenia hasła encyklopedycznego - odróżnić hasło słownikowe od hasła encyklopedycznego	wskazać błędy w podanych definicjach i je skorygować	stworzyć definicję podanego hasła	
POZYTYWIZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
76. i 77. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	- wymienić cztery nazwy epoki - umiejszczyć Młodą Polskę w czasie	- wyjaśnić etymologię czterech nazw epoki - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadentyzm</i>, <i>filister</i>, „<i>sztuka dla sztuki</i>”	scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	- opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich - wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski	dokonać analizy wskazanych obrazów w kontekście epoki
3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów modernistycznych	- wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	- scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera	podjąć dyskusję na temat filozofii Arthura Schopenhauera i Friedricha Nietzschego
4. i 5. U progu sztuki	wymienić dominujące kierunki w sztuce	scharakteryzować nowe kierunki w sztuce	scharakteryzować twórczość	dokonać analizy wybranych dzieł sztuki	wypowiedzieć się na temat muzyki przełomu wieków

nowoczesnej	modernistycznej	• zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	reprezentujących impresjonizm i symbolizm • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX	• zreferować wpływ Konstantego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, klasycyzm, naturalizm, synestezja</i>	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze i dokonać jego analizy	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski
7. Francuscy poeci przekłeci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanita</i> i określić jego funkcję	• dokonać analizy językowej opisu padliny w wierszu • zinterpretować wymowę wiersza	• omówić konwencję turpistyczną w wierszu • porównać wiersz z obrazem Rembrandta <i>Rozplatany wół</i>
8. Francuscy poeci przekłeci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • opisać sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
9.	• omówić treść wiersza	• wyjaśnić na	• wymienić	• wskazać w utworze	• porównać poznane

Francuscy poeci przekłóci – Paul Verlaine	• określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się prawdziwe dzieło sztuki	elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	elementy impresjonistyczne	wcześniej koncepcje sztuki (sformułowane przez Arystotelesa, Horacego, Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza) z koncepcją Paula Verlaine’a • wypowiedzieć się na temat muzyczności w poezji
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje pomiędzy kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• dokonać analizy relacji pomiędzy Marlowem a Kurtzem • zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• przedstawić zdobyte informacje na temat Konga Belgijskiego • podjąć dyskusję na temat przedstawionej w utworze koncepcji ludzkiej natury
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• odnieść motyw katabazy do treści utworu • zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• wypowiedzieć się na podstawie informacji z różnych źródeł na temat konsekwencji kolonizacji • przygotować prezentację na temat motywu katabazy

					w literaturze i sztukach plastycznych
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy stworzeniu opisów natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze	• odnieść znaczenie mroku i światła w utworze do tradycyjnych sposobów ich interpretacji
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegały	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• wypowiedzieć się na temat istoty zła przedstawionej w wierszu Julii Hartwig i opowiadaniu Josepha Conrada
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• porównać wiersz Kazimierza Przerwy-Tetmajera z <i>Odą do młodości</i> Adama Mickiewicza
15.	• omówić treść wiersza	• wymienić oczekiwania	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować puentę	• podjąć dyskusję na

Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	ludzie odnośnie XX wieku wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	temat przedstawionej w wierszu roli artysty	wiersza porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	temat powtarzalności historii w kontekście omawianych utworów
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekstach	przetworzyć informacje zawarte w tekstach	rozpoznać główne problemy w tekstach	- sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów - przedstawić i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	- omówić treść wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	- przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty - wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję - omówić sposób przedstawienia filistra	- przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza - wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą	- zinterpretować funkcję tytułu i refrenu - dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza	porównać koncepcje artysty: młodopolską i romantyczną
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę</i>	- omówić treść wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu	- wskazać w utworze środki stylistyczne - omówić kompozycję wiersza	odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych	omówić obraz Paula Gauguina <i>Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd</i>

w <i>nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	lirycznego utworu		• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu		<i>idziemy?</i>
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu • podać przykłady synestezji i określić jej funkcję	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• uzasadnić tezę, że utwór realizuje młodopolską ideę syntezy sztuk
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje pomiędzy człowiekiem a naturą w tekście	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście • porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• dokonać analizy sposobu przedstawienia przyrody w wybranych tekstach kultury
21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego <i>Szał uniesień</i> w kontekście wiersza	• porównać sposób ukazania kobiet w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera i w wybranym utworze barokowym należącym

					do nurtu dworskiego
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza • wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu	• porównać różne sposoby ukazywania miłości w wybranych tekstach kultury
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
24. Realizm i naturalizm w sonetach <i>Z chałupy</i> Jana Kasprówicza	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać elementy realizmu i naturalizmu w utworze	• odnaleźć w wierszu kontrasty i określić ich funkcję	• zinterpretować wymowę ostatniej strofy	• porównać obraz wsi wykreowany przez Jana Kochanowskiego z sonetem Jana Kasprówicza
25. Symboliczny obraz natury w cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> Jana Kasprówicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać w wierszu elementy	• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• zinterpretować symboliczną wymowę sonetu	• omówić obrazowanie impresjonistyczne w cyklu sonetów

		obrazowania impresjonistycznego			
26. Katastroficzny charakter hymnu <i>Dies irae</i> Jana Kasprowicza	• określić temat utworu	• wskazać środki językowe wykorzystane w celu przedstawienia wizji końca świata i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe hymnu • omówić funkcję gatunku • wskazać elementy ekspresjonistyczne w utworze	• wskazać w utworze postacie biblijne oraz omówić sposób ich przedstawienia w odniesieniu do tradycji literackiej i plastycznej • wskazać nawiązania do Księgi Rodzaju i Apokalipsy św. Jana oraz określić ich funkcję • wyjaśnić, na czym polega dialog utworu z tradycją literacką	• przedstawić koncepcję człowieka, Boga i świata, która wyłania się z hymnu	• porównać utwór Jana Kasprowicza z hymnem <i>Czego chcesz od nas, Panie...</i> Jana Kochanowskiego
27. Franciszkańska koncepcja świata i natury w <i>Hymnie św. Franciszka z Asyżu</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • określić sytuację liryczną	• wskazać w utworze elementy modlitwy pochwalnej	• wskazać w utworze elementy filozofii św. Franciszka z Asyżu • zinterpretować zwrot rozpoczynający wiersz w kontekście całego utworu	• omówić różnice światopoglądowe pomiędzy utworami <i>Dies irae</i> i <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu</i> • określić, w jaki sposób Jan Kasprowicz zreinterpretował <i>Pieśń słoneczną</i> św. Franciszka z Asyżu	• omówić obraz Jacka Malczewskiego <i>Święty Franciszek</i>
28. Pochwała prostoty w <i>Księdze ubogich</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać cechy postawy franciszkańskiej w wierszu	• wskazać elementy symbolizmu i je zinterpretować	• omówić sposób budowania melodyjności wiersza
29.	• odczytać wskazówki	• zinterpretować tekst	• wyjaśnić, czym są	• określić rolę kontekstów	• samodzielnie

Interpretacja tekstu – ćwiczenia	dotyczące interpretacji tekstu	według podanych wskazówek	konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	w odczytaniu sensu utworu	zinterpretować tekst
30. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić funkcję metonimii użytej w wierszu
31. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcji	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania pomiędzy treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• wypowiedzieć się na temat przyczyn popularności motywu szatana w sztuce młodopolskiej
32. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• wypowiedzieć się na temat motywu wędrówki w różnych tekstach kultury

		• wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	klasycyzmu		
33. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiwiewie</i> Leopolda Staffa	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów • zinterpretować klamrę kompozycyjną wiersza	• omówić wymowę muralu <i>Pasterz</i> w odniesieniu do omawianych wierszy Jana Twardowskiego i Leopolda Staffa
34. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• przedstawić elementy konwencji baśniowej i onirycznej w wierszu Leopolda Staffa • zaprezentować różne sposoby przedstawiania toposu ogrodu w tekstach kultury
35. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza w odniesieniu do definicji sonetu	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu wizerunku poety • odnieść przedstawiony w wierszu wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforę utworu	• porównać utwory <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa i <i>Polaty się lzy me czyste...</i> Adama Mickiewicza w kontekście podsumowania życia przez artystów • przedstawić ewolucję światopoglądową poety

					na podstawie poznanych utworów
36. i 37. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
38. i 39. <i>Rozdzióbią nas kruki, wrony...</i> Stefana Żeromskiego – deheroizacja powstańców styczniowych (lektura obowiązkowa)	• omówić treść opowiadania • nazwać rodzaj narracji zastosowany w opowiadaniu	• omówić sposób przedstawienia Winrycha • wskazać elementy obrazowania impresjonistycznego i naturalistycznego w utworze oraz określić ich funkcję	• odnieść przedstawione w opowiadaniu wydarzenia do kontekstu historycznego • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania styczniowego • omówić sposób budowania atmosfery w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania w odniesieniu do jego treści • omówić uniwersalną wymowę tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania w odniesieniu do tradycji romantycznej • zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• omówić romantyczne i franciszkańskie elementy kreacji Winrycha na podstawie opowiadania <i>Rozdzióbią nas kruki, wrony...</i> i tekstu Elżbiety Flis-Czerniak
40. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tomu I • wymienić bohaterów utworu i ich scharakteryzować	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować obyczaje przedstawione w powieści i określić ich funkcję	• omówić funkcję karczny i kościoła w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego i uniwersalnego charakteru wspólnoty wiejskiej, przedstawionej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta
41. i 42.	• omówić treść tomu I	• omówić rolę ziemi	• opisać walkę o ziemię	• zinterpretować	• podjąć dyskusję na temat

Uniwersalne prawdy o naturze ludzkiej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować głównych bohaterów powieści	w życiu chłopów • przedstawić Antka jako bohatera zbuntowanego • przedstawić Jagnę jako kobietę niepodporządkowującą się regułom wspólnoty	i kobietę jako zachowania warunkowane instynktem • dostrzec rolę obyczaju jako zjawiska uwznioślającego zachowania instynktowne	symboliczną śmierć Kuby podczas wesela • uogólnić postawy Antka i Jagny	relacji pomiędzy funkcjonowaniem we wspólnocie a samorealizacją
43. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać trzy rodzaje narracji w utworze	• wskazać cechy realizmu w powieści • podać przykłady stylizacji gwarowej i określić funkcję tego zabiegu	• dokonać analizy obrazowania impresjonistycznego we fragmentach powieści • dokonać analizy obrazowania naturalistycznego we fragmentach powieści	• zinterpretować symbolikę powieści	• porównać obrazowanie impresjonistyczne w poezji i prozie Młodej Polski
*44. Kobiecość i męskość, czyli odwieczny świat archetypów w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• przedstawić różne obrazy kobiecości na przykładach Hanki i Jagny	• opisać relacje Jagny z mężczyznami w kontekście różnorodności relacji między męskością a kobiecością • przedstawić archetyp macierzyństwa na przykładzie Hanki	• omówić topos nieszczęśliwej miłości w <i>Chłopach</i>	• dokonać analizy konfliktu między Maciejem a Antkiem w kontekście zachowań archetypicznych	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania Jagny w społeczności jako profanatorki i paretjanistki
*45. Myślenie mityczne w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• wskazać w powieści elementy religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich	• omówić czas i przestrzeń w <i>Chłopach</i> w kategoriach mitycznych • omówić mit Matki Ziemi w powieści	• zinterpretować kreację Antka w kategoriach mitu • dokonać analizy zależności człowieka od natury w powieści	• wyjaśnić, na czym polega mitologizacja	• omówić współwystępowanie w powieści elementów religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich

		• odnaleźć w źródłach informacje na temat symboliki obrzędów weselnych oraz odnieść je do wesela Jagny i Macieja			
46. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i>	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje pomiędzy ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	• zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	• porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta	• omówić cechy literatury wiejskiej na podstawie poznanych tekstów
47. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki • przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję • przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję	• omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta i fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	• zinterpretować znaczenie tytułu w odniesieniu do treści wywiadu udzielonego przez autorkę tekstu • wypowiedzieć się na temat mitologizacji świata w <i>Gugulach</i> i <i>Chłopach</i> • omówić funkcję użycia różnych poetyk w prozie Wioletty Grzegorzewskiej (realistycznej, naturalistycznej itd.)
48. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty

			kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny		
49. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego - przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	- przedstawić genezę <i>Wesela</i> - przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	dokonać analizy wybranych dzieł plastycznych Stanisława Wyspiańskiego
50. i 51. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> - wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	- wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego - przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora - wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej	- omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligencji (Pan Młody i Gospodarz) - omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I (szczególnie na podstawie rozmów: Czepca z Dziennikarzem, Radczyni z Kliminą, Pana Młodego z Panną Młodą)	- wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumieniu między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy - scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie	omówić sposób, w jaki Stanisław Wyspiański realizował w didaskaliach młodopolską ideę syntezy sztuk
52. i 53. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory - przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	- wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu - wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom	- omówić rolę Racheli we wprowadzeniu zjaw do dramatu - zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II	- dokonać analizy dialogów bohaterów - wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu	przedstawić wykorzystane w <i>Weselu</i> obrazy Jana Matejki i omówić ich funkcję

			• wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu • omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II		
54. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	• omówić relacje pomiędzy inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	• zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka • dokonać analizy symboliki Chochola	• dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą • zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić postawy i nastroje dekadence w <i>Weselu</i> oraz innych młodopolskich tekstach kultury
55. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydźwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie mity narodowe	• omówić funkcję kompozycji <i>Wesela</i> • wskazać w dramacie motywy oniryczne i omówić ich funkcję	• omówić sposób obnażania mitów narodowych	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność • zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	• przedstawić nawiązania do mitów chłopskich i omówić ich funkcję w utworze • zinterpretować film Wojciecha Smarzowskiego <i>Wesele</i> w kontekście dramatu

56. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie pomiędzy opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku • wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów	• zinterpretować obraz Jacka Malczewskiego <i>Błędne koło</i>
57. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
58. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*59. Bohaterowie dwóch planów – <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów utworu • omówić sposób ukazania spiskowców • porównać język, którym posługują się postacie historyczne i mityczne	• zinterpretować rolę Joanny Grudzińskiej w dramacie • wyjaśnić funkcję łączenia planów: historycznego i mitycznego	• dokonać analizy kreacji księcia Konstantego	• porównać sposób ukazania Chłopickiego w <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Kordianie</i> Juliusza Słowackiego
*60. Źródła polskiego tragizmu w <i>Nocy</i>	• zaprezentować sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• odnieść sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• wypowiedzieć się na temat sposobu mitologizacji	• zinterpretować <i>Noc listopadową</i> w kontekście mitu	• wyjaśnić symbolikę obumierającego ziarna i odnieść ją do

listopadowej Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	w utworze	do tradycji romantycznej • omówić rolę natury w dramacie	powstania listopadowego w dramacie	eleuzyjskiego • przedstawić interpretację powstańczej klęski	znaczenia bajki Żegoty z <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza
*61. <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie cechy neoromantyczne	• wskazać w dramacie elementy należące do konwencji baśniowej i omówić ich funkcję	• omówić konwencję symboliczno-ekspresjonistyczną w utworze	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• przedstawić warstwę plastyczną obecną w utworze i określić jej funkcje w budowaniu wizji powstania
*62. i 63. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje pomiędzy bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*64. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
65. i 66. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • wypowiedzieć się na temat wartości	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów	

i interpretacji tekstów literackich	dobrych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	• omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną		
67. i 68. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
69. i 70. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii • przedstawić sposoby osiągania efektów ironicznych	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać sposoby osiągania efektów ironicznych • rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym • omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej	
71. Kompetencje językowe	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę	

i komunikacyjne – ćwiczenia		zadań		językową	
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPowiedzi z Elementami Retoryki					
72. Protokół	- wymienić cechy protokołu - przedstawić etapy sporządzania protokołu - wymienić cechy języka protokołu	ocenić podane przykłady protokołów pod kątem stosowności stylistycznej	- sporządzić protokół na podstawie notatki - sporządzić protokół na podstawie sprawozdania	sporządzić protokół z wydarzenia	
73. Referat	- zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego - przedstawić budowę referatu	- scharakteryzować język referatu - przygotować konspekt referatu - sporządzić opis bibliograficzny źródeł	- wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu - sformułować tezę referatu i argumentację	- dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony - stworzyć i wygłosić referat	
74. Szkic krytyczny	wymienić cechy szkicu krytycznego	sporządzić plan odtworczy podanego szkicu krytycznego	- zgromadzić materiały do sporządzenia szkicu krytycznego - przygotować plan kompozycyjny szkicu krytycznego na zadany temat	stworzyć szkic krytyczny według wskazówek	
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
75. i 76. Powtórzenie i podsumowanie	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	poprawnie zinterpretować wymagany materiał	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać

wiadomości				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze
------------	--	--	--	---	-------------------

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
1. Dwudziestolecie międzywojenne – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • scharakteryzować ideologie totalitarne dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować problemy społeczne II Rzeczypospolitej	• wypowiedzieć się na temat przemian politycznych i społecznych w dwudziestolecu międzywojennym	• dokonać analizy wpływu I wojny światowej na nastroje społeczne	• poszerzyć kontekst historyczny
2. i 3. Filozofia i sztuka dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić kierunki filozoficzne oraz nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować założenia fenomenologii, psychoanalizy i katastrofizmu • zaprezentować cechy kierunków w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• porównać architekturę secesyjną i modernistyczną • wskazać najważniejsze cechy teatru w dwudziestolecu międzywojennym	• dokonać analizy malarstwa dwudziestolecia międzywojennego	• dokonać analizy wybranego filmu z dwudziestolecia międzywojennego
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
4. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	• scharakteryzować wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić najistotniejszych twórców z epoki	• wypowiedzieć się na temat związków pomiędzy atmosferą społeczno-polityczną epoki a nurtami i	• scharakteryzować polskie ruchy awangardowe

				tematami w literaturze	
5. Podróż w nieistnienie – <i>Topielec</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera wiersza • opisać sytuację liryczną w utworze • wypowiedzieć się na temat różnych form opisu kontaktu człowieka z przyrodą w literaturze	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych użytych w utworze • zinterpretować tytuł wiersza • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania śmierci w utworze	• dokonać analizy sposobu kreacji przestrzeni w wierszu • omówić aspekt epistemologiczny utworu	• omówić różne koncepcje poznania w kontekście wybranych utworów literackich
6. Człowiek wobec niedoskonałości świata – <i>Dusiołek</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść utworu • wskazać elementy ludowe w utworze	• wskazać cechy ballady • omówić funkcję elementów ludowych w utworze • wyjaśnić, na czym polega humor w wierszu, i omówić jego funkcję	• wskazać konteksty (bohater wadzący się z Bogiem, bohaterowie ludowi)	• odczytać przenośny sens opowiadanej historii	• podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
7. Konteksty i nawiązania – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, koty styczniowe</i>	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza i jego stosunku do świata natury	• wskazać konteksty związane z motywem ogrodu	• zinterpretować kluczowe motywy w wierszu • porównać wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza z <i>Dusiołkiem</i> Bolesława Leśmiana	• wypowiedzieć się na temat ontologicznego statusu istnienia w wierszach Jarosława Marka Rymkiewicza i Bolesława Leśmiana • omówić przenikanie się konwencji w wierszach
8. Symboliczne znaczenie tańca w wierszu <i>Świdryga i Midryga</i> Bolesława	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w	• omówić sposób opisanie tańca w wierszu • wskazać w wierszu	• zinterpretować treści symboliczne utworu • omówić sposób	• rozpoznać konwencję baśniową i określić jej funkcję w utworze

Leśmiana		wierszu i omówić ich funkcję	elementy groteski i określić jej funkcję • wskazać konteksty związane z motywem tańca • omówić funkcję fantastyki w wierszu	przedstawienia w wierszu relacji między życiem a śmiercią • zinterpretować puentę utworu	
9. Zmysłowy obraz intymności – *** [W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem] Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i wskazać ich funkcję	• wskazać w utworze elementy tworzące atmosferę intymności • wypowiedzieć się na temat roli natury w budowaniu znaczeń	• wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawienia cielesności	• omówić różne sposoby ukazania cielesności oraz relacji intymnych w tekstach kultury
10. Piękno i brzydota – <i>Żołnierz</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić dosłowną i symboliczną funkcję analogii pomiędzy kalekim żołnierzem a drewnianą figurą • omówić koncepcję Boga, która wyłania się z wiersza	• zinterpretować wymowę utworu • wskazać konteksty związane ze sposobem ukazywania brzydoty w tekstach kultury	• omówić przenikanie się etyki i estetyki w utworze
11. Co jest po drugiej stronie? – <i>Dziewczyna</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • zdefiniować balladę	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• określić cel bohaterów ballady w sensie dosłownym i symbolicznym • wskazać konteksty związane z bohaterami wierzącymi w sny	• wypowiedzieć się na temat paradoksu ludzkiej egzystencji w kontekście utworu • zinterpretować metaforę ballady • sformułować tezę interpretacyjną utworu	• omówić funkcję konwencji baśniowej
12. Krytyczne czytanie tekstu	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów	• podjąć polemikę

				• przedstawić i uzasadnić własne sądy	
13. Prowokacja artystyczna – <i>Wiosna. Dytyramb</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	- wypowiedzieć się na temat grupy Skamander - wymienić cechy poezji skamandrytów - omówić treść fragmentów utworu	- omówić sposób przedstawienia święta wiosny w mieście - wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- wypowiedzieć się na temat funkcji tłumy w fragmentach wiersza - wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawiania wiosny w tekstach kultury	- zinterpretować znaczenie tłumy i wiosny w kontekście utworu oraz twórczości skamandrytów - zinterpretować znaczenie fragmentu: <i>Thumie! Ty masz RACJĘ!!!</i>	- omówić dialog z tradycją w sposobie przedstawienia kobiety i matki - wskazać elementy tabu naruszone we fragmentach wiersza i omówić funkcję zastosowania tego zabiegu
14. Manifest poetycki – <i>Do krytyków</i> Juliana Tuwima	- omówić treść wiersza - omówić sytuację liryczną w utworze	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza do adresatów lirycznych - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- wskazać konteksty związane z rolą poety i poezji - odnieść treść wiersza do programu poetyckiego skamandrytów	zaprezentować koncepcję poety wyłaniającą się z wiersza	określić cechy literatury charakterystyczne dla grup literackich różnych okresów
15. Eksperymenty językowe – <i>Słowisień</i> Juliana Tuwima	zaprezentować skojarzenia z wyrazami użytymi w tekście	- zrekonstruować sens wiersza - wskazać w wierszu synestezję	dokonać analizy budowy słowotwórczej wyrazów użytych w wierszu	omówić warstwę brzmieniową utworu	porównać deformację słowną zastosowaną przez Juliana Tuwima z malarstwem kubistycznym
16. Powrót do źródeł poezji – <i>Rzecz Czarnolesska</i> Juliana Tuwima	wskazać w wierszu słowa kluczowe	- wymienić zasługi renesansowego poety przedstawione w wierszu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- zaprezentować rolę Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej - wypowiedzieć się na temat funkcji słowa w poezji	wskazać uniwersalne prawdy zawarte w utworze	podjąć dyskusję na temat funkcji sztuki

17. Satyra społeczno-polityczna – <i>Bal</i> w <i>Operze</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• omówić treść fragmentów utworu	• omówić kompozycję fragmentów tekstu • porównać przebieg balu z jego opisem w prasie • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach utworu i określić ich funkcję • wskazać we fragmentach utworu elementy stylu potocznego i określić jego funkcję	• wyjaśnić, w czym przejawiają się ekspresjonizm i katastrofizm we fragmentach utworu • odnaleźć we fragmentach utworu elementy groteskowe i określić ich funkcję	• zinterpretować znaczenie opisu balu we fragmentach utworu	• wskazać we fragmentach wiersza elementy parodii • odczytać tekst w jego warstwach semantycznej i semiotycznej
18. Refleksje nad historią i tradycją w <i>Herostratesie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać mity romantyczne w tekście • omówić sposób przedstawienia Polski w utworze • wskazać w wierszu aluzje literackie	• zinterpretować przedstawione w wierszu relacje pomiędzy tradycją a współczesnością • zinterpretować puentę wiersza	• wyjaśnić sens odwołania do <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić demitologizację w wierszu
19. Romantyczny charakter wiersza <i>Mochnicki</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza	• dokonać analizy kompozycji utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić emocje towarzyszące koncertowi • porównać wiersz z koncertem Jankiela z <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza	• zinterpretować symbolikę przestrzeni w wierszu • dokonać analizy wiersza pod kątem jego muzyczności	• omówić mity sarmackie w literaturze na podstawie wybranych utworów • omówić relacje pomiędzy poezją a muzyką
20. Portret Sarmaty w wierszu <i>Sejm</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w	• wymienić cechy szlachcica na podstawie utworu	• wskazać konteksty związane z wizerunkiem Sarmaty w kulturze	• zinterpretować symboliczne znaczenie wkraczania Zagłoby	• wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście czasu jego powstania

	utworze			do sali sejmowej • zinterpretować puentę wiersza	
21. Eros i Tanatos – przenikanie się motywów miłości i śmierci w wierszu *** [Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzecz główną...] Jana Lechonia	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• wskazać w utworze nawiązania do tradycji literackiej	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować funkcję zestawienia w wierszu motywów miłości i śmierci	• wskazać konteksty filozoficzne
22. Tragizm ludzkiej egzystencji – <i>Spotkanie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić funkcje marzenia sennego w wierszu	• omówić funkcje nawiązania do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri • zinterpretować puentę wiersza	• porównać sytuacje egzystencjalne podmiotu lirycznego wiersza i bohatera <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri
23. Czas obśmiany, czas oswojony – <i>Czas krawiec kulawy</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić, dlaczego wyraz <i>Czas</i> został zapisany wielką literą • wskazać w wierszu elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• zinterpretować metaforyczne znaczenie utworu • zinterpretować puentę wiersza	• porównać wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej z twórczością Daniela Naborowskiego
24. Epigramatyczny charakter <i>Pocałunków</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (wybór)	• określić rodzaj liryki • przedstawić sytuację liryczną w utworach • zdefiniować epigramat	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe utworów	• zaprezentować sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot mówiący w wierszach • rozpoznać ironię w wierszach • wskazać konteksty	• zinterpretować puenty utworów • omówić wizję kobiety i miłości, jaka wyłania się z wierszy	• wskazać konteksty i nawiązania do utworów

			potrzebne do interpretacji tekstów		
25. <i>Laura i Filon</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – reinterpretacja utworu sielankowego	• omówić treść utworu • zdefiniować sielankę	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać w tekście nawiązania do utworu Franciszka Karpińskiego • wskazać w utworze elementy demaskujące nierealność sceny przedstawionej w pierwowzorze	• wypowiedzieć się na temat stosunku podmiotu lirycznego wiersza do sentymentalnej konwencji literackiej	• zinterpretować obraz Eugeniusza Zaka w kontekście utworu
26. <i>Lęk przed starością – Stara kobieta</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i <i>gubione</i> Krystyny Miłobędzkiej (wybór)	• wymienić cechy starości przedstawione w utworach	• rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • wskazać w utworach elementy języka potocznego i określić ich funkcję • rozpoznać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia w utworach starości i samotności • porównać tematy wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Krystyny Miłobędzkiej • określić stosunek do upływającego czasu w wierszach obu poetek	• zinterpretować i porównać puenty wierszy • zinterpretować znaczenie wierszy Krystyny Miłobędzkiej	• zaprezentować obraz starości w różnych tekstach kultury • dokonać analizy porównawczej wierszy
27. Konwencjonalny obraz miłości w wierszu <i>Co się stać musi</i> Kazimierza Iłakowiczówny	• omówić treść wiersza	• omówić kreację podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• opisać obrazy poetyckie przedstawione w kolejnych strofach wiersza	• dokonać analizy użytych w wierszu motywów związanych z ogniem oraz akwaticznych • zinterpretować tytuł wiersza	• wskazać w utworze elementy tradycji romantycznej i młodopolskiej
28. Obraz rzeczywistości	• określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza	• omówić rolę natury w wierszu	• dokonać analizy występującego w	• porównać wiersz z obrazem Claude’a

widziany przez pryzmat zakochania w wierszu <i>Błękitna chwila</i> Kazimiery Iłakowiczówny		• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać w wierszu elementy poetyki impresjonistycznej	wierszu podziału na wczoraj – dzisiaj – jutro	Moneta <i>Regaty w Argenteuil</i>
29. Poezja zaangażowana społecznie – <i>O Hani, co się zabiła</i> Kazimiery Iłakowiczówny	• omówić treść wiersza • scharakteryzować bohaterkę utworu	• wskazać w utworze elementy ballady romantycznej • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• omówić sposób przedstawienia domowników w wierszu	• wskazać konteksty związane z tematami społecznymi poruszonymi w tekstach kultury	• wyjaśnić funkcję reinterpretacji ballady romantycznej
30. Twórczość liryczna bliska prozie życia – <i>Ulica</i> Tadeusza Peipera i <i>Piko</i> Dominika Bielickiego	• wskazać w wierszu Tadeusza Peipera elementy miejskiego krajobrazu • wskazać w wierszu Dominika Bielickiego elementy codzienności	• omówić kompozycję wierszy • rozpoznać środki językowe użyte w utworach i określić ich funkcję	• omówić awangardowy charakter wierszy • wskazać konteksty literackie związane z obrazem miasta i codzienności • porównać podejścia do wynalazków technicznych w wierszach	• zinterpretować metaforę wierszy • zinterpretować tytuły w kontekście utworów	• omówić sposób przedstawiania miasta w literaturze i sztuce (na wybranych przykładach)
31. Obraz procesu twórczego w <i>Cieślach</i> Juliana Przybosa	• wskazać w wierszu słownictwo związane z pracą cieśli	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnaleźć w tekście wskazówki świadczące o możliwości jego metaforycznego odczytania • omówić awangardowy charakter utworu • wskazać konteksty	• zinterpretować tytuł wiersza w sposób dosłowny i metaforyczny • zinterpretować symbolikę wiersza	• podjąć dyskusję na temat źródeł sztuki: ciężka praca czy natchnienie?

			związane z autotematyzmem w literaturze		
32. Pochwała urbanizacji – <i>Gmachy</i> Juliana Przybosa	wskazać w wierszu elementy związane z miastem	- omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza	- wskazać w wierszu figury eksplozywne i wyjaśnić ich znaczenie - wskazać konteksty związane z obrazem miasta w literaturze	- zinterpretować symbole zawarte w wierszu - zinterpretować metaforę utworu	dokonać analizy futurystycznego obrazu Umberta Boccioniego <i>Ulica wchodzi do domu</i> w kontekście wiersza Juliana Przybosa
33. Relacja między naturą a człowiekiem w wierszu <i>Z Tatr</i> Juliana Przybosa	- wskazać w wierszu elementy pejzażu górskiego - wyjaśnić, który moment tragicznej wyprawy został ukazany w wierszu	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- przedstawić genezę wiersza - odnieść wiersz do tradycji literackiej	- omówić ukazaną w wierszu relację pomiędzy człowiekiem a naturą - zinterpretować metaforę utworu	dokonać analizy obrazu gór w różnych tekstach kultury
34. Człowiek wobec ogromu katedry – <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosa	wskazać w wierszu elementy architektury gotyckiej	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję wiersza - wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- omówić boski i ludzki aspekt katedry - zinterpretować metaforę utworu	- sformułować tezę interpretacyjną wiersza - zinterpretować puentę utworu	dokonać analizy obrazów katedr przedstawionych w różnych tekstach kultury
35. Poetyka katastrofizmu w wierszu <i>Równanie serca</i> Juliana Przybosa	- odnaleźć w utworze słowa kluczowe i uzasadnić ich wybór - wskazać w wierszu	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję	- zinterpretować funkcję przyrody w wierszu - odnieść topos ptaka do tradycji literackiej	- zinterpretować tytuł w kontekście utworu - zinterpretować topos ptaka	dokonać analizy sposobu wykorzystania toposu ptaka w różnych tekstach kultury

	obrazy natury i wojny	wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać w utworze elementy katastrofizmu		
36. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
37. Poetycki obraz wsi w utworze <i>Na wsi</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze elementy związane z krajobrazem wiejskim	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść wiersz do tradycji literackiej • wskazać fragmenty tekstu, w których pojawiają się sygnały niepokoju	• zinterpretować puentę wiersza • omówić sposób budowania w utworze atmosfery harmonii i spokoju	• dokonać analizy sposobów opisywania wsi w różnych tekstach kultury
38. Sen – brat śmierci. <i>ballada z tamtej strony</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze cechy ballady i omówić funkcję ich wykorzystania	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego wiersza • omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• wskazać w wierszu aluzje literackie i kulturowe oraz określić ich funkcję • omówić motyw oniryczne w utworze	• sformułować tezę interpretacyjną utworu	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania motywu wanitatywnego w tekstach kultury
39. Katastroficzna wizja rzeczywistości w wierszu	• określić sytuację komunikacyjną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki	• wskazać w utworze fragmenty świadczące o	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować puentę	• dokonać analizy obrazu Salvadora Dalego <i>Sen</i> w

<i>mały mit</i> Józefa Czechowicza		językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w tekście elementy charakterystyczne dla kołysanki	poczuciu zagrożenia • wypowiedzieć się na temat wizji rzeczywistości wyłaniającej się z wiersza	wiersza	kontekście wiersza
40. Poezja w czasach zagrożenia – <i>żał</i> Józefa Czechowicza	• wskazać w wierszu elementy mówiące o zagładzie	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia zagłady w wierszu • odnieść sposób przedstawienia katastrofy do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforę utworu	• wypowiedzieć się na temat obrazowania surrealistycznego w wierszu
41. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensów utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
42. i 43. Dom rodzinny i rewolucja w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • opisać dom rodzinny Cezarego Baryki • omówić etapy rewolucji przedstawione w powieści	• omówić sposób przedstawienia rewolucji w powieści • zaprezentować stosunek do rewolucji Cezarego Baryki, Seweryna Baryki i Jadwigi Barykowej • omówić relację Cezarego i jego matki	• odnieść sposób przedstawienia rewolucji do tradycji literackiej • omówić ewolucję poglądów Cezarego na temat rewolucji • zaprezentować etapy dojrzewania Cezarego	• omówić wpływ doświadczenia rewolucji na głównego bohatera	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania rewolucji w tekstach kultury
44. i 45. Dwór szlachecki i miłość w <i>Przedwiośniu</i> Stefana	• zaprezentować mieszkańców Nawłoci	• omówić sposób przedstawienia dworku	• wskazać nawiązania do <i>Pana Tadeusza</i> Adama	• dokonać analizy przemysłów Cezarego Baryki na	• dokonać analizy funkcji nawiązań do <i>Pana Tadeusza</i> Adama

Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić rozkład dnia mieszkańców dworku	szlacheckiego w Nawłoci • omówić zauważony przez Cezarego kontrast pomiędzy życiem w Nawłoci i w Chłodku	Mickiewicza w sposobie przedstawienia dworku i jego mieszkańców	temat sposobu życia Wielosławskich • omówić wpływ pobytu Cezarego w Nawłoci na proces kształtowania się jego światopoglądu	Mickiewicza
46. i 47. Wolna ojczyzna i polityka w <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opisaną w powieści rzeczywistość II Rzeczypospolitej	• zaprezentować recepty Szymona Gajowca i Antoniego Lulka na poprawę sytuacji mieszkańców II Rzeczypospolitej • zaprezentować poglądy Cezarego wyrażane w dyskusji z Szymonem Gajowcem i Antonim Lulkiem	• zinterpretować dosłowne i metaforyczne znaczenie tytułu powieści	• dokonać analizy sceny, w której Cezary Baryka przekracza granicę, i omówić jej wpływ na budowanie światopoglądu bohatera • zinterpretować ostatnią scenę powieści	• omówić różne sposoby przedstawiania Polski i Polaków w literaturze
48. Podróż do mitycznej Polski w <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opowieść o szklanych domach	• omówić stosunek do Polski Seweryna Baryki, Jadwigi Barykowej i Cezarego Baryki • wskazać elementy utopii w opowieści o szklanych domach	• zinterpretować symboliczne znaczenie szkła • odnieść przedstawiony w powieści motyw utopii do tradycji literackiej	• omówić funkcję opowieści o szklanych domach w planie ideologicznym powieści • zinterpretować metaforyczne znaczenie opowieści o szklanych domach	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania utopii w wybranych tekstach kultury
49. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści	• omówić kompozycję utworu	• wskazać w powieści elementy realizmu, naturalizmu i symbolizmu oraz określić ich funkcję	• wskazać w powieści kontrasty i określić ich funkcję	• wskazać w powieści elementy parodii i określić ich funkcję
50. Nawiązania – Tomasz Różycki, <i>Szklane domy</i>	• omówić treść wiersza • wskazać przedstawione w utworze elementy	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki	• omówić sposób wykorzystania w wierszu mitu szklanych domów	• zinterpretować metaforę wiersza	• wyjaśnić, na czym polega zabieg demitologizacji w wierszu

	codzienności	językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • przedstawić cechy grup A i B			
51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
52. i 53. Powrót do szkoły, czyli wieczna gęba ucznia – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • wymienić cechy chłopiąt i chłopaków • opisać przedstawicieli ciała pedagogicznego • zrelacjonować przebieg lekcji języka polskiego	• wymienić cechy formy szkoły • odnieść sposób przedstawienia szkoły w <i>Ferdydurke</i> do swoich doświadczeń	• omówić zabiegi manipulacyjne Pimki mające wpędzić Józia w formę ucznia • zaprezentować mechanizm upupiania • omówić funkcję groteskowego przedstawienia rzeczywistości	• objaśnić mechanizm symetrii i analogii na przykładzie tworzenia się stronnictw chłopaków i chłopiąt • dokonać analizy wojny na miny i wyjaśnić jej metaforyczny sens	• zinterpretować symboliczny sens konfrontacji Józia z samym sobą w kontekście teorii psychoanalizy Zygmunta Freuda • odwołując się do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri, zinterpretować pierwsze zdanie fragmentu powieści oraz motyw wędrówki Józia
54. Forma uświadomiona i rozbicie formy – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować pobyt Józia u Młodziaków	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • wskazać elementy formy nowoczesnych	• omówić stosowane przez Józia strategie rozluźniania formy nowoczesnych	• dokonać analizy zabiegu manipulowania formą podczas prezentowania Józia Młodziakom przez Pimkę • dokonać analizy sceny rozbicia formy w pokoju Zuty	
55.	• zrelacjonować	• zaprezentować	• zinterpretować	• zinterpretować	• porównać obrazy

Piekło Formy – szkoła, nowoczesność, tradycja. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	fragment, w którym pojawia się wyraz <i>tydka</i>	sposób mówienia o gębie w dworku Hurleckich • wyjaśnić uniwersalne znaczenie pojęć: <i>pupa</i> , <i>tydka</i> i <i>gęba</i>	znaczenie pojęcia <i>pupa</i> w kontekście szkoły • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>tydka</i> w kontekście formy nowoczesnych • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>gęba</i> w kontekście dworku Hurleckich • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>forma</i> (w odniesieniu do powieści oraz uniwersalne)	ostatni akapit powieści • omówić strategię manipulowania formą	polskich ziemian w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego i <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza
56. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza – powieść awangardowa (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści • omówić język utworu	• omówić funkcję neologizmów użytych w utworze • omówić kompozycję powieści	• wskazać w utworze elementy awangardowe • wyjaśnić, na czym polega groteskowy charakter rzeczywistości przedstawionej w <i>Ferdydurke</i>	• omówić rolę groteski w budowaniu znaczeń utworu	• dokonać analizy cech języka <i>Ferdydurke</i> w kontekście epoki
57. Nawiązania – Tomasz Wiśniewski, <i>O pochodzeniu lajdaków...</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję miniatury • wskazać w miniaturze elementy gombrowiczowskiej Formy	• porównać <i>Przykład wielkości</i> z wojną na miny • wskazać w utworze elementy groteski	• zinterpretować tytuł i puentę tekstu • wyjaśnić, na czym polega lekcja dojrzałości w utworze	• omówić pojęcia: <i>groteska</i> , <i>karykatura</i> i <i>parodia</i> w kontekście wybranych tekstów kultury z różnych dziedzin sztuki
*58. i 59. W labiryncie	• omówić treść tekstów	• omówić rolę matki i	• wskazać moment	• zinterpretować	• dokonać analizy obrazu

sklepów cynamonowych Brunona Schulza (lektura obowiązkowa)	wymienić realistyczne i fantastyczne etapy wędrówki bohatera	ojca w tekstach - wypowiedzieć się na temat narratora tekstów - rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję - omówić cechy rzeczywistości onirycznej	przekraczania granicy pomiędzy realizmem a rzeczywistością oniryczną - omówić motyw labiryntu i zinterpretować jego znaczenie - omówić przestrzenie: wewnętrzną i zewnętrzną	symbolikę sklepów cynamonowych - omówić sensualny obraz świata w tekstach - omówić aspekty mitu pojawiające się w tekstach	Marca Chagalla <i>Ja i wieś</i> w kontekście tekstów
*60. Nawiązania – Tadeusz Nowak, <i>Przebudzenia</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	- określić narrację tekstu - wypowiedzieć się na temat narratora utworu - rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach tekstu i określić ich funkcję	porównać sposoby kreowania świata we fragmentach utworu i w tekstach Brunona Schulza	zinterpretować znaczenie koegzystowania bohatera z przyrodą	odnaleźć w utworze elementy mityzacji rzeczywistości
*61. Nawiązania – Maciej Płaza, <i>Skoruni</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	omówić subiektywny charakter narracji utworu	omówić sposoby kreacji bohaterów	dokonać analizy sposobu opisywania zdarzeń w tekście	porównać sposoby obrazowania w <i>Skoruniu</i> Macieja Płazy i <i>Skleпах cynamonowych</i> Brunona Schulza
*62. Rewolucja w szewskim warsztacie – Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	- omówić treść utworu - zaprezentować zarzuty szewców w stosunku do ich oponentów	wskazać elementy groteski w kreacji bohaterów	porównać wypowiedzi Sajemana i Scurvy'ego pod kątem postaw przyjmowanych przez bohaterów	dokonać analizy didaskaliów pod kątem syntezy sztuk i znaczeń symbolicznych	wyjaśnić, na czym polega katastroficzny charakter wypowiedzi Sajemana
*63. Kreacja postaci w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	wskazać imiona i nazwiska znaczące oraz wyjaśnić ich sens	- zaprezentować przemiany Scurvy'ego i określić ich funkcję - zaprezentować przemiany Księżnej i określić ich funkcję	wyjaśnić, na czym polega groteskowość przedstawiania postaci	dokonać analizy relacji pomiędzy Księżną a Prokuratorem	odnieść kreację Księżnej do archetypów kobiecości

*64. Praca, rewolucja, totalitaryzm w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• nazwać i scharakteryzować kolejne rewolucje	• omówić sposób wykorzystania motywu pracy w <i>Szewcach</i> • omówić funkcję Hiper-Robociarza	• odnieść kolejne przewroty przedstawione w tekście do kontekstu historycznego	• omówić społeczne, światopoglądowe i psychologiczne motywacje poszczególnych grup rewolucjonistów	• omówić funkcję przemocy w utworze
*65. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza – forma i struktura dzieła (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować teorię Czystej Formy	• omówić katastroficzny charakter zakończenia utworu • wyjaśnić, w jaki sposób Witkacy realizuje w tekście teorię Czystej Formy	• omówić awangardowy i groteskowy charakter didaskaliów • zinterpretować symbolikę przedmiotów o szczególnym znaczeniu	• zinterpretować zakończenie utworu	• odczytać zakończenie <i>Szewców</i> w kontekście triady heglowskiej
*66. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza a inne teksty kultury (lektura obowiązkowa)	• porównać zakończenia <i>Szewców</i> i <i>Ferdydurke</i>	• porównać sposoby ukazania rewolucji w <i>Szewcach</i> Witkacego i <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego	• omówić związek pomiędzy motywem nudy w <i>Szewcach</i> a dekadencją melancholią	• dokonać analizy obrazu Mileny Chmielewskiej <i>Nuda</i> w kontekście motywu nudy w utworze • omówić dyskurs kulturowy pomiędzy <i>Szewcami</i> a <i>Weselem</i> Stanisława Wyspiańskiego	• porównać motywy rewolucji w <i>Szewcach</i> i filmie Lecha Majewskiego <i>Młyn i krzyż</i>
*68. Jednostka kontra urząd w <i>Procesie</i> Franza Kafki (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • opisać sąd, przed którym staje bohater	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • omówić reakcje bohatera na poranne zajście	• omówić świat przedstawiony pod kątem absurdu i groteski	• omówić przestrzeń powieści w odniesieniu do motywu labiryntu	• odnieść motyw labiryntu do tradycji kulturowej
*69. i 70. <i>Proces</i> Franza Kafki – symboliczne odczytanie powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić rolę rodziny i znajomych w życiu głównego bohatera utworu	• omówić przemianę bohatera utworu • omówić kompozycję utworu	• wskazać w tekście aluzje biblijne i zinterpretować ich znaczenie • omówić sposób kreacji świata przedstawionego podkreślający	• zinterpretować przypowieść o odźwiernym • zinterpretować rozmowę bohatera z księdzem • omówić symboliczne	• porównać ujęcia motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Sklepach cynamonowych</i> Brunona Schulza • porównać wizję ludzkiego

			ponadczasowość utworu	znaczenie człowieka w oknie na początku i końcu powieści • zinterpretować zakończenie powieści	losu przedstawione w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza
*71. i 72. Woland i jego świta – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • przedstawić członków szatańskiej świty	• omówić sposoby przedstawiania szatana w różnych epokach • scharakteryzować Wolanda (m.in. przez pryzmat opinii wygłaszanych na jego temat) • scharakteryzować członków szatańskiej świty • określić funkcję członków szatańskiej świty w powieści	• wskazać w kreacji szatana nawiązania do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • omówić sposoby przedstawienia dobra i zła na świecie w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa oraz <i>Fauście</i> Johanna Wolfganga Goethego • wyjaśnić sens przemiany bohaterów podczas lotu w przestworzach	• zinterpretować motto w odniesieniu do całości utworu • omówić symbolikę przestrzeni w powieści	• odnieść sposób przedstawienia szatana w powieści do tradycji kulturowej
*73. Czy mieszkańcy Moskwy zmienili się wewnętrznie? – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować scenę w Variétés • zaprezentować wady mieszkańców Moskwy przedstawione przez narratora w scenie w Variétés i w całej powieści	• przedstawić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych w utworze	• wskazać w scenie w Variétés topos <i>theatrum mundi</i> i określić jego funkcję • zinterpretować sposób zachowania szatańskiej świty w stosunku do mieszkańców Moskwy	• przedstawić scenę w Variétés i omówić jej znaczenie w planie ideowym powieści	• wskazać podobieństwa w sposobie ukazania wielkomiejskiego społeczeństwa na obrazie Ottona Dix'a <i>Wielkie miasto</i> i w powieści Michaiła Bułhakowa
*74. Miłość, która ocala – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić pierwsze spotkanie mistrza i Małgorzaty • zaprezentować historię miłości bohaterów	• omówić kreację Małgorzaty	• omówić miłość bohaterów w kategorii fatalizmu • zinterpretować zachowanie Małgorzaty po balu u szatana	• dokonać analizy przemiany Małgorzaty w wiedzmę w kontekście wolności • zinterpretować zakończenie historii mistrza i Małgorzaty	• omówić sposób zreinterpretowania historii Fausta i Małgorzaty w powieści

*75. Wątki biblijne w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• porównać kreacje Jezui i Piłata z biblijnymi pierwowzorami • omówić filozofię Jezui	• omówić sposób psychologizacji Jezui i Piłata w powieści • omówić sposób kreacji Piłata	• omówić funkcję wprowadzenia historii Jezui i Piłata do powieści • omówić sposoby przedstawienia Mateusza Lewity i Judy z Kiriatu • omówić relacje pomiędzy Wolandem i Mateuszem w końcówce powieści	• zinterpretować znaczenie sekularyzacji historii biblijnej • zinterpretować symboliczne znaczenie tęsknoty Piłata	• odnieść sposób przedstawienia Jezui do tradycji kulturowej
*76. Nawiązania – Ewa Lipska, <i>Miłość, droga Pani Schubert...</i> (wybór)	• omówić treść fragmentów utworów	• określić cechy gatunkowe utworów • scharakteryzować nadawcę listów	• wskazać metafory opisujące miłość i zinterpretować ich znaczenie	• porównać sposób kreacji miłości w utworach Ewy Lipskiej z historią mistrza i Małgorzaty	• omówić obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> w kontekście utworów
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
77. i 78. Poprawność językowa. Norma językowa i innowacje językowe	• zdefiniować normę językową • wymienić kryteria poprawności językowej • zaprezentować podział innowacji językowych • wymienić funkcje innowacji językowych • zdefiniować modę językową	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • wskazać wyrazy zgodne z normą językową	• wyjaśnić zmiany zachodzące w normie językowej • ocenić podane elementy pod kątem kryteriów poprawności językowej	• odróżnić zamierzoną innowację językową od błędu językowego	• odnaleźć przykłady innowacji językowych w języku mediów
79. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
80.	• zaprezentować	• przedstawić podział	• nazwać błędy językowe	• poprawić błędy	

Błędy językowe	klasyfikację błędów językowych • wymienić typy błędów językowych	błędów językowych ze względu na obszary języka • zaprezentować przyczyny powstawania błędów językowych • wskazać błędy językowe w tekście	znalezione w tekście • wyjaśnić, na czym polegają błędy językowe w tekście	językowe	
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*81. Felieton	• zaprezentować cechy i funkcje felietonów • wymienić rodzaje felietonów • zaprezentować etapy tworzenia felietonów	• wskazać cechy stylu publicystycznego w felietonie • omówić kompozycję felietonów	• omówić język i styl felietonów • dokonać analizy języka podanego felietonu	• zredagować felieton	
82. Skarga, zażalenie, reklamacja	• zaprezentować cechy skargi • wymienić etapy pisanja skargi • zdefiniować zażalenie • wymienić etapy pisanja zażalenia • zdefiniować reklamację • wymienić etapy pisanja reklamacji	• dostosować formę tekstu do sytuacji • określić sytuacje, w których można złożyć skargę, zażalenie bądź reklamację	• skorygować podane pismo • przekształcić reklamację w skargę	• zredagować skargę, zażalenie i reklamację	
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
83. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
84. Wojna i okupacja – kontekst historyczno- społeczny	• określić ramy czasowe epoki • opisać formy represji na obszarach okupowanych przez III Rzeszę	• opisać sytuację panującą w okupowanej Polsce • scharakteryzować życie codzienne w Generalnym Gubernatorstwie	• omówić zjawisko Holokaustu	• omówić rolę Polskiego Państwa Podziemnego	• wypowiedzieć się na temat specyfiki II wojny światowej w kontekście wcześniejszych konfliktów zbrojnych
85. Sztuka wobec wojny	• zaprezentować ograniczenia rozwoju sztuki w czasie II wojny światowej • wymienić formy funkcjonowania sztuki w czasie II wojny światowej	• omówić wpływ wojny na rozwój sztuki i sytuację artystów	• omówić funkcję sztuki okolicznościowej na okupowanych terenach • omówić rolę fotografii w czasie II wojny światowej	• zinterpretować dzieła sztuki powstałe w okresie wojny i okupacji	• omówić sztukę satyryczną okresu wojny i okupacji
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
86. Historiozoficzna refleksja nad dziejami ludzkości w wierszu <i>Historia</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać w wierszu elementy związane z militariami	• omówić sposób prezentowania upływającego czasu przez podmiot liryczny wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję odwołań do militarnej przeszłości • zaprezentować koncepcję dziejów wyłaniającą się z wiersza • omówić funkcję zestawienia w wierszu przeszłości i teraźniejszości	• zinterpretować ostatnią strofę wiersza • odnieść zawartą w wierszu historiozoficzną koncepcję dziejów do tradycji literackiej	• wyjaśnić, na czym polegają elegijność i dyskursywność wiersza

87. Tragizm pokolenia Kolumbów w wierszu <i>Pokolenie</i> [Wiatr drzewa spienia...] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać motywy arkadyjskie i katastroficzne w pierwszej części wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• zinterpretować zestawienie motywów arkadyjskich i katastroficznych w utworze • omówić kompozycyjną funkcję paralelizmów w środkowej części wiersza • wypowiedzieć się na temat wartości utraconych przez członków pokolenia	• zinterpretować znaczenie odwołania do <i>Iliady</i> Homera • zinterpretować puentę wiersza	• wyjaśnić, na czym polegają deklaracyjny i refleksyjny charakter ostatniej strofy wiersza
88. <i>Z głową na karabinie</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – polemika z poezją tyrtejską	• wskazać w wierszu elementy przeszłości i teraźniejszości	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób i funkcje kontrastowego zestawienia przeszłości i teraźniejszości • odnieść przedstawiony w wierszu motyw żołnierza do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforę tekstu • zinterpretować puentę utworu	• odnieść problem poruszony w wierszu do różnych tekstów kultury i dokonać analizy porównawczej
89. Dziecko wobec wojny – <i>Elegia o...</i> [chłopcu polskim] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w wierszu cechy elegii	• odnieść motyw cierpiącej matki do tradycji literackiej • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu	• zinterpretować puentę wiersza	• wskazać konteksty kulturowe, w których wykorzystano motyw dziecka wobec wojny

90. Mityzacja miłości w <i>Erotyku</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	- wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza - opisać przedstawione w wierszu relacje między kochankami	- wskazać cechy liryki miłosnej w utworze - omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	- wskazać kontekst biograficzny utworu - określić nastrój wiersza i wskazać środki językowe, dzięki którym został on osiągnięty	zinterpretować ostatnią strofę – dedykację	rozpoznać w wierszach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego elementy tradycji literackiej i kulturowej
91. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	zinterpretować tekst według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	samodzielnie zinterpretować tekst
92. Dwie koncepcje poezji w wierszu <i>Wczorajszemu</i> Tadeusza Gajcego	wskazać w wierszu obszary przeszłości i teraźniejszości	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu - scharakteryzować postawę, którą musi przyjąć podmiot liryczny - omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- omówić rolę kontrastu w wierszu - zaprezentować dwie koncepcje poezji opisane w wierszu - zinterpretować funkcję świata natury przedstawionego w wierszu	zinterpretować zestawienie przeszłości i teraźniejszości w kontekście historycznym	zaprezentować tradycje literackie, do których odnosi się podmiot liryczny utworu
93. Pejzaż zagłady – <i>Widma</i> . <i>Poemat</i> Tadeusza Gajcego (fragmenty)	- określić rodzaj liryki - opisać przestrzeń ukazaną w wierszu	- omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w	omówić funkcje kontrastu zastosowanego w wierszu	wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka w utworze Tadeusza Gajcego	dokonać analizy wiersza pod kątem łączenia obrazowania poetyckiego z malarskim

		wierszu i określić ich funkcję	• wskazać konteksty biblijne i określić ich funkcję • wskazać w utworze elementy ekspresjonizmu i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł wiersza	• omówić motywy infernalne w wierszu w odniesieniu do tradycji kulturowej
94. <i>Żegnając się z matką</i> Tadeusza Gajcego – pełne niepokoju wyznanie liryczne	• wskazać adresata lirycznego utworu i określić jego cechy	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób wyrażenia niepokoju w wierszu • opisać rzeczywistość w wierszu skonstruowaną z postacią matki • odnieść zawarty w wierszu obraz matki do tradycji literackiej	• omówić symboliczne znaczenie postaci matki w utworze	• porównać obrazy matek zaprezentowane w różnych tekstach kultury
95. Miłość w czasach apokalipsy – <i>Miłość bez jutra</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty świadczące o wojennym kontekście utworu	• wskazać w wierszu cechy liryki miłosnej • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję natury w utworze	• zinterpretować tytuł wiersza	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
96. Przesłanie poety-żołnierza – <i>Do potomnego</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty utworu, w których podmiot liryczny opisuje samego siebie	• zaprezentować światopogląd podmiotu lirycznego wiersza • przedstawić sposób	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza w kontekście biografii poety	• zinterpretować metaforę wiersza	• zaprezentować wykorzystane przez artystów sposoby opisu własnego umierania

	wymienić wskazówki przekazane potomnym przez podmiot liryczny	postrzegania potomnych przez podmiot liryczny utworu rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- zdefiniować tragizm pokolenia reprezentowanego przez podmiot liryczny - omówić funkcję zestawienia losów podmiotu lirycznego wiersza z obrazem potomnego		
97. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekstach	przetworzyć informacje zawarte w tekstach	rozpoznać główne problemy w tekstach	- sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów - przedstawić i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę
98. Problem etycznej odpowiedzialności świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	- omówić treść wiersza - wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami	- omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję - omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza	- wskazać konteksty historyczne utworu - omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza	- sformułować tezę interpretacyjną utworu - zinterpretować puentę wiersza	odnosząc się do wybranych tekstów kultury, zaprezentować różne postawy Polaków wobec Zagłady
99. Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	- omówić treść wiersza - określić rodzaj liryki	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	scharakteryzować dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i>	- zinterpretować metaforę utworu - zinterpretować puentę wiersza	odnosząc się do wybranych kontekstów literackich, wypowiedzieć się na temat zadań artystów po wojnie
100. Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i>	- omówić treść wiersza - określić rodzaj	- omówić kompozycję wiersza - wyjaśnić funkcję	- zaprezentować sposób ukazania balu - omówić obrazy	odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej	dokonać analizy warstwy brzmieniowej utworu

Czesława Miłosza	liryki • wskazać dwa plany czasowe	klamry kompozycyjnej w utworze • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	poetyckie będące wizjami katastrofy XX w.	• zinterpretować metaforę wiersza	
101. Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć • omówić funkcję powtórzenia wyrazu <i>widziałem</i> • wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję	• zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu	• dokonać analizy obrazu Pabla Picassa <i>Guernica</i> w kontekście wiersza
102. Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości • wskazać adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję prezentacji w wierszu atrybutów młodości • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza • wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję	• zinterpretować puentę wiersza	• dokonać analizy obrazu Ernsta Ludwiga Kirchnera <i>Autoportret w mundurze żołnierza</i> w kontekście problematyki wiersza
103. Samotność w cierpieniu – <i>Ściana</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić sposób przedstawienia bohaterki utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki	• odnieść obraz cierpiącej matki do tradycji kulturowej	• omówić symbolikę tytułowej ściany	• podjąć dyskusję na temat samotności w cierpieniu

		językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
104. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
105. Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z wagonów	• omówić kreację narratora tekstu • omówić kreację bohaterów tekstu • omówić sposób przedstawienia esesmanów	• omówić konteksty: historyczny i biograficzny • omówić funkcję gwary obozowej w tekście	• wskazać cechy człowieka zlagrowanego • omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania obozu koncentracyjnego w kulturze
106. Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić zachowania więźniów	• wskazać elementy opisu behawioralnego w prezentacji rzeczywistości obozowej	• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście • wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości obozowej • omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu więźniów	• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez więźniów przed przybyciem transportu	• wskazać w tekście fragmenty o charakterze egzystencjalnym, filozoficznym i eschatologicznym oraz określić ich funkcję
107. Kobieta w systemie zbrodni – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • opisać sytuację kobiet w obozie	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia esesmanek w tekście • omówić kreację narratora utworu	• dokonać analizy języka, za pomocą którego narrator opisuje kobiety	• podjąć dyskusję na temat możliwości oceniania ludzi, którzy znaleźli się w sytuacji granicznej

108. Literatura obozowa jako przestroga – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować, na czym polegał system upokarzania i wykorzystywania kobiet	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję • omówić sposób kreacji bohaterek utworu	• wskazać fragmenty tekstu, w których narrator stosuje kontrast, i wyjaśnić funkcję tego zabiegu • omówić sposób przedstawienia tragizmu bohaterek	• odczytać dosłowny i metaforyczny sens tytułu tekstu • omówić tragizm więźniów obozów koncentracyjnych, przywołując różne konteksty	• podjąć dyskusję na temat możliwości zachowania godności w sytuacjach granicznych
109. Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić funkcje, jakie – według autora eseju – pełniły obozy koncentracyjne	• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym przełomem</i>	• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wymienić inne osoby, które zasłynęły z bohaterskiej postawy w „czasach pogardy”
110. Nawiązania – Irit Amiel, <i>Spóźniona</i> (wybór)	• omówić treść utworów • wskazać bohaterów wierszy	• omówić kreację bohaterki wiersza <i>Ona</i> • rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat bohaterki wiersza <i>Ona</i> w kontekście utworu Tadeusza Borowskiego <i>Ludzie, którzy szli</i> • omówić funkcję ubioru w wierszu <i>Ona</i>	• zinterpretować tytuł <i>Egzamin z Zagłady</i> • wypowiedzieć się na temat obowiązków przedstawionych w wierszu <i>Egzamin z Zagłady</i>	• zaprezentować kontekst biograficzny twórczości Irit Amiel
111. Nawiązania – Zyta Rudzka, <i>Ślicznotka doktora Józefa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat kreacji Pani Czechny	• omówić stosunek Pani Czechny do siebie i swoich doświadczeń wojennych	• wskazać podobieństwa pomiędzy pensjonariuszami domu pomocy społecznej a więźniami obozu koncentracyjnego	• zaprezentować kontekst historyczny dotyczący Josefa Mengelego
112. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę

113. i 114. Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • wymienić kolejne elementy systemu opresji w ZSRR • opisać rzeczywistość obozową	• scharakteryzować opisaną w tekście Wielką Przemianę więźnia • omówić funkcje i znaczenie poszczególnych instytucji obozowych • omówić hierarchię panującą w obozie	• zaprezentować obóz jako instytucję wychowawczą • omówić mechanizmy obronne więźniów	• dokonać analizy przedstawionego w tekście stopniowego pozbawiania więźnia człowieczeństwa	• omówić kontekst biograficzny utworu
115. Problematyka moralna <i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować bohaterów utworu	• omówić relacje pomiędzy więźniami • omówić postawy więźniów, którzy dali się całkowicie upodlić • omówić postawy więźniów, którzy podjęli próbę zachowania człowieczeństwa	• zaprezentować obóz jako system utrzymywania więźniów tuż poniżej granicy człowieczeństwa • porównać sposoby ukazania więźniów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i w utworach Tadeusza Borowskiego	• dokonać analizy procesu reifikacji • zinterpretować rozdział <i>Upadek Paryża</i>	• omówić funkcję literatury w świecie łagrów przedstawionym w <i>Innym świecie</i>
116. <i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – literatura piękna czy literatura faktu? (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować literaturę faktu • zdefiniować literaturę piękną	• wskazać cechy literatury faktu w utworze • wskazać cechy języka świadczące o przynależności utworu do literatury pięknej • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić znaczenie klamry kompozycyjnej utworu	• wskazać różne płaszczyzny interpretacji tekstu: psychologiczną, polityczną, socjologiczną, filozoficzną, etyczną	• porównać <i>Inny świat</i> ze znanym sobie przykładem literatury faktu
117. Nawiązania – Gieorgij Władimow, <i>Wierny Rusłan. Historia obozowego psa</i>	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić relację pomiędzy panem a psem • nazwać emocje Rusłana	• zaprezentować rolę, jaką Rusłan odgrywał w łagrze • opisać świat łagru widziany oczami psa	• zaprezentować Rusłana jako kata i ofiarę • zinterpretować historię Rusłana jako metaforę systemu totalitarnego	• zaprezentować teksty kultury opisujące sowieckie łagry i dokonać ich analizy porównawczej

(fragменты)					
118. i 119. Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman • wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście	• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach	• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią • przedstawić sposób mówienia przez Marka Edelmana o Mordechaju Anielewiczu • omówić sposób relacjonowania w tekście wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana	• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu • omówić mechanizm pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście	• wyjaśnić, dlaczego Markowi Edelmanowi zarzucano demitologizację powstania w getcie
120. O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana • zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście	• zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera • zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu	• przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca • omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga	• zinterpretować znaczenie współlistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych • zinterpretować zakończenie tekstu	• omówić obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>El-mole-rachmim</i> w kontekście tekstu
121. Nawiązania – Wojciech Tochman, <i>Jakbyś kamień jadła</i> (fragменты)	• omówić treść fragmentów tekstu	• wskazać cechy reportażu w tekście • scharakteryzować doktor Ewę Klonowską • omówić sposób identyfikacji zwłok	• porównać fragmenty reportażu Wojciecha Tochmana ze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall • omówić funkcję przestrzeni, w której jest dokonywana identyfikacja zwłok	• dokonać analizy języka relacji	• zaprezentować kontekst historyczny reportażu
WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
*123. Tabu językowe	• zdefiniować pojęcie <i>tabu</i> • wymienić obszary podlegające tabu	• wyjaśnić, jak zmieniały się zakres i znaczenie tabu • wskazać zjawiska	• podać przyczyny tabuizacji • wskazać relacje pomiędzy tabu a sytuacją	• używać języka zastępczego w celu uniknięcia tabu językowego	• wskazać przykłady łamania tabu w mediach i kulturze

	• wyjaśnić, na czym polega tabu językowe • wymienić strategie unikania języka nieakceptowanego społecznie	wpływające na przemiany tabu	komunikacyjną • nazwać podane strategie unikania tabu	• omówić konsekwencje łamania tabu	
*124. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
WOJNA I OKUPACJA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*125. Interpretacja porównawcza	• wymienić cechy charakterystyczne interpretacji porównawczej • zaprezentować dwa sposoby porównywania utworów	• wskazać obszary, które trzeba wziąć pod uwagę podczas porównywania utworów • omówić kompozycję interpretacji porównawczej • sporządzić plan odtwórczy interpretacji porównawczej	• wskazać obszary podanych tekstów ważne dla analizy porównawczej • sporządzić plan kompozycyjny analizy porównawczej • ustalić zasadę, według której zestawiono teksty	• dokonać analizy przykładów interpretacji porównawczych • zredagować analizę porównawczą	
WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
126. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 4

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	• określić początek epoki • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę	• omówić zjawisko globalizacji • wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie • wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat przemian w życiu codziennym po II wojnie światowej • wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u • omówić wpływ przemian społecznych na kulturę światową
3. Filozofia współczesna	• wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności	• zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną	• podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić założenia postmodernizmu
4. i 5. Sztuka współczesna	• wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki • omówić nowe formy artystyczne	• rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła	• wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić • wskazać dominujące tendencje w teatrze	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów	• wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej

		• wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego	współczesnym		
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	• wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej	• wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	• wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej	• omówić wybrany trend literatury światowej
7. Poeta zanurzony w tradycji – liryka Stanisława Balińskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wierszy <i>Romans wieczorny</i> i <i>Monument</i>	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w obu wierszach • omówić sposób ukazania motywu natury w wierszu <i>Romans wieczorny</i> • wskazać konteksty historycznoliterackie	• wskazać aluzje i nawiązania do epok i konwencji literackich • porównać wiersz <i>Romans wieczorny</i> ze <i>Świtezianką</i> Adama Mickiewicza • zrekonstruować program poetycki artysty w wierszu <i>Monument</i>	• zinterpretować znaczenie motywów pojawiających się w wierszach • omówić wykorzystanie toposu natury w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• dokonać analizy środków językowych służących do ukazania motywu natury w różnych utworach literackich • dokonać analizy muzyczności wierszy
8. Nostalgia w powojennej twórczości Kazimierza Wierzyńskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wierszy <i>Zapach</i> i <i>Kufer</i> • zaprezentować sytuację liryczną wierszy	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać konteksty historycznoliterackie	• wskazać obecne w wierszach elementy poezji romantycznej • odnieść wymowę wiersza do doświadczeń współczesnych emigrantów	• zinterpretować metaforę utworów • zinterpretować symboliczne znaczenie strychu i kufra w wierszu <i>Kufer</i> • omówić wykorzystanie toposu tułacza w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• przeanalizować funkcję użytych w wierszach środków językowych, w tym synestezji • porównać wiersz <i>Kufer</i> z utworem Cypriana Kamila Norwida pt. <i>Moja piosnka</i> [II] • zinterpretować wiersz <i>Kufer</i> jako dialog z tradycją romantyczną
9. Powieść-świadek – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść poznanych fragmentów	• wskazać realia historyczne opisane w powieści • wskazać cechy	• wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	

		reportażu w powieści • wskazać konteksty historyczne	zsowietyzowanej		
10. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować działania bohaterów	• scharakteryzować bohaterów • omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość • wskazać konteksty społeczne, historyczne	• zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań	• zinterpretować tytuł powieści • zaprezentować uniwersalną wymowę powieści	• przeanalizować różne sposoby przedstawienia motywu drogi w tekstach literackich
11. i 12. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści	• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę • wskazać metaforyczne odczytania powieści • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• porównać koncepcję ludzkiego losu przedstawioną w <i>Dżumie</i> Alberta Camusa i <i>Procesie</i> Franza Kafki
13. i 14. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej • dokonać analizy kazań ojca Paneloux	• dokonać analizy etosu lekarskiego • scharakteryzować postać lekarza w wybranych utworach literackich
15. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	• wskazać różne formy narracji w powieści	• określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze	• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych	• omawia funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści	
16. Motyw zła w literaturze	• wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła	• rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu zła w opisywanych utworach	• omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w różnych tekstach kultury

17. Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu	• wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego • omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza	• zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać analizy sposobu funkcjonowania toposu ogrodu w kontekście innych tekstów kultury
18. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze	• wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla • omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikara w pierwszej i drugiej części wiersza • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	• zinterpretować znaczenie tytułu • omówić wykorzystanie toposu Ikara w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• porównać przesłanie wierszy <i>Prawa i obowiązki</i> Tadeusza Różewicza i <i>Musee des Beaux Arts</i> Wystena Hugh Audena
19. Poeta wobec braku Boga – <i>bez</i> Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu	• wskazać konteksty filozoficzne	• zinterpretować początek utworu • zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł”	• wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście dialogu z tradycją biblijną
20. i 21. Współczesne piekło – <i>brama</i> Tadeusza Różewicza* i <i>Epitafium dla Włodzimierza Wysockiego</i> Jacka Kaczmarskiego*	• opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu • wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza i piosence	• wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza • wskazać i omówić kontekst historyczny w piosence Kaczmarskiego • wskazać środki językowe w	• określić funkcję groteski w wierszu Różewicza • określić funkcję środków językowych w piosence • omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w	• zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym	• omówić funkcję nawiązania do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w wierszu Tadeusza Różewicza

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	Kaczmarzkiego • zrelacjonować treść piosenki Jacka Kaczmarzkiego	piosence Jacka Kaczmarzkiego	różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach • zinterpretować zakończenie piosenki Jacka Kaczmarzkiego	
22. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte we fragmentach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach • omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wierszy	• dokonać analizy sposobu przedstawienia starości w różnych tekstach kultury
23. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)	• wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramatycznej	• omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu	• wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego • wyjaśnić znaczenie tytułu	• odnieść konwencję oniryczną, zastosowaną w utworze, do innych tekstów kultury
24. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)	• wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić,	• omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję groteski	• omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród	• wypowiedzieć się na temat funkcji fragmentów metatekstowych

	jaka pełni funkcję w dramacie	• wskazać elementy groteski w dramacie • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję didaskaliów	innych postaci • omówić sposób konstruowania postaci w dramacie	
25. Kartoteka – diagnoza współczesności (lektura uzupełniająca)	• ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście	• wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów • wskazać w tekście elementy języka propagandy • wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie	• omówić stosunek Bohatera do świata • omówić wpływ przeszłości na Bohatera	• wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka	• omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze
26. Kartoteka Tadeusza Różewicza – konteksty (lektura uzupełniająca)	• wymienić konteksty powiązane z utworem	• zaprezentować wybrane konteksty	• zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu	• przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartotece</i> i przywołanych kontekstach	• przywołać konteksty literackie z listy lektur obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego i wyjaśnić ich rolę w odczytaniu sensu utworu
27. Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George’a Orwella (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści • zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności	• zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii • wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego • omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego • przywołać konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne	• wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym	• odnieść rzeczywistość przedstawioną w powieści do realiów stalinowskich
28. Kondycja	• scharakteryzować	• zaprezentować, na	• wyjaśnić przyczyny	• zinterpretować	• podjąć dyskusję na

człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	Winstona i Julię	czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O'Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności	słowa Winstona • zinterpretować zakończenie powieści	temat człowieczeństwa w kontekście innych tekstów kultury
29. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę	• wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji	• omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym	• w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	• dokonać analizy przemówień autorytarnych przywódców w kontekście orwellowskiej nowomowy
30. <i>Rok 1984</i> George'a Orwella – konteksty	• porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny • omówić adaptacje książki Orwella	• przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
31. Motyw utopii w literaturze	• wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii	• rozpoznać i skategoryzować realizację motywu utopii w opisanych utworach	• omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich	• omówić motyw utopii pojawiający się w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
32. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata	• określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego	• wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany	• zinterpretować zakończenie traktatu	• uzasadnić tezę o erudycyjności poezji Miłosa

Miłosza (lektura obowiązkowa)	lirycznego	• wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne	przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego • omówić funkcję zabiegów retorycznych		
33. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki	• omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości	• zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza	• odnaleźć aluzję literacką w wierszu i określić jej funkcję
34. <i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety	• omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich	• wyjaśnić, na czym polega aluzyjny charakter wiersza
35. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny	• omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• odnieść przesłanie wiersza do piramidy nienawiści Gordona Allporta

obowiązkowe.			przedstawienia motywu ojczyzny w różnych utworach literackich		
36. Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju	• określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata	• zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich	• określić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a światem natury • omówić sposób ukazania motywu raju w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
37. Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego	• omówić kreację podmiotu lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe	• omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego	• wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich	• dokonać analizy aluzji biblijnych obecnych w tekstach kultury • omówić motywy apokaliptyczne obecne w innych tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat twórczości Zbigniewa Herberta w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Herberta dla rozwoju literatury polskiej
38. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta*	• przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki	• określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję	• zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• wypowiedzieć się na temat różnych koncepcji sztuki

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.			kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu	• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu	
39. Dlaczego klasycy Zbigniewa Herberta* – manifest artystyczny poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule	• zinterpretować ostatnią strofę • podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania
40. Refleksje na temat historii i kultury – Akropol Zbigniewa Herberta *W podstawie programowej wybrany esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.	• zrelacjonować treść eseju	• wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży • wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akroplem • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować tytuł zbioru <i>Labirynt nad morzem</i>	• omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej
41. O postawie wyprostowanej – Przesłanie Pana Cogito	• określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i>	• określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca	• zinterpretować metaforę wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich	• odnaleźć aluzje biblijne i odczytać ich metaforyczne znaczenie • zinterpretować wiersz, uwzględniając konteksty historyczny i polityczny • scharakteryzować Pana Cogito jako dziedzica kultury europejskiej
42. Poeta w czasie	• zaprezentować sytuację	• omówić kreację podmiotu	• omówić sytuację	• zinterpretować	• porównać sposób

wojennym – <i>Raport z oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	liryczną przedstawioną w utworze	lirycznego • odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu • wskazać konteksty historyczne w wierszu	egzystencjalną człowieka żyjącego w oblężonym mieście • omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu	metaforę oblężenia w kontekście innych utworów literackich	przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne
43. Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych • zinterpretować zakończenie wiersza	• zaprezentować utwory, w których pojawia się aluzja do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • omówić sposoby funkcjonowania motywów zaczerpniętych z <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w różnych utworach literackich
44. Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka	• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty • podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa	• odnieść treść wiersza do szerokich kontekstów kulturowych
45. Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane	• opisać świat wykreowany przez poetkę	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości	• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puentę utworu	

wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.					
46. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry • wskazać środki językowe użyte w tekście	• zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienia <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności jasnowidzenia • zinterpretować zakończenie wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich	• wypowiedzieć się na temat roli proroka społeczeństwie, odnosząc się do fragmentów eseju Jerzego Stempowskiego <i>Esej dla Kasandry</i>
47. Namysł nad sztuką zideologizowaną – <i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać elementy opisanej w wierszu feudalnej rzeczywistości • określić rodzaj liryki	• odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej konkretnej wizji świata • wskazać konteksty kulturowe i historyczne	• omówić funkcję idealizacji świata • omówić funkcję użytych w tekście środków językowych	• zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza • odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych • podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej	• wypowiedzieć się na temat innych przykładów ekfrazy
48. Życie jako przedstawienie – <i>Życie na poczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej*	• zaprezentować sytuację liryczną wiersza • wskazać sformułowania związane z teatrem	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• wypowiedzieć się na temat zapisanej w utworze wizji roli człowieka w świecie • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos	• zinterpretować funkcję odwołań do teatru w wierszu • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich z zakresu programu rozszerzonego

*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.			<i>theatrum mundi</i>	• omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich	
49. Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• wskazać przedstawione w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań	• wskazać środki językowe użyte w tekście • scharakteryzować tytułową nienawiść • wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu	• określić funkcję środków językowych • odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa • omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii	• zinterpretować metaforę wiersza • sformułować uniwersalne przesłanie wiersza • zinterpretować zakończenie utworu	• scharakteryzować twórczość Wisławy Szymborskiej
50. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków	• omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny • omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym • omówić tragizm podmiotu lirycznego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków	• zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich	• omówić sposób ukazania motywu kochanków w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
51. Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>] Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są	• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym • zaprezentować concept, na podstawie którego poeta konstruuje swój wiersz	• omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i>	• zinterpretować użytą w wierszu grę słów • zinterpretować puentę utworu • omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich	• omówić sposób ukazania toposu <i>vanitas</i> w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

wskazane jako obowiązkowe.					
52. Piosenka o ludzkim losie – <i>Niech żyje bal</i> Agnieszki Osieckiej* *W podstawie programowej wybrane piosenki tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną w piosence • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wypowiedzieć się na temat relacji podmiotu lirycznego z adresatem lirycznym • wskazać konteksty obyczajowe z czasów PRL-u	• omówić sposób przedstawienia życia i śmierci w utworze • omówić znaczenie motywu <i>danse macabre</i> w wierszu	• dokonać analizy stylistyki tekstu i określić jej funkcje • wskazać kontekst filozoficzny – epikureizm	• odnieść przesłanie wiersza do obrazu Edvarda Muncha <i>Taniec życia</i>
53. Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu • określić rodzaj liryki	• zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu • wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym • wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej • wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu • wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny	• omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze • omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu • wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności • omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym • omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny	• odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania • omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich	• wskazać elementy turpistyczne w twórczości Mirona Białoszewskiego i określić ich funkcję
54. Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogosław</i> Mirona Białoszewskiego* *W podstawie	• wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum • wskazać adresata wiersza	• wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu • wskazać konteksty kulturowe i religijne • wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu • omówić warstwę brzmieniową wiersza • wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego	• na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku	• omówić sposób ukazania motywu codzienności w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.			• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich	
55. namuzowywanie – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu	• na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	• wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i>	• zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym	• wypowiedzieć się na temat zmagania poetów z materią słowa, przywołując szerokie konteksty i nawiązania
56. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów
57. i 58. Temat śmierci w poezji Jarosława Marka Rymkiewicza* (<i>Na ciało moje gdy umiera, Moje dzieło pośmiertne, Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i>) *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako	• zaprezentować sytuację liryczną ukazaną w wierszach • określić gatunek literacki utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i>	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać elementy naturalizmu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • wskazać słowa klucze w każdym z omawianych wierszy • wskazać cechy gatunkowe sonetu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • wskazać konteksty historycznoliterackie,	• wskazać nawiązania do poezji barokowej w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • omówić sposób wykorzystania toposów <i>vanitas</i> i <i>memento mori</i> w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • odnieść przesłanie wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> do toposu <i>exegi monumentum</i> • omówić groteskowy charakter utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i>	• zinterpretować metaforę w omawianych utworach • wskazać inne utwory literackie o charakterze autotematycznym i omówić je w kontekście wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> • omówić symbolikę trumny w wierszu <i>Moje dzieło pośmiertne</i> • omówić topos ogrodu w wierszu Rymkiewicza	• omówić neoklasycystyczny charakter twórczości Rymkiewicza • omówić topos idylli w kontekście eseju Jarosława Marka Rymkiewicza

obowiązkowe.		literackie i kulturowe	• omówić znaczenie słów kluczy i symboli w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i> • omówić relację człowieka ze światem natury w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i>	i w innych, znanych sobie, tekstach kultury	
59. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
60. Współczucie Sławomira Mrożka – mechanizmy działania ludzkiej psychiki <i>*W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i groteski w utworze	• określić funkcję ironii i groteski w utworze • wskazać nawiązania do egzystencjalizmu	• zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu	• podjąć polemikę z przesłaniem utworu
61. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznajomy</i> Sławomira Mrożka <i>*W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe	• określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście • omówić symboliczne znaczenie gołębia	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do problematyki utworu	• omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury
62. i 63. Dramat o	• opisać przestrzeń	• scharakteryzować	• wyjaśnić, na czym polega	• zinterpretować utwór	• wskazać elementy

rodzinie i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	sceniczną • zrelacjonować treść dramatu	bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych	odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych	jako dramat rodzinny • zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną • zinterpretować tytuł utworu	teatru absurdu w dziele Sławomira Mrożka
64. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego	• scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literackie i historycznoliterackie	• wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastanę rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić tragizm Artura • omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich	• omówić parodię stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • omówić sposób ukazania buntu w tekstach literackich obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
65. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego • wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych	• porównać sposoby ukazania domów mieszczańskich w różnych tekstach literackich
66. Wypełnić czytelnym	• wymienić wyrażenia,	• określić problematykę	• omówić funkcję	• zinterpretować	• wypowiedzieć się na

<i>pismem, Tłum, który tłumi i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka* – gry językowe poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> wskazać wyrazy i sformułowania charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłumi i tłumaczy</i>	utworów - wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy - wskazać paradoks w wierszu <i>Tłum, który tłumi i tłumaczy</i> - wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach	niejednorodności stylistycznej wiersza - odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u - wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Tłum, który tłumi i tłumaczy</i>	zakończenia utworów podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	temat strategii parodystycznych w wierszu <i>Wypełnić czytelnym pismem</i>
67. i 68. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad i Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	- zrelacjonować treść wierszy - wskazać adresatów lirycznych wierszy	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach - omówić kompozycję utworów - określić problematykę utworów - wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem	- omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach - omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	- przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i> - zinterpretować zakończenia utworów - zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	omówić sposób ukazania motywu teodycei w wierszach Barańczaka i innych tekstach kultury
69. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	zinterpretować tekst według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, biblijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
*70. Prawda i kreacja w opowiadaniu Jorge Luisa Borgesa <i>Zwierciadło i maska</i>	- zrelacjonować treść opowiadania - określić rodzaje narracji	- wskazać problematykę opowiadania - wskazać odniesienia intertekstualne	- wskazać i zinterpretować symbole pojawiające się w opowiadaniu - omówić cechy trzech wersji	zinterpretować zakończenie opowiadania	podjąć dyskusję na temat wartości odniesień intertekstualnych w literaturze

*Podstawa programowa wskazuje dowolne wybrane opowiadanie tego autora jako pozycję obowiązkową.		wskazać wykorzystane w utworze konwencje	utworu i zinterpretować wywołane przez nie reakcje określić funkcję odniesień intertekstualnych		
71. Rozważania o totalitaryzmie – <i>Natura i obłąd</i> Zygmunta Kubiaka *Podstawa programowa wskazuje dowolny wybrany esej tego autora jako pozycję obowiązkową.	- zrelacjonować treść eseju - zaprezentować problematykę poszczególnych części eseju	- omówić kompozycję tekstu - zaprezentować ideał nowego człowieka w państwie totalitarnym - zaprezentować mechanizm kształtowania się <i>postawy totalistycznej</i> - wskazać cechy gatunkowe eseju	omówić funkcję nawiązań kulturowych	wyjaśnić, w czym przejawia się ekspresja językowa autora i określić jej funkcję	podjąć dyskusję na temat obowiązków ludzkości względem przyszłych pokoleń
*72. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść utworu - omówić świat przedstawiony w powieści - opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u	- wypowiedzieć się na temat narracji - wskazać elementy autobiograficzne w utworze - scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju	wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści	omówić symbolikę przestrzeni w powieści	
*73. i 74. Wędrówka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	zrelacjonować etapy wędrówki bohatera-narratora	- scharakteryzować bohatera-narratora - wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni - wskazać elementy katastroficzne w powieści	- omówić motywy działania bohatera - wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję	- wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wędrówki bohatera - zinterpretować znaczenie tytułu	podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyrtejskiej</i> w powieści
*75. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego w dialogu z tekstami kultury	wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i motywy	zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich	omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa totalitarnego w <i>Małej</i>	porównać obraz i funkcję przestrzeni w powieści Konwickiego i <i>Procesie</i> Franza Kafki	omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w powieściach <i>Mała</i>

			<i>Apokalipsie i Mistrzu i Małgorzacie</i> Bułhakowa oraz w innych tekstach kultury		<i>Apokalipsa oraz Mistrz i Małgorzata</i>
*76. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezą artykułu
77. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrise Niedenthala • omówić sposób przedstawienia stanu wojennego w innych tekstach kultury
78. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Górq Edek</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty społeczno-obyczajowy i literacki	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić sposób przedstawienia rzeczywistości Polski w pierwszych latach po transformacji, wykorzystując inne teksty kultury
79. Liryczno-nostalgiczna prawda o czasach PRL-u. <i>Już czas na sen</i> Jeremiego Przybory* <i>*W podstawie programowej wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść piosenki • wymienić, czego brakuje obywatelom ojczyzny, do której zwraca się podmiot liryczny	• omówić wyłaniający się w utworu obraz mężczyzny i kobiety	• zaprezentować wyłaniający się w utworu obraz Polski lat 60. XX wieku • omówić funkcję użytych w piosence środków językowych	• przeanalizować język utworu • zinterpretować sensy niedosłowne piosenki	• podjąć dyskusję na temat aktualności utworu

80. Poezja stanu wojennego* <i>*W podstawie programowej wybrane utwory okresu stanu wojennego są wskazane jako obowiązkowe</i>	• zaprezentować kontekst historyczny utworów	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • wskazać środki językowe w wierszach • wskazać konteksty interpretacyjne	• sformułować tezy interpretacyjne • omówić funkcję środków językowych w wierszach • omówić zapisany w utworach sposób postrzegania stanu wojennego	• zinterpretować tytuły wierszy • porównać utwory pod kątem ukazania tematu stanu wojennego	• podjąć dyskusję na temat roli artysty
81. Między codziennością a polityką – <i>Jeszcze w zielone gramy</i> Wojciecha Młynarskiego* <i>*W podstawie programowej obowiązkową pozycją są wybrane piosenki powojenne, w tym dowolna Wojciecha Młynarskiego.</i>	• zrelacjonować treść piosenki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • przywołać kontekst mitologiczny	• określić funkcję kontekstu mitologicznego • wskazać w tekście piosenki symbole i omówić ich znaczenie oraz funkcję, jaką pełnią w utworze	• zinterpretować metaforę utworu	• wypowiedzieć się na temat powojennych piosenek literackich
*82. i 83. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu	• wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	• wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzyma świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu	• zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu	• omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury
*84. i 85. Rozważania o cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa	• zrelacjonować treść fragmentu • wymienić utwory, w których pojawia się	• wypowiedzieć się na temat struktury eseju • wskazać cechy gatunkowe eseju	• omówić sposób interpretacji tekstów literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu cierpienia w różnych utworach literackich	• podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w ludzkim życiu

Herlinga-Grudzińskiego*	motyw cierpienia	wskazać analogie literackie, kulturowe i filozoficzne, które stały się osią tekstu	omówić funkcję kompozycyjną przedostatniego akapitu fragmentu		
*W podstawie programowej należy omówić wybrany esej wskazanych autorów, w tym Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.					
*86., 87. i 88. W poszukiwaniu bliskości drugiego człowieka – <i>Antygona</i> w <i>Nowym Jorku</i> Janusza Głowackiego	- zrelacjonować treść dramatu - zaprezentować miejsce akcji dramatu	- scharakteryzować bohaterów dramatu w kontekście losu emigranta i kryzysu bezdomności - omówić relacje pomiędzy bohaterami - wskazać utwory, w których pojawia się motyw domu	- omówić funkcję przestrzeni w dramacie - omówić rolę Policjanta - wskazać elementy tragiczne i komiczne w dramacie i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat funkcji czekania w dramacie	- porównać <i>Antygonę</i> w <i>Nowym Jorku</i> i <i>Antygonę</i> Sofoklesa - wypowiedzieć się na temat fatum w obu dramatach - zinterpretować ostatnie słowa Policjanta	- omówić funkcję aluzji literackiej w dramacie - omówić sposób przedstawienia motywu domu w różnych tekstach kultury, uwzględniając szerokie konteksty
89. i 90. Tęsknota za mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery	- zrelacjonować treść powieści - określić świat przedstawiony powieści	- wypowiedzieć się na temat narratora - scharakteryzować Madame - określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję - wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści	- wypowiedzieć się na temat symbolicznego charakteru postaci Madame - omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat Madame - zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru - omówić funkcję kontekstów wykorzystanych w powieści	- zinterpretować scenę pożegnania ucznia z nauczycielką - wypowiedzieć się na temat potrzeby mityzacji rzeczywistości	omówić procesy mitologizacji i demitologizacji w powieści
91. i 92. <i>Madame</i> – wśród znaków kultury	- wymienić etapy dojrzewania bohatera - wymienić cechy powieści inicjacyjnej	- wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze - wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości	- omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury - wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci	wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich	omówić sposób przedstawienia młodości w utworach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

			tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury • omówić sposób przedstawienia młodości w powieści	• omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich	
93. Na granicy światów – <i>Tren</i> Wojciecha Wencła* *W podstawie programowej jako obligatoryjny został wskazany wybrany utwór Wojciecha Wencła.	• przedstawić sytuację liryczną wiersza	• określić rodzaj liryki • wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza • wskazać cechy trenu w utworze	• sformułować tezę interpretacyjną • omówić funkcję środków językowych • określić, czy w utworze obecny jest motyw <i>ars moriendi</i> i uzasadnić swoją odpowiedź	• zinterpretować metaforę utworu • wskazać różne interpretacje ostatniego wersu	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania w interpretacji wiersza
94. i 95. Przestrzeń i tajemnica w <i>Katedrze</i> Jacka Dukaja (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • określić narrację w utworze • wymienić cechy gatunku science fiction	• scharakteryzować język opowiadania • zaprezentować bohaterów opowiadania i omówić ich postawy wobec Katedry • wskazać cechy gatunku science fiction w opowiadaniu	• omówić funkcję odniesień kulturowych • wypowiedzieć się na temat sposobu reinterpretacji motywu katedry w opowiadaniu • porównać opowiadanie Jacka Dukaja i film Tomasza Bagińskiego pod tym samym tytułem	• wypowiedzieć się na temat uniwersalnego charakteru opowiadania • omówić sposób wykorzystania motywu katedry w opowiadaniu i wierszu Juliana Przybosa <i>Notre-Dame</i>	• omówić znaczenie i sposób funkcjonowania motywu katedry w różnych tekstach kultury
96. i 97. Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji w utworze	• wypowiedzieć się na temat narratora • zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu • wskazać w tekście środki językowe • wskazać cechy realizmu magicznego w utworze	• omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w utworze • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu • omówić rolę natury w opowiadaniu • omówić funkcję środków	• zinterpretować tytuł utworu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu	• omówić podjętą w opowiadaniu próbę ocalenia przeszłości, przywołując szerokie konteksty kulturowe

		wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	językowych użytych w tekście omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze		
98. i 99. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść opowiadania - określić narrację w utworze	- omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny - wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera - wskazać konteksty historyczne i literackie	- wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję - omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie - omówić funkcję kontekstu literackiego - zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu	- omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu - zinterpretować zakończenie utworu - omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich	- omówić kreację przestrzeni w różnych tekstach kultury - wskazać aluzję literacką w opowiadaniu i określić jej funkcję
100. i 101. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść fragmentu - wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi	- zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera - scharakteryzować język, którym posługuje się autor	- omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego - omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego - omówić funkcję fragmentów autobiograficznych	- wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach - omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich	- wypowiedzieć się na temat funkcji stylu synkretycznego - omówić różne ujęcia motywu podróży w tekstach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
WSPÓŁCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
102. i 103. Komunikacja internetowa i styl wypowiedzi internetowych	- wymienić cechy komunikacji internetowej - wymienić kanały komunikacji internetowej - wymienić charakterystyczne cechy języka wypowiedzi internetowej - wymienić zasady netykiety	- wypowiedzieć się na temat specyfiki hipertekstu - wskazać zagrożenia związane z komunikowaniem się w internecie - ocenić wypowiedzi internetowe pod względem zgodności z netykietą	- omówić konsekwencje posługiwania się hipertekstem w procesie komunikacyjnym - omówić specyfikę elementów wypowiedzi internetowej oraz wpływ na komunikację elementów wypowiedzi internetowej	- analizować wypowiedzi internetowe pod kątem użytych środków - podać przykłady wtórnej oralności i ocenić to zjawisko	podjąć dyskusję na temat roli skrótów i akronimów w komunikacji internetowej

104. i 105. Od informacji do dezinformacji, od prawdy do postprawdy – manipulacja w mediach i polityce	• definiować zjawisko dezinformacji • wymienić skutki postprawdy • wymienić zagrożenia, wynikające z tkwienia w bańce informacyjnej	• omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji • wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem • wskazać możliwości wykorzystania postprawdy • zaprezentować mechanizm wiralności • rozpoznać fake newsy	• zaprezentować strategie odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji • wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi • wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja, postprawda, bańka informacyjna i wiralność przyczyniają się do manipulowania informacją i opinią publiczną	• zaprezentować zagrożenia, wynikające z wiralności • rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm	
106. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
*107. Znaczenie etymologiczne a znaczenie realne wyrazu	• wskazać różnice pomiędzy znaczeniem etymologicznym a realnym wyrazu • wymienić rodzaje zmian w znaczeniach wyrazów, jakie zaszły w polszczyźnie	• podać przykłady różnic pomiędzy znaczeniem etymologicznym a realnym	• wyjaśnić zjawisko etymologii ludowej • na podstawie definicji etymologicznych wyjaśnić, na czym polegały zmiany znaczenia podanych wyrazów	• ustalić znaczenie etymologiczne i realne podanych wyrazów • ustalić znaczenie etymologiczne wyrazu na podstawie jego budowy	
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
108. i 109. Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym	• określić cel reklamy i wymienić jej formy • wymienić techniki perswazyjne,	• wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy • zaprezentować techniki tworzenia	• rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie • zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w	• analizować język wybranych reklam • tworzy slogan reklamowy • wypowiedzieć się	

	stosowane w reklamie	sloganów • rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym • wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie	reklamie • rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych • rozpoznać ukryte treści reklamowe	na temat etycznego wymiary reklamy	
110. Nowomowa	• definiuje nowomowę • wymienić podstawowe właściwości nowomowy • wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie	• wskazać literackie pochodzenie terminu • wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach • rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach • omówić funkcję sloganów w podanych przykładach	• uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy	
111. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
*112. Esej	• definiować esej • wymienić najważniejsze cechy eseju	• wskazać cechy charakterystyczne języka eseju	• omówić założenia kompozycyjne eseju • przygotować materiały do napisania eseju	• analizować problematykę podanego eseju • analizować język podanego eseju	• stworzyć, poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym, esej
*113. Reportaż	• definiować reportaż • wymienić najważniejsze cechy reportażu	• wskazać cechy reportażu w podanych przykładach • wymienić i omówić odmiany reportażu • rozpoznać odmiany reportażu • zaprezentować założeniakompozycyjne	• omówić cele i funkcje reportażu • omówić strukturę wskazanego reportażu • zgromadzić materiały do napisania reportażu	• przeanalizować kompozycję wskazanych reportaży • przeanalizować język podanego reportażu	• stworzyć poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym reportaż

		reportażu • rozpoznać cechy językowe reportażu			
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
114. Powtórzenie do matury – antyk	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
115. Powtórzenie do matury – Biblia	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
116. Powtórzenie do matury – średniowiecze	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
117. Powtórzenie do matury – renesans	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze

118. Powtórzenie do matury – barok	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
119. Powtórzenie do matury – oświecenie	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
120. Powtórzenie do matury – romantyzm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
121. Powtórzenie do matury – pozytywizm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
122. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	badawcze
123. Powtórzenie do matury – dwudziestolecie międzywojenne	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
124. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
125., 126. i 127. Powtórzenie do matury – współczesność	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze